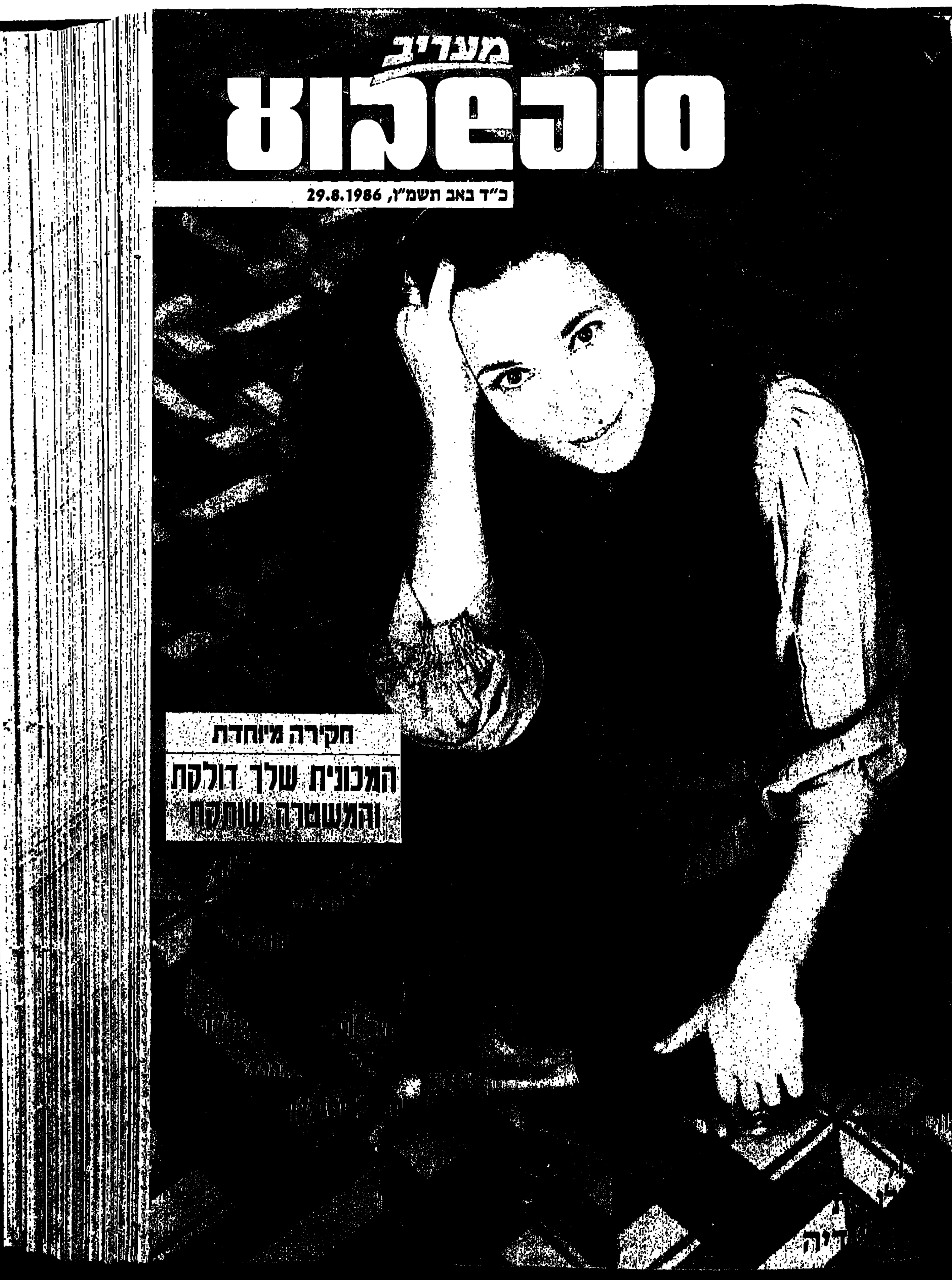
מעריב
סופשבוע
כ"ד באב תשמ"ו, 29.8.1986
חקירה מיוחדת
המכונית שלך דולקת
והמשטרה שותקת

לגוף שלך מגיע תנובה
אורה חיין
מגישה "שעת כושר"
תנובה מחדשת ללא הרף את מבחר מוצרי ומעדני החלב שאת אוהבת, החשובים כל כך לגוף שלך.
טבעגורט - יוגורט עם גרנולה טבעית, הנותן לגופך הרגשה קלה וטובה כל היום.
נורית - גבינה לבנה רכה, לבחירתך ב-5%, 9% שומן, או כתושה.
דליקט-עז - יוגורט אמיתי מחלב עזים טהור, לאניני הטעם.
יוגורט הבלקן - יוגורט אמיתי מחלב כבשים.
לבנה - גבינת לבנה מחלב צאן - המעדן המזרחי הנודע - באריזה ביתית. טעים, אותנטי ומוכן להגשה.
לגוף שלך מגיע תנובה.
תנובה

טעים לחזור הביתה

...לפתוח קונפיטורה של 778, למרוח אותה על פרוסת לחם טרי...
כמו לחזור הביתה למטבח של אמא. ב-778 בית יצחק עושים כבר
שים קונפיטורות ביתיות, עשירות במבחר נהדר של פירות אמיתיים:
תות שדה, משמש, אפרסקים, שזיפים, חבושים, תאנים, פטל,
ועכשיו גם מבחר קונפיטורות מפירות
אירופיים: אוכמניות, דובדבנים, ותות יער
וכולן ללא חומר משמר.

הגרלת מגן דוד אדום 86 נפתחה

והפעם כרטיס חדש ומיוחד

★ 21 מכוניות
★ 9 תעודות חסכון
ע״ס 3,000 ש״ח כ״א
★ 18 מקררים
★ 24 מזגנים
★ 420 טלוויזיות
★ ועוד עשרות אלפי פרסים

בשיטה החדשה כל כרטיס מאפשר גם זכיה מיידית וגם השתתפות בהגרלה השנתית.
בהגרלה השלושים של מגן דוד אדום 65,901 פרסים יקרי ערך: מכוניות, מקררים, תעודות חסכון, מזגנים, טלוויזיות ועוד עשרות אלפי פרסים.

65,901 פרסים

ובכל זאת, הזכיה איננה העיקר אלא הסיוע והתרומה: הסיוע בקיום הפעילות החיונית של מגן דוד אדום.

אנו מאחלים הצלחה לכל מי שרוצה לזכות בפרס ולכל מי שרוצה לזכות בתרומה אישית למשימה העיקרית: הצלת חיי אדם!

כרטיסים בדוכני מגן דוד אדום ובתחנות הספורטוטו

מגן דוד אדום ✡ שלך ובשבילך

6 חמש דקות
ממשטרת כפר־סבא
מאת אביבה מץ ועמנואל רוזן
10 עצרו את המהפכה,
ויקי נוסעת לניו־יורק
מאת יעל פז־מלמד
14 היה גבר
מאת עירית שמגר
18 ועכשיו, גם הר־הבית בידו
מאת אבי רז
23 טיול סופשבוע:
אל הבציר, בזכרון־יעקב
מאת נילי פרידלנדר
28 צופים בסן־פרנציסקו על המים
מאת עמוס לבב
31 שיפודים
מאת מאיר עוזיאל
34 זאב לזאב כלב
מאת אורית הראל
37 לאכול בחוץ
מאת מאו"ל
38 פלפל וקנמון, ציפורן וכמון
מאת יהודית חנוך
42 חיים ואוהבים
מאת תמר אבידר
43 פנטהאוז
מאת יגאל לב
43 הורוסקופ
44 מעריב לפני 35 שנה
בעריכת גבריאל שטרסמן

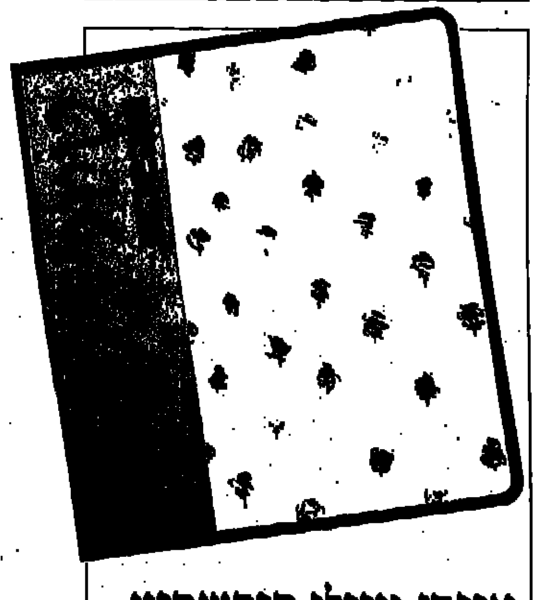

אוגדן טיולי סופשבוע

מערכת "מעריב" בשיתוף יחידת התיירות בחטיבה להתיישבות של ההסתדרות הציונית העולמית והקרן הקיימת לישראל, פותחים בחלוקת האוגדן לשמירת דפי הטיולים המתפרסמים במוסף "סופשבוע".
הקוראים המעוניינים מתבקשים לפנות אך ורק בכתב אל: –
מערכת "מעריב" ת.ד. 20010 תל־אביב מיקוד 61200, עבור "אוגדן".
האוגדן יחולק חינם ויישלח בדואר.
הקוראים מתבקשים לא לבוא אישית למשרדי המערכת למטרה זו. פניות בעל־פה לא תיענינה.

סופשבוע

כ"ד באב תשמ"ו, 29.8.1986
© 1986 כל הזכויות שמורות ל"מעריב"

עורך: צבי לביא
עריכה: דניאלה בוקשטין
עיצוב ועריכה גרפית: יורם נאמן
גרפיקה: נעע גרינשפן
מודעות: אורי דגן

קורא יקר,

סיפור המכוניות הנגנבות בלב השרון, מתחת לאפה של משטרת כפר־סבא – פרי החקירה המיוחדת של אביבה מץ ועמנואל רוזן – נשמע כמו בדיחה לא־מוצלחת. חבורת גנבים צעירים מכפרי המשולש, פועלת לפי הזמנות של מוסכים הרעבים לחלקי חילוף ואין־כסף, מביאה את המכוניות הגנובות למבואות טירה, ולאחר פירוק החלקים הגנבים מסיימים את החגיגה במדורה ענקית של השרידים. עוד מעט, עם קצת מעוף, תוכל מועצת טירה להזמין את יגאל תומרקין או את יעקב אגם, ועם קצת קוסמטיקה אמנותית להפוך את בית־הקברות הזה לפסל סביבתי ענק.

קצות החוטים הראשונים שהגיעו לראשונה לידיה של אביבה, היו מדהימים במוזרותם, ודרושה התחבולה כדי לעלות על נתיב הגניבות המדליקות האלה. עמנואל גוייס למשימה והדיו העמידו שניהם פנים מסכנות של בני־זוג שמכוניתם נגנבה, הלכו למוסכים באיזור, וגילו להפתעתם שהסוד לאו־כל־כך סודי. מעטה החשאיות היה יותר ענין של רושם ורומנטיקה מאשר צורך של מחתרת פלילית הנמלטת מעיני החוק. בכפרי המשולש זהו סיפור גלוי ולא חדש, עם הרבה השראה לאגדות גבורה של צעירי המקום הנרקמות בבתי־הקפה. צעד אחר צעד עלו על הנתיב, אספו עדויות, אבל העוקץ נתגלה דווקא כשהגיעו בסוף הדרך אל מפקד המרחב במשטרת כפר־סבא.

קצין המשטרה לא נרעש ולא נדהם. הסיפור היה מוכר לו. גם תמונות של חשודים היו ברשותו. הוא סיפר שאפילו טמנו פה ושם מארבים, אבל הציפורים חמקו מידיהם. סתם חוסר מזל, או שמא בטלנות? התירוץ השחוק של המשטרה, התולה מפעם לפעם את רפיון ידיה במחסור הכרוני בכוח־אדם, חזר והועלה גם כאן. אביבה ועמנואל שמעו לעומת זה חוות־דעת מקצועית אחרת, פחות מחמיאה. עם זאת, גילו במהלך החקירה שהחוק הוא אשר מזמן למשטרה פירצה רחבה כדי לחמוק מאחריות ומפעילות נמרצת יותר. מסתבר שגניבת רכב אינה נכללת בקטיגוריה החמורה של גניבות רכוש. זה רק ענין של השאלה ללא רשות. המשטרה, שעדיין לא הדבירה את העבריינים השולחים ידם בגניבות של ממש, מה לה כי תתאמץ לבער מכה שהמחוקק מזלזל בה בערך כמו חששים השואלים „היה מנוע?"

הופעתם האומללה של אביבה מץ ועמנואל רוזן בעת חקירת הפרשה, כשהלכו תחנה אחר תחנה בנתיב הייסורים ושיחזרו את הרפתקאותיו של הרכב הגנוב בלב השרון, היתה רק תחבולה והעמדת פנים. אבל התופעה הזאת מאמללת באמת אנשים באיזור יותר מפעם ביום. מחר, ואולי אפילו היום, אתה הוא זה שיכול להיות האומלל התורן.

וזה כנראה ימשיך לקרות עד שיום אחד הקרבן יהיה חבר־כנסת, שיזעיק שמיים וארץ ואת הטלוויזיה, כשיבוא למשטרה ויתלונן על גניבה, והשוטר יביט בו בעיניים משועממות ויבקש ממנו לא להשמיץ. לא שוד, לא גזל, לא גניבה. מכונית זה לא מערכת סטריאו או מכשיר וידיאו, אותה אי אפשר לגנוב. בעיני החוק, מכונית שנעלמה ממגרש החניה של הבית או של המשרד, זה סתם חפץ חסר־ערך שלכל היותר מישהו בעת נוהג בו (ואולי מפרק את חלקיו ועושה מדורה מכל היתר) ללא רשות הבעלים. באמת חוצפה.

צ. לביא

בשער: ויקי שורן. כתבה בעמ' 10–13.
צילום: ראובן קסטרו

צוחק מי שצוחק ראשון

מחלקת מעשנים, או לא־מעשנים?

יש לך משהו בפסים צרים יותר?

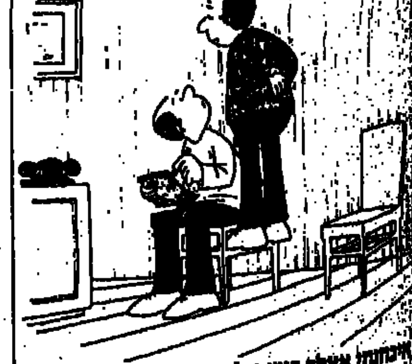

הבחנתי אצלך רגש עליונות מובהק שנהפך לסטוק רציני

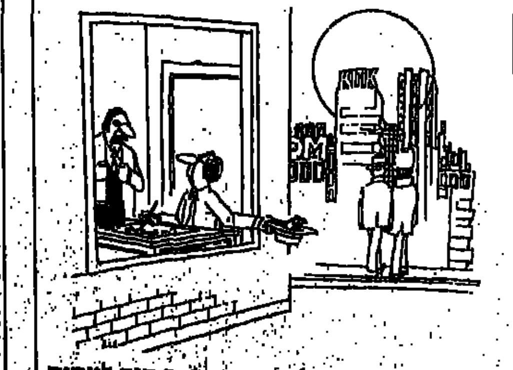

לא ידוע לך שאסור לעובדי המשרד הזה לעסוק בחלטורות?

מטאור דיסקונט

מידע מעניין ושימושי לאנשי עסקים במהירות האור

עבור איש העסקים של סוף שנות ה־80 מהווה „מטאור דיסקונט" כלי עבודה ראשון במעלה. הוא מספק לו, בלחיצת כפתור, על השולחן במשרד או בבית, מיגוון עצום של מידע בנקאי, כלכלי וכללי ושרותי דואר אלקטרוני. והכל מעודכן, מהימן ובהישג יד.

מידע בנקאי
מידע עדכני על מצב חשבונותיך והשקעותיך בבנק דיסקונט, מידע על שרותי הבנק: תוכניות חסכון והשקעה, שרותים פיננסיים, שערי ריבית בתפ"ס ובפק"מ, אשראים, סחר חוץ; מידע מהבורסה לני"ע בתל־אביב; שערי קרנות נאמנות; שערי תליפין של מט"ח ועוד.

מידע כלכלי
מנוי „מטאור דיסקונט" יכול לקבל, בלחיצת כפתור, מידע פיננסי מעודכן מהארץ ומהעולם; קטעי עתונות שפורסמו בעתונים הכלכליים החשובים בחו"ל; גישה למאגרי מידע אחרים של „אלנט":
מכ"מ – מידע כלכלי ממוחשב, הכולל נתונים מגוונים על שוק ההון בארץ ועוד.
מאגרי מידע בינלאומיים בנושאים מקצועיים שונים כגון: רפואה, תכנון בניה, חקלאות ואחרים.
CBD – מכרזי ממשלת ארה"ב;
בירוקל – מידע מרשם החברות ומרשמים אחרים.

דואר אלקטרוני וטלקס
אפשרות להפיץ ולקבל מכתבים והודעות בין מנויי „מטאור דיסקונט" ו„אלנט", ומשלוח טלקס לחו"ל באמצעות המערכת.

כשכל אלה בידיך, עם „מטאור דיסקונט" קל לך יותר לנהל את עסקיך.

שרות „מטאור דיסקונט" מופעל באמצעות „אלנט בע"מ – מערכות מידע ותקשורת". מרכז מידע ושרות למנויים: טל. 494444 – 03.

בנקאות במהירות האור

בנק דיסקונט

לוויין·מטאור·חשוב·כספומט·טלבנק

היה אוטו?

חקירה מיוחדת

חמש דקות ממשטרת כפר־סבא

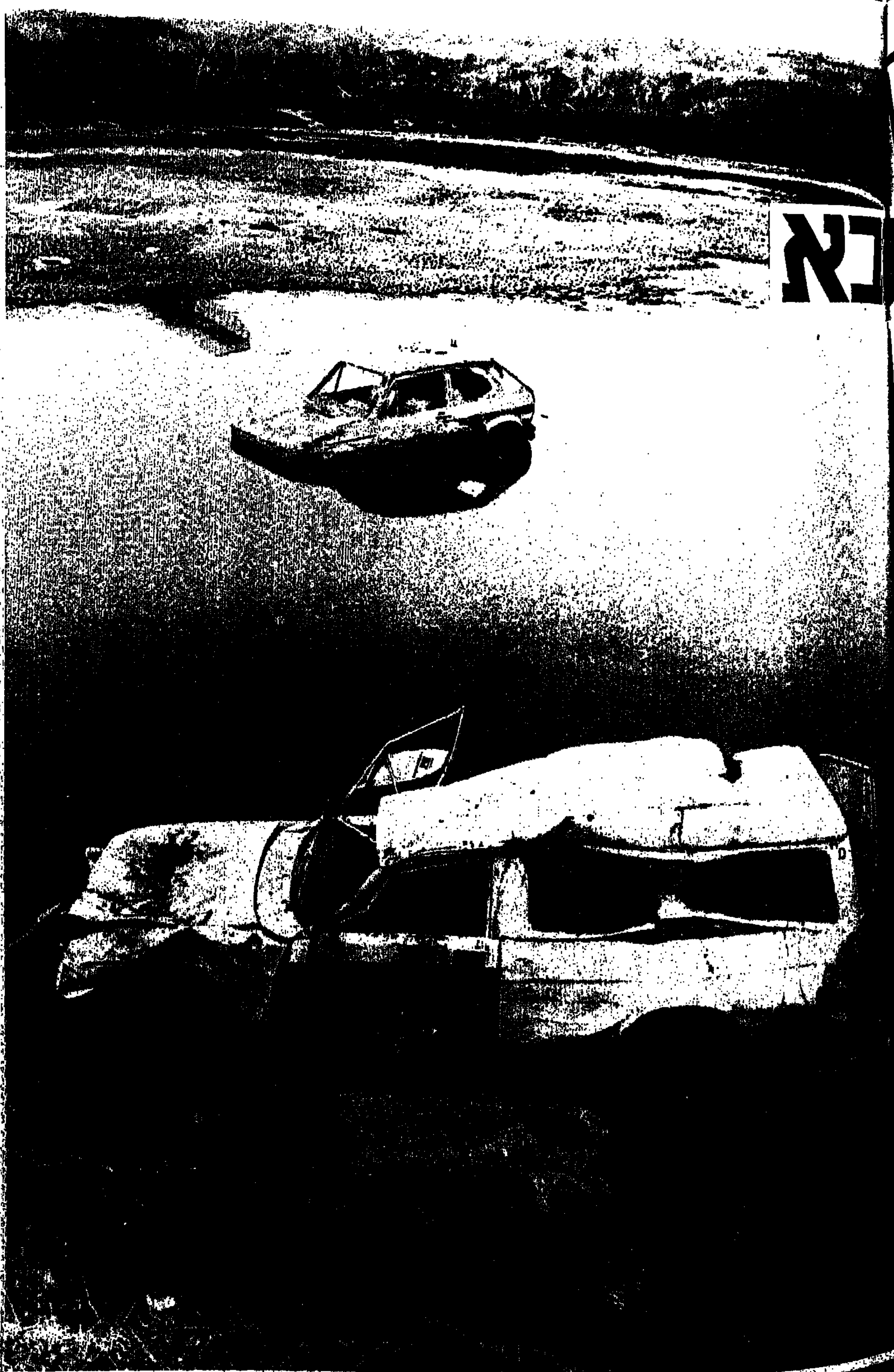

מאת אביבה מץ ועמנואל רוזן צילומים: שחר מלמד

כנופיית גנבי מכוניות, שלקוחותיה הם בעלי מוסכים הרעבים לחלפים חינם־אין־כסף, משתוללת בלב השרון באין־מפריע. את הרכב המפורק מעלים באש בשדות טייבה. זהו סוד גלוי למחצה במוסכי הרכב, בחוצות כפרי המשולש ואצל סוכני חברות הביטוח. אפילו מפקד המרחב של המשטרה אומר שאין מה לעשות. אומר, ובאמת לא עושה הרבה.

הם עושים זאת מתחת לאפה של המשטרה, מתחת לאף של כולנו. בלי שום אמצעי זהירות מיוחדים, בלי שום תחכום, כאילו כדי להתגרות, הם מגיעים יום יום לאותו מקום; באותה שעה, באותה שיטה, גונבים מכונית או שתיים, נמלטים בניחותא באותו הנתיב, חוזרה לאותו המקום, עושים קצת חאראקות, מפרקים כמה חלקים ומסיימים את חייו של הרכב במדורה ענקית.

הם עושים זאת חמש דקות ממשטרת כפר־סבא, חבורה מצומצמת מאוד של בחורים צעירים, חלקם ממש ילדים, תושבי הכפרים טירה וטייבה. כולם מכירים אותם, גם המשטרה, כולם יודעים איך ומתי הם עושים זאת, גם המשטרה, אבל אם מפקד מרחב השרון ניצב־משנה ניסים מעוז אומר שאין מה לעשות – צריך כנראה להאמין לו.

בשדות ובפרדסים של טירה, ליד מגרש הכדורגל שלה, מסביב למאגרי המים ובתוכם, נהפכת ה"עבודה בעיניים" על המשטרה לסידרה של תמונות סוריאליסטיות שלא יאמנו: סובארו תרוכה, מודל 83', מבצבצת מאגם החימצון; אופל אסקונה מזדקרת בשדה בנוסח תומרקיני; מיקשת אבטיחים צומחת לגובה מתוך מה שהיה פעם אאודי 100 אוטומטית; שתי סימקות ואוטוביאנקי אחת, מודל 86', מתאחדות לגוש מתכת בצבעי חום־אדום. סיור של חצי שעה, על־פני שטח מצומצם של ארבעה קילומטרים־רבועים, מגלה כמעט 100 מיצגים כאלה, והאיש שלנו בשטח אומר שזהו שלל של כמה חודשים בלבד, פחות מחצי שנה, ותמונה חלקית בלבד. שכן לא סרקנו אף לא את מחצית השטח בטירה, שלא לדבר על כך שפסחנו על שכנתה הגדולה, טייבה.

ארבע־מאות־תשעים־ושלוש (!) מכוניות נגנבו בחצי השנה האחרונה מתת־איזור קטן הכולל את כפר־סבא, רעננה והוד־השרון. כשלוש מכוניות מדי יום באיזור בו מתגוררים 140 אלף בני־אדם. יש לך סיכוי.

הנפשות הפועלות כאן הן גנבי רכב מקצועיים, שהפכו את העיסוק לפרנסה מסודרת וקבועה. אין מדובר פה בגניבה לצורך שעשוע או בסתם ואנדליזם, וגם אין כל הוכחה להערכתו של ניצב־משנה מעוז שיש מניעים לאומניים בגניבת ה„מכוניות של היהודים".

העסק רציני הרבה יותר. תהליך הגניבה מתחיל בהזמנה שמשגר, בדרך־כלל, בעל מוסך הנזקק לחלקי חילוף ל„גנב שלו". אם בעל המוסך זקוק ברחיפות לדלת של פורד פיאסטה, הוא יקבל מהגנב דלת אחת ותו לא. אם, למשל, יש הזמנה לרדיו־טייפ, הגנב יחדור לרכב, יקח את המכשיר ולא יגע ביתר. הלקוחות הם מוסכים בכפרי המשולש, אך לא רק שם – גם מוסכים ברעננה, כפר־סבא, יפו, חולון, בת־ים ודרום תל־אביב „מנויים" בתוכנית. כל אחד והגנב הפרטי שלו, והקשר ביניהם דיסקרטי ואמין.

את קצה החוט של הקשר הזה חשפנו בתחבולה. העמדנו פנים אומללות שנגנבה מאתנו המכונית שלנו, סובארו מודל 86', ופנינו אל בעל מוסך ברעננה שמיד נרתם לעזרתנו: הוא הבטיח לבקש מ„מישהו שאני מכיר כאן, בחור אחד מטירה", לדאוג לכך שהמכונית „תכוסח לגמרי ותישרף" כדי שאפשר יהיה לקבל מהביטוח את מלוא הכיסוי.

הזמנה מתבצעת בתוך 24 שעות לכל היותר. הגנב, תושב טירה או טייבה, עובד בדרך־כלל לבדו. לעיתים הוא נעזר בתצפיתן אחד או שניים. התקלות – מעטות מאוד. הגנבים מקצועיים, זריזים, זהירים ויודעים שלרוב יצליחו לפעול ללא הפרעה ממשית.

באיזור עליו אנו מדברים – כפר־סבא, רעננה, הוד השרון – העבודה מתבצעת בשיטתיות מרהימה. הגנב מקבל את ההזמנה ויוצא לשטח: היעד המועדף על הגנבים הוא מגרש־החנייה של בית־החולים "מאיר" בכפר־סבא. זהו מגרש רחב מימדים שבמשך רוב שעות היום הומה אדם ומכוניות. יתרונו הגדול: הוא מוביל לדרך בלתי סלולה ממנה ניתן להגיע במהירות, שלא דרך הכביש הראשי, לבסיס האם בטירה או בטייבה.

היעד השני הוא מגרש־החנייה של המרכז־הרפואי "לווינשטיין" ברעננה. השיטה דומה. מעבר לכך, כל רחוב וכל סימטה באיזור כשרים לפעולה. בשעת מצוקה פונים הגנבים לערים אחרות ושם הם בוחרים, בדרך־כלל, ברחוב מקביל לחוף־הים – כך בהרצליה וכך ברחוב הירקון בתל־אביב, באיזור הצפוני הסמוך למלון "הילטון". לרוב הם אינם מסתכנים בנסיעה ברכב־היעד מתל־אביב לכפרם, ועבודתם שם מתמצית בסחיבת מכשירי רדיו־טייפ ואביזרים נוספים מתוך הרכב.

הרכב הגנוב עושה דרכו לטירה או לטייבה, תלוי במוצאו של הגנב. אגב, כפרים נוספים באיזור, כמו קלנסווה או קלקיליה, אינם משתתפים במשחק. לעומת זאת מגיעים דיווחים כי מדורות ליליות נראו לאחרונה למרחוק גם מכוון כפר עזון שליד קלקיליה. (בשעות היום אפשר לראות כי תושבי הכפר הזה מעדיפים ב.מ.וו. שורות שורות, לאורך כמה קילומטרים, עומדות שם היצירות הגרמניות, שרופות עד לשד עצמותיהן).

בהגיעו למרכז הכפר עורך הגנב סיבוב נצחון מלווה חריקות רועשות. מבתי־הקפה מביטים בו בהערצה ונזכרים בבריחות ישנות על יעילותה של משטרת ישראל. בתום הסיבוב ממשיך הרכב בנסיעה לכוון הפרדסים או השדות של הכפר. בו במקום מפרק הגנב את הפריט שהוזמן, שם אותו בצד ושולח לחברים ל"שמוניץ". בשעות מצוקה, כאשר שדות הכפר מלאים עד אפס מקום, מותידים הגנבים את המכונית ללינת־לילה במקום אלטרנטיבי, למשל מגרש החנייה

(המשך בעמוד 8)

מכונית חדשה בלי להתאמץ

תשדיר השירות הבא מוגש לכם בחסות גנבי טירה־טייבה ועל אחריותם בלבד: מה תעשה אם תשקח נפשך להחליף את הרכב שלך בחדש בלי שתצטרך להוסיף פרוטה מכיסך?

ראשית, בדוק אם הביטוח המקיף עודנו תקף. אם כן, לך לפחות בטירה או בטייבה ותספר לו, למשל, שנשברו לך הצירוית ברכב. מסור לו במדוייק את סוג הרכב ושנת הייצור שלו. רצוי כמובן להתלונן על קלקול רציני, משהו שמחיר חלק־חילוף נדיר יותר מאגוז.

עכשיו, סע לכפר־סבא והעמד את הרכב במגרש החניה של בית־החולים מאיר. שבח ממנעול החגה שלך, מהאזעקות ומהסוויצ'ים האוטומטים, קח את המסמכים איתך, הזמן מונית וחזור הביתה.

למחרת, אתה שוב בבית־חולים מאיר. האוטו שם? אם כן, נסה עוד לילה. אם לא, הוא בטירה או בטייבה, כנראה שכבר מפורק ושרוף. פנה למשטרה (חה חה חה) ולסוכן הביטוח שלך. דווח על הגניבה. בעוד 45 יום אתה מקבל כסף לרכב חדש. תתחדש.

אגב, ברור לנו שלפחות סוכני הביטוח אינם לומדים מהקטע הזה שום דבר חדש. מדי פעם, במחזורים כמעט קבועים, הם משמיעים זעקה על המצב הנורא של גניבות הרכב ועל־כך שהמשטרה אינה עושה דבר. את הזעקה האחרונה, לפי שעה, השמיעו החודש. העתונים נתנו כותרת בעמוד ראשון, נתנו סטטיסטיקות ושכחו. בטירה וטייבה החגיגות נמשכות.

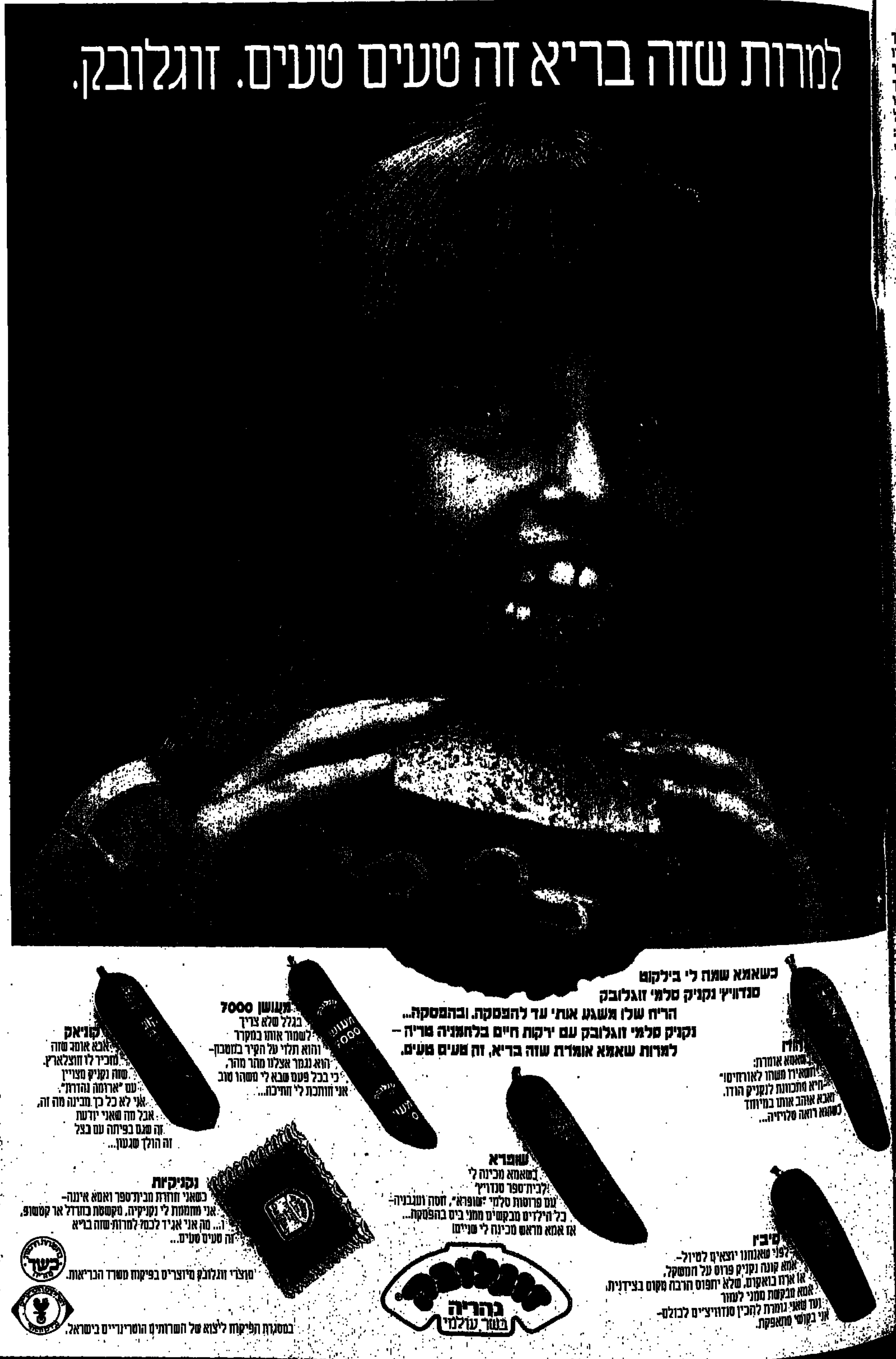

(המשך מהעמוד הקודם)

שליד התחנה המרכזית בכפר־סבא, וחוזרים לקחתו למחרת. מתחת לאפה של המשטרה, הכל מתחת לאף.

והותם של המבצעים מוכרת. בטירה מצביע עליהם כל אחד. הם, אגב, יודעים שמכירים אותם אבל אינם עושים מאמץ להסתתר. על שולחנו של ניצב־משנה מעוז סדורים בסדר אלפביתי שמותיהם, גילם ומספרי הזהות. רובם מעורבים גם בעסקי סמים ועל־פי־רוב רוכשים את החומר בכסף שהם מקבלים בעבור המכוניות הגנובות. מעגל הפשע מתרחב גם לקשר עם חיילי צה"ל, הרוכשים את הסם מאותם גנבים ממש. התשלום יכול להיות כסף מזומן, אבל גם כלי־נשק יתקבלו ברצון. גם את זה יודעת המשטרה. לפעמים „נעלם" אחד מהם למעצר קצרצר של שניים־שלושה חודשים – וזה במקרה הקיצוני ביותר – אוגר כוחות רעננים, וחוזר לשטח. המקצוע מחייב.

תושבי טירה וטייבה, רובם אזרחים שומרי חוק, רואים את המראות ואינם יודעים אם לצחוק או לבכות. כנופיות הפשע האלה הולכות ומשתלטות על חייהם. הם אומרים כי משעות הערב נמלאים בתי־הקפה ומקומות הבילוי באותם חברים, ומי שרוצה לקחת את האשה או הילדים לסיבוב בעיר מעדיף לעשות זאת בכפר־סבא. הם כמובן חוששים לדבר עם עתונאים, כי „אצלנו אין סודות והכל מתגלה". אבל כאשר אנו מוצאים בעל־עסק אחד שמוכן לחשוף את האמת, הוא עושה את זה עם כל הלב. בחדר צדדי של בית־העסק, על כוס־קפה, כמובן, אנו שומעים ממנו שכולם יודעים מה קורה – כולם – אבל איש אינו עושה דבר, והתופעה הולכת ותופחת ועלולה להפוך בתוך זמן קצר לספורט הלאומי של נערי הכפר.

„כאשר גונבים רכב", הוא אומר, „כולנו יודעים, כולם רואים. אף אחד לא חושש ולא מנסה להסתיר את מעשיו. כולם יודעים שבית־חולים מאיר זאת המחלה שלהם, ואני לא מבין למה המשטרה לא עושה כלום.

נצ"מ נסים מעוז: „תופעה מובנת"

„זה כל־כך קל, שאפשר רק להתפלא למה לא כולם עושים את זה"

אם כבר תופסים אותם, הם חוזרים לכאן אחרי יום, צוחקים על כל העולם. אני לא מבין מה הבעיה הגדולה להשתלט עליהם. הם בסך־הכל 20 חבר'ה בני 16־17, ואם המשטרה תרצה – כולם כאן יעזרו לה לתפוס אותם".

אולם לא רק בטירה ובטייבה יודעים כולם על הכל. כל יודע־דבר באיזור שתשאל אותו על גניבת מכוניות, ידקלם לך: „אם גנבו לך את המכונית, לך חפש אותה בטירה ואחר־כך בטייבה. אבל אם עברו יותר מ־48 שעות מאז הגניבה, חבל על הזמן. היא כבר שרופה לגמרי", מסביר לנו כאדיבות בעל מוסך לפחחות רכב באיזור התעשייה של רעננה. כאשר אנו „מגלים" לו שמכוניתנו נגנבה ממגרש־החניה של בית־חולים מאיר, הוא כמעט מתרגז עלינו: „השתגעתם?! מי זה משאיר מכונית שם?! ועוד בלי ביטוח...".

במלון השרון בהרצליה אנו שומעים את דעתו של קצין הבטחון מאיר פישר: „המשטרה מרימה את הידיים מהר מדי ולא עושה שום מאמץ. הם טוענים שזה טבע ממחסור בכוח־אדם, אבל אני לא קונה את הטענה הזאת. הם פשוט התייאשו". בארבעה החודשים שעברו, מספר פישר, נגנבו חמש מכוניות ממגרש החניה של מלון השרון, „ואנחנו עוד במצב טוב".

במשטרה, אכן, מרימים ידיים. במשך שעה ארוכה מנסה מפקד מרחב השרון ניצב־משנה מעוז, לשכנע אותנו שכל אחד שמכוניתו טרם נגנבה חייב להודות על כך לאל הטוב וגם אולי למשטרה. „זהו נס – אומר מעוז בחיוך – שהם גונבים כל־כך מעט".

„הנושא של גניבות רכב – מסביר מעוז את הפילוסופיה המשטרתית – הוא תופעה מובנת לגמרי: עומד ברחוב רכוש יקר בלי שמירה, שכל אחד יכול לגנוב אותו בלי שום בעיה. מבחינת העבריין זהו הסיכון הקטן ביותר מבין כל העבירות. זה כל־כך קל שאפשר רק להתפלא למה לא כולם עושים את זה".

ומה עושה המשטרה? מעוז מדבר על מארבים שגרתיים ועל מבצעים מיוחדים, המכוונים לאיזורי הפעולה של הגנבים. „אנחנו יודעים איפה הם פועלים", הוא מתפאר. הבעיה היא רק שברוב המקרים, כאשר המשטרה מציבה מארב, שום דבר לא קורה

(המשך בעמוד 32)

עשה זאת בעצמך: אם אין המשטרה לי — אני לי.

האזרח ג. (השם המלא שמור במערכת) קנה מכונית חדשה. יומיים אחרי־כן, עוד בטרם הספיק לבטחה, נגנבה המכונית ממגרש־החניה של בית־החולים לווינשטיין, כאשר חנתה שם אחר־הצהריים. לגימ"ל, המתגורר בישוב כפרי במרכז הארץ, יש חבר טוב, אל"ף, המצוי היטב בשיטות הפעולה של גנבי טירה־טייבה. הוא ידע שבית־החולים לווינשטיין הוא אתר פעולה מרכזי, ומיד הבין במה מדובר. עוד באותו לילה לקח את ג. והשניים נסעו לטירה. בדרך, אגב, הם עברו במשטרת כפר־סבא והגישו תלונה. אבל זה באמת רק דרך אגב.

„לקחנו נשק ונסענו עם האוטו של אחותי. היה ברור לי שאני לא עוזב את טירה בלי האוטו שלי. אל"ף אמר לי שכדאי למהר, שהם שורפים צ'יק־צ'ק. הוא ידע להיכן לנסוע ולמי לפנות. הגענו לבעל־מוסך שאל"ף מכיר אותו. הוא מפעיל כמה גנבים ומזמין מהם חילקי־חילוף לפי הצורך. הגענו אליו הביתה, ב־10 בלילה, והוצאנו אותו החוצה. אל"ף הציג אותי ואני אמרתי לו: 'האוטו החדש שלי כאן בטירה. אני רוצה אותו – לפני שישרפו'. 'איזה אוטו', הוא שאל אותי. אמרתי לו, והוא מיד ענה: 'כן, ראיתי אותו כאן ב־7 בערב'. עברה בי צמרמורת. ידעתי שהרכב נגנב מלווינשטיין ב־6 וחצי...".

„השיחה נמשכה. שאלתי אותו: 'למה הם באו אליך, הגנבים?' 'כי הם רצו מפתחות לצירית של האוטו', הוא עונה לי. 'אתה בטוח שזה האוטו שלי', אני שואל? 'כן, כן', הוא עונה, 'הביאו אותו מבית־חולים לווינשטיין'".

„הוא היה די רגוע. 'תכניסו את האוטו שלכם לחצר שלי, כדי שלא יראו בחוץ, ובואו תסעו איתי למרכז הכפר. נמצא לך את האוטו', הוא הבטיח. אנחנו מגיעים למרכז הכפר. מסביב אני רואה מסות של שאבאב. הוא מחנה את הרכב במקום חשוך, מכבה את האורות ומבקש מאיתנו להישאר בפנים. מהחלון אני רואה אותו נכנס לבית־קפה וכמה צעירים מתגודדים סביבו. אני רואה ויכוחים ותנועות עצבניות בידיים. חצי שעה חיכינו לו. בסוף הוא חזר, נכנס לאוטו ואמר: 'לקחו את האוטו שלך למטעים. בוא ניסע'".

„נוסעים לאט והרכב מקפץ על בורות

סימקה ז"ל: של מי אתה, אוטו?

בדרכים משובשות. כל כמה דקות הוא שואל אנשים אם הם ראו את האוטו. הכל הצגה. הוא יודע שהאוטו לא במטעים, אבל הוא רוצה להרחיק אותנו ממרכז הכפר ולחזור לשם כשיהיה פחות שאבאב. היום אני מבין את זה. ככה נסענו בשדות, בין מאות שילדות שרופות של מכוניות. זה לא האוטו שלי? אני שואל ומצביע על שילדה שרופה 200 מטר מאיתנו. 'לא', הוא עונה מיד, 'זה אאודי מהחודש שעבר'".

„נתנו לו להבין שאנחנו לא יוצאים מטירה בלי האוטו שלי. שאנחנו נחושים. הוא ידע שאנחנו יודעים מה עיסוקו האמיתי, וכנראה רצה שנרד ממנו. שעתיים הוא סובב אותנו בשדות ובמטעים. בחצות חזרנו למרכז הכפר. הרחוב היה ריק ובבית־הקפה נשארו רק אותם טיפוסים שאיתם הוא התווכח קודם. שוב הוא החנה את הרכב בחושך וביקש מאיתנו לחכות. כשהוא חזר, הוא אמר לנו: 'הם רוצים 200 דולר כדי להחזיר לך את האוטו שלם. הגנב מסכן, הוא נרקומן, צריך כסף לסמים'. מיד הסכמנו למחיר. הוא ביקש משהו על החשבון, 'כדי שהבחור ירגע'. נתתי לו 50 דולר, כל מה שהיה לי בכיס באותו רגע. ביקשתי מבעל־המוסך שישלים לו מכיסו את השאר, ואני כבר אחזיר לו אחרי שאראה את האוטו. הוא לקח את הכסף, נכנס לבית־הקפה, חזר אחרי כמה דקות ולקח אותנו לבית שלו. ארבע דקות חיכינו שם, מחוץ לבית, פתאום אני רואה את האוטו שלי מגיע".

„למחרת, על כוס קפה במוסך שלו, הוא סיפר לנו בידידות על הביזנס הזה של גניבת מכוניות וחלקי־חילוף. הוא גילה לנו את כל הפטנטים, למשל שלעולם לא גונבים רדיו־מכונית סטנדרטי, רק רדיו־טייפ משוכלל יותר. התלוננתי שהגנב דפק לי את המנעול של הדלת, תלש מנורה מהתיקרה. הוא התנצל. הסביר שהגנב, כשלא ראה אזעקה באוטו חדש, התקשה להאמין וחיפש את האזעקה במנורה הזאת. הוא הבטיח להחזיר לי את כל החלקים שנפגמו".

„אחרי־כן חזרנו למשטרת כפר־סבא כדי לבטל את התלונה. החוקר שמח לשמוע. הוא סיפר לנו שאין מה לעשות, שאין כוח־אדם ושהגנבים יושבים על תדר רשתות הקשר של המשטרה ויודעים מראש על כל מארב ומחסום. שאין מה לתפוס אותם כי זה סתם בזבוז שעות נוספות של שוטרים".

„ברגע שהמזרחיים יהיו רוב פוליטי, הם יוכלו להגיד: עכשיו אנחנו החזקים, עכשיו אנחנו נכתיב לאשכנזים איך יתנהלו הדברים".

עצרו את המהפכה, ויקי נוסעת לניו־יורק

ויקי שירן, כמעט מצליחנית בחייה הפרטיים ומקופחת בהשקפתה החברתית, מתקיימת על הוויה ישראלית המפולגת בין אשכנזים־מנצלים לספרדים־מנוצלים. החלום שלה הוא לחולל את "המהפכה הציונית האמיתית" שתביא את ה"מזרחיים" להיות "המעמד השולט" בארץ הזאת. אבל את הדוקטורט שלה על הבעיה היא הולכת לכתוב לא בעיירת פיתוח או בשכונת מצוקה, אלא על־יד מנהטן.

מאת יעל פז־מלמד

צילומים: ראובן קסטרו

ביום ששי שעבר נשקה ויקי שירן לעוזרת־פעמיים־כשבוע שלה, נפרדה מבעלה, חיים, ומשתי הבנות החמודות, וטסה לשנה לניו־יורק. חיים והבנות יצטרפו אליה בימים הקרובים. העוזרת לא. אבל אין צורך להיבהל. גם בניו־יורק הרחוקה היא לא תשכח את אחיה ורעיה, יוצאי ערות המזרח. היא הולכת לכתוב שם עבודת דוקטורט, וכך היא תוסיף ותחקור גם בגולה כיצד ניצלו אותם האשכנזים, שיעבדו אותם, התקדמו על גבם. הטרמינולוגיה כולה שלה. ואולי, דווקא כיושבה מעבר לאוקינוס תבוא לה גם הארה, ותמצא על־ידה חידך לחולל סוף־סוף את המהפכה הציונית האמיתית! זו שתביא את ה"מזרחיים" להיות „המעמד השולט" בארץ הזאת, מיאה וכנאה, ובא לציון גואל.

דירה ברמי־מפתח ברחוב אחד־העם בתל־אביב. חדרים מרווחים, הרבה מאד ספרים, פינת ישיבה צנועה, וידאו, מערכת סטריאופונית, מזגנים. עד שירתחו המים לקפה והעוזרת תגמור לעבור, היא מרפיסה עוד עמוד הגיגים על שולחן עגול בקצה הסלון, עמוס דפים וספרים וחוברות. הטלפון אינו מפסיק לצלצל. חברים נפרדים לשלום, ארז ביסון מבקש שתכתוב מאמר לכתב־העת "אפיריון" שהוא מוציא, סידורים אחרונים לפני הנסיעה. בשלב הזה היא עוד צוחקת, מדברת ברכות, נחמדה. אשה נאה, בת 39, חצאית ארוכה ותולצה חשופה, יחפה, קצת פיטפוטים מקדימים על הבית והילדים והקיץ הקשה. בעצם היא יכולה להיות חברה, אלמלא הייתי אני האשכנזיה שהתקדמה על־חשבונה וחשבון חבריה.

אחרי חצי־שעה – מלחמה. היא צועקת, קוטעת את בת־שיחתה באמצע, מודיעה לה חד־משמעית שהיא אינה יודעת על־מה־היא־מדברת, תובעת שיתנן לה את הכבוד־המגיע־לה. „את יודעת למה זה מעליב אותי שאת מתווכחת בכלל? כי אני היא זו שלמדתי את הבעיה העדתית בארץ, לא את. צריך להיות לך כבוד לידע שלי. אני המומחית בתחום הזה. אני לא עוד חברה שלך, שאומרת דברים מתוך אינטואיציה. אני יודעת על מה אני מדברת. ועם כל הכבוד, את לא משתווה אלי. אני גמרתי את המאסטר שלי בהצטיינות. אין אף אחד שמכיר את התחום הזה טוב ממני".

העולם על־פי שירן מחולק לאשכנזים־מנצלים וספרדים־מנוצלים, וזו החלוקה היחידה האפשרית לך למי שחושב אחרת.

השנים הרבות שהיא עסוקה בחלוקת העולם למקפחים ומקופחים, הפכו אותה למקצוענית. את הסוס הזה היא אילפה כבר לפני שנים, לדהור עליו במהירות, תוך בעיטות בכל מה שבדרך. היא למדה לדבר שעות, מבלי לומר כמעט, למדה לאחוז את העין בכאילו "עובדות" שמאששות את התיזה, מבלי להציג אף עובדה. מצקת לשומע הרבה זמן לקלוט שמאחורי ששת הבלת־יגלאת, בעברית רהוטה ובקול גדול, דברים מחוסרי־בסיס. כל הזמן היא צועקת.

(המשך בעמ'

(המשך מהעמוד הקודם)
העובדות לטובתי. עם עובדות אי־אפשר להתווכח", ואינה מביאה אפילו עובדה אחת. ולך תנסה לקטוע אותה ולומר לה זאת. היא היתה בכל מקום, הכירה הכל, קראה את כל הספרות הרלוונטית, נפגשה עם כל סוגי האנשים בארץ, מכירה את כל הלכי־הרוח. והיא תמיד מנצחת.

זה נכון שפה ושם היא נכשלה. כך, למשל, היא חושבת שהיתה צריכה לפאר במאמריה את עמודי הפובליציסטיקה של העתונים החשובים במדינה. יש לה מה להגיד, יש לה את הכשרון להגיד את זה, וגם את הרצון. העובדה שזה לא קרה, היא ההוכחה, לדעתה לפחות, שהעתונות חסומה בפני עדות־המזרח ולא מוכנה לפתוח את שעריה לדיון נוקב בשאלת השאלות – הבעיה העדתית. היא בטוחה שאלמלא כתבה בצורה בוטה וחסרת־פשרות, היו מאמריה מתקבלים מיד. היא משוכנעת שכשרון כתיבה יש לה, וגם תיזות מעמיקות שזורות בעובדות מרעיות. צאו ותברו אחר ועוד אחד, ותקבלו חסימה של העתונות הישראלית בפני "המזרחיים" וכפני דיון בשאלה העדתית. פשוט, לא?

הבעיה היא רק שלעורכים שקיבלו את מאמריה והחליטו שלא לתת להם ביטוי, העניין לא היה כל־כך ברור. שלושה מהם, משלושה עתונים שונים, טענו שלא הכניסו מאמר שלה מפני שהבטיח לטפל בנושא מסויים ולא נגע בו בכלל.

סיפרה עורכת עמודים פנימיים באחד העתונים: "קיבלתי פעם מוויקי מאמר שהתיימר לספר על מפגש שהיה לה ולכמה מחבריה יוצאי עדות המזרח עם פלשתינאים בצרפת. כשהיא הציגה בפני את הרעיון למאמר, ואמרה שברצונה – דרך סיפור הפגישה – להוכיח שיש גם מזרחיים הדוגלים בשלום ובשיחות עם הפלשתינאים, קפצתי על המציאה. ואז קיבלתי מאמר, כתוב רע, שהיה בו הכל חוץ מסיפור הפגישה עם הפלשתינאים. כמובן שהוא לא התפרסם". עורך בעתון אחר סיפר שקיבל משירן שני מאמרים "שאי־אפשר היה להבין מתוכם מה רוצה המחברת להגיד".

אבל ויקי שירן לא רוצה שנטעה לרגע ונחשוב שהבעיה שלה היא אישית: "לי אין בעיה, אני אגיע. הבעיה היא שהמזרחיים חיים בתחושה שהעתונות חסומה בשבילם, שהיא אינה מבטאת את ההוויה הנפרדת שלהם, שאין לה שום קשר להוויה האשכנזית. גם אצלי, החסימה היא לגבי הדעות, לא באופן אישי.

ברגע שהתחלתי לבטא בחופשיות את דעותי – מיד נחסמתי, וכך גם רבים מחברי. אילו בעתונות היו עשרה יוצאי עדות־המזרח בעלי כושר ביטוי ויכולת־ביטוי, הכל היה שונה. מה שאני אומרת בא מיידע ולאו דווקא מסיפור אישי. לי, אישית, אין בעיה".

בשלון אחר, מפורסם קצת יותר, היה בתחום הפוליטיקה. היה היתה פעם מפלגה בשם תמ"י, שחרטה על דגלה את נס העדתיות, וסברה לתומה שכל יוצאי עדות־המזרח ירימו את הכפפה שנזרקה לעברם ויצביעו עבורה בהמוניהם. בבחירות של '81 הם הצליחו להכניס לכנסת שלושה נציגים. ב־'84 נותר רק אהרון אבו־חצירה. חלום ושברו?

שירן: "מה פתאום. זה נכון שלתמ"י יש היום מנדט אחד. אבל שכחת את ש"ס. מפלגה שזכתה להכניס ארבעה מנדטים, והיא מפלגה עדתית לכל דבר". אין אפס. הכל מסתדר נהדר, תלוי רק איך מסתכלים על הדברים.

ועכשיו קצת לאידיאולוגיה שמאחורי הצורך במפלגה חזקה של יוצאי עדות המזרח: "היום אני יודעת שאין מה לצפות מהאשכנזים שהם יקומו וישנו ביוזמתם את סדר הדברים. אם זה יהיה תלוי באשכנזים, יימשך לנצח מצב הדיכוי של הספרדים. ולכן, השינוי חייב לבוא מצד המזרחיים, והוא חייב להיות פוליטי. ברגע שהמזרחיים יהיו רוב פוליטי, הם יוכלו להגיד: 'עכשיו אנחנו החזקים, ואתם, האשכנזים חייבים לקבל את מה שאנחנו אומרים. עכשיו אנחנו נכתיב לכם איך יתנהלו הדברים. רק אם יהיה לנו כוח פוליטי, נוכל לקחת בחזרה מהאשכנזים את כל מה שהם לקחו מאתנו כל השנים, מבלי שהגיע להם. אנחנו חייבים שיהיה לנו את הכוח להשיג בחזרה את מה שנגזל מאתנו".

נסיון לברור מה בדיוק נלקח מהם, כמה גזלו "אותם" כל השנים, נכשל על־הסף. "אני יודעת על מה אני מדברת!", קבעה גברת שירן ורצה לענות לטלפון.

למרות כל הגזל והעושק והניצול המחפיר, את, אישית, "עשית את זה". את מסיימת את עבודת הדוקטורט, מצבך הכלכלי שפיר, יש לך ביטוי מאסיבי באמצעי התקשורת. מדוע אחרים אינם יכולים להימצא היכן שאת עומדת?

"הרבה אומרים לי, את הגעת – סימן שזה אפשרי. דווקא בגלל שהגעתי, אני יודעת כמה זה קשה. אבל אני חזקה, ואני לא תובעת את עלבונם של החזקים. הם מגיעים. אני תובעת את עלבונם של הרגילים, הבינוניים. וכאשר מגיעים אל השכבה הזאת, מתחילים לשאול: למה האשכנזים מגיעים, ואת דרכם של הבינוניים בקרב המזרחים חוסמים. שלא תביני אותי לא נכון. אין לי שום שנאה כלפי האשכנזים. להיפך, אני ממש אוהבת את האשכנזים, אלא שאני שואלת את השאלות הנכונות, וזה מעורר אנטגוניזם. אני אומרת את הדברים בדיוק, לא על־ייד, ואת זה האשכנזים לא אוהבים לשמוע. היו לי שנים שהייתי עדינה ואינטליגנטית, ואז כל אחד היה אומר: 'תראו את הספרדייה הנחמדה הזאת'. אבל זה לא שינה כלום. זה לא הביא את המהפכה הרצויה".

למה כשאשכנזי יורק דם במאמציו להתקדם בחיים, זה נראה לך בסדר, וכאשר זהו גורלו של יוצא עדות־המזרח – את רואה בכך קיפוח? זה לא היה מגיע ל"י המפורסם, שרבים רואים בו רעה חולה?

"למה רעה חולה? אילו היה לך את הידע שלי, היית מבינה עד כמה באמת מגיע לו למזרחי, לעומת האשכנזי. לא רק שמגיע להם, קודם צריך להחזיר להם את מה שלקחו מהם. הרי צריך יום אחד לבוא ולשאול את השאלות הנכונות. לנסות להבין איך זה קרה שהאשכנזים הם החזקים מבחינה כלכלית ותרבותית, הם אלה שמגיעים לעמדות המפתח, וחוסמים את דרכם של המזרחיים".

אולי יש גם הסברים אחרים? אולי משפחה של ארבע נפשות יכולה להעניק לילדיה יותר מאשר משפחה בת עשר נפשות?

"זה נכון, אבל מי אמר שלמזרחיים יש משפחות מרובות ילדים ולאשכנזים לא. אילו זה היה המצב, הייתי מקבלת את ההסבר הזה. אבל הרי אין שום נתון שמצביע על כך. בקרב האשכנזים ובקרב המזרחיים יש אותו מספר של משפחות מרובות ילדים, כך שזה לא ההסבר. וזה מה שאני אומרת, בואו נבדוק את העובדות האמיתיות, לא נזרוק סתם דברים".

יש לך מספרים שיוכיחו את צידקת טענתך?

"בטח, יש על זה הרבה נתונים".

לדוגמה?

"יש על זה הרבה חומר. ילדים מזרחיים, מראש הסיכוי שלהם להגיע הוא אפסי. כל מערכת החינוך בנויה על אפליה. הם מקבלים הרבה פחות מילדים של אשכנזים. מנסים לבוא ולומר שההבדל הוא בבית, בסביבה שבה הם נמצאים. שטויות. ההורים בשכונות ובעיירות הפיתוח הם הורים נהדרים. הבית הוא בית נהדר, הילדים זה הדבר הכי חשוב להם, והם עושים כל מאמץ כדי לעזור לילד בלימודיו וכדי להעניק לו מה שהוא צריך. אז אני לא מקבלת שהבית וההורים הם הגורמים לקיפוח ולחוסר ההזדמנויות השוות. הבעיה היא במערכת, במימסד. ילד מדרום תל־אביב מראש מופלה לרעה. יש אפליה במערכת השירותים שהוא מקבל, במערכת החינוך, במורים שמלמדים אותו, ואך ורק כזה, ואני מדברת אתך על עובדות בדוקות. אז שאף אחד לא יבוא ויגיד לי שאולי יש בעיה עם ההורים. ההורים הם נהדרים. תאמיני לי, ממש נהדרים. רק שאין להם תחושה שהם שולטים במציאות, שהם יכולים לעשות עם חייהם מה שהם רוצים".

ויקי שירן, לעומת־זאת, יש תחושה מוצקה שהיא שולטת במציאות. היא, לעומתם, עושה בה ככל העולה על רוחה. בואו וראו כיצד נראית ועירת הרוח האחרונה, זו האלימה והמפוצצת, בעיניה של שירן. זה התחיל במסה קצרה על דוד לוי: "הוא באמת מנהיג אותנטי. הביוגרפיה שלו הפכה אותו לכזה. הוא צמח מהמצוקות, סבל מהקיפוח והניצול של האשכנזים, ויש לו תכונות אישיות יפות. הבעיה היא רק שהוא צמח וקיבל את מעמדו במפלגה אשכנזית, והוא חייב לתפקד לפי ההוויה האשכנזית. כבר 17 שנה הוא פרלמנטר מעולה, אבל האשכנזים במפלגה שלו

„לפעמים אנחנו משתעשעים ברעיון מטורף ללכת לְבנה ביתך' בראש־העין, אבל זה רק לצורך השעשוע".

„הרבה אומרים לי, את הגעת – סימן שזה אפשרי. דווקא בגלל שהגעתי, אני יודעת כמה זה קשה. אני חזקה, ואני לא תובעת את עלבונם של החזקים. אני תובעת את עלבונם של הרגילים, של הבינוניים".

[...]דרים שהוא יעלה למעלה. בוועידת חרות האחרונה [...] נקיות על רקע אתני".

לא היו שם בדיוק "בעיות". היתה שם אלימות [...]שה. אנשיו של דוד לוי הפכו שולחנות, קרעו [...]קיפונים, לא נתנו להתבטא.

"אל תגזימי. לא היתה שם שום אלימות, ואיש [...]לא הפך שולחנות, ולא היו שום מכות. היה גאסטון [...]אחר, או מהו לעומת זה, מה שכן היה זה רמיסת [...]ההפקשיה המזרחיים על־ידי מחנה ארנס־שמיר. בואי [...]נשה סדר בדברים ולא ניסחף".

וגם הרב כהנא וחבר מרעיו משתבצים היטב [...]בשרהטוב של המציאות, אשר ויקי שירן בנתה [...]לעצמה: "כהנא בכלל לא מפחיד אותי. הוא לא הבעיה. [...]צים לראות אותו כאיש הרע, כאילו שזה חשוב. [...]הוא מפריע להם שם, בנוף היפה שיש להם בכנסת, [...]ומשום כך צריך לעצור אותו. איזו פשטנות. כהנא [...]עצמו הוא הגליים שקיימים בחברה הישראלית, ואותם [...]צריך להבין, צריך לשאול למה המזרחיים מצטרפים [...]אליו, מה הוא מבטא בשבילם".

ובאותה נשימה היא מדברת על רצונה העז והכן [...]להעניק שוויון וזכויות מלא לערבים, לתת להם את [...]התחושה שהם חלק בלתי נפרד ממדינת ישראל. היא [...]בכלל היתה רוצה לראות עולם טוב יותר, עולם שבו [...]יהיה צדק ושוויון הזדמנויות לכל, שבו לא יהיו [...]שכונים ומדוכאים, קרי: אשכנזים וספרדים, שבו נצעד [...]יד ביד אל עתיד טוב יותר. ובעולם השוויוני

הזה יהיה לספרדים כוח פוליטי וכלכלי, והם יוכלו להכתיב אורחות־חיים לאשכנזים. ועוד דברים נפלאים יהיו בו בעולם הצודק הזה. הטלוויזיה הישראלית תפטר כמה עשרות אנשים העובדים בה כיום ותקלוט אל חיקה מספר זהה של יוצאי עדות־המזרח; בתי־הספר היוקרתיים בתל־אביב יקבעו מכסה חדשה ברלקמן: שלושים אחוזים מתלמידיהם – אשכנזים, היתר בני עדות המזרח; האוניברסיטאות יעדיפו באופן גלוי ספרדים על־פני אשכנזים.

איזו מהפכה נחמדה.

ויקי שירן נולדה ב־1947 בקהיר. אביה, סוחר אמיד, פירנס בכבוד את המשפחה, והילדים – שלוש בנות ובן, לא ידעו מחסור. ב־1951 עלתה המשפחה ארצה והתיישבה בשכונת־התקווה. "המעבר מהבית היפה במצרים לשכונת־התקווה, היה מבחינת הורי דבר נורא", היא אומרת. חדר אחד קטן לכל המשפחה, ירידה חדה במעמד. כשהיתה בכיתה ד' הצליח אביה להשיג קצת זהב מרכושו הרב שנשאר במצרים, וקנה דירה בת שני חדרים בצפון תל־אביב, על־יד השק"ם. ויקי החלה ללמוד בבית־הספר העממי "הר נבו", וכשהיו שואלים אותה למוצאה, היתה עונה: צרפת. את שכונת־התקווה הפכה ליד־אליהו, כדי לשאת־חן בעיני חבריה לכיתה. "סך־הכל היה כיף בבית־הספר, ולא הרגשתי שום ניכור מצד הילדים".

כשהיתה בת שלוש־עשרה וחצי פיטרו את אביה מעבודתו כמנהל־חשבונות בהוצאת־ספרים, והיא נאלצה לצאת לעבודה, כדי לעזור בפרנסת המשפחה. ויקי עזבה את "אליאנס" והמשיכה בלימודי ערב ב"עירוני ד'". מדי יום היתה יוצאת בשבע בבוקר לעבודה, מסיימת בארבע אחה"צ, והולכת ללמוד עד עשר בלילה.

לצבא לא הלכה. ("הצהרתי שאני דתיה"). בגיל שבע־עשרה החלה ללמוד באוניברסיטה ספרות והסטוריה, וכל אותו זמן המשיכה לעבוד יום שלם. עדיין היתה נטולה לחלוטין מודעות חברתית. לא היה שום אירוע שידליק אצלה נורה אדומה, יגלה בפניה את אותו קיפוח נורא. יום אחד אפילו עברה עם חבר ליד לוח־מודעות וראתה כתובת: "עורו הספרדים". החבר פרץ בצחוק למראה הסיסמה, והיא בעקבותיו. לא הבינה את פשרה. מה שכן, היא הפסיקה להתבייש במוצאה ולשקר. מעכשיו סיפרה לכל המעוניין שהיא ממצרים, ושגרה בעבר בשכונת־התקווה.

כשהחליטה לעזוב את מקום עבודתה, חיפשה תחליף קל יותר, משהו שלא דורש הרבה שעות. ידיד שפגשה, הציע לה להיות מדריכת חבורות רחוב ביפו. "העבודה הזאת ביפו היתה נקודת המפנה בשבילי. מה שראיתי שם היווה מעין השתקפות לדמותי שלי. מאוד נסחפתי בעבודה. כל־אימת שעזרתי לילד משם, כאילו עזרתי לאותה ילדה קטנה, נפחדת וחסרת־אונים, שנאלצה לצאת לעבודה בגיל שלוש־עשרה. אז החלטתי שאני הולכת לעשות מאסטר בקרימינולגיה, במקום בספרות. חיפשתי את המסגרת התיאורטית לכל מיני תופעות שראיתי. גיליתי שהנערים האלה שאני מטפלת בהם, חלקם ייהפכו לפועלים בלתי־מקצועיים וחלקם יישבו בבית־הסוהר".

אחרי יפו החלה לעבור בטלוויזיה הלימודית, פגשה שם את הבמאי חיים שירן ולפני 12 שנה נישאה לו. חיים, שהיא קוראת לו שירן, יוצא מרוקו, הוא הגב החזק ביותר שיכלה למצוא. הוא שותף מלא לדעותיה ולפעילותה הפוליטית והחברתית, וגם לטיפול בבית ובילדות. אין עבודה בבית שזרה לו. האחריות משותפת לחלוטין. שתי ילדותיה, בנות תשע ואחת־עשרה, לומדות ב"א.ד. גורדון", ולזוג יש הרבה חברים, כמה מהם אפילו אשכנזים.

אחרי הבחירות של 1981, כאשר תמ"י קיבלה את משרד הקליטה והושיבה את אהרון אוזן בלשכת השר, התמנתה ויקי כדוברת. אחרי שנה החליטה לפרוש. הדברים לא התקדמו בקצב שרצתה. הכניסה לתוך המימסד לא הביאה את המהפכה לה ציפתה. כאז כן עתה היא ממשיכה להיות פעילה בתמ"י, מופיעה בהרבה הוגי־כית ודיונים אחרים, כותבת מדי פעם בעתונים, מראיינת אנשים בירחון "עולם־האשה" ושוקדת על הדוקטורט. אין לה מקום־עבודה קבוע, והיא גם לא היתה רוצה שיהיה לה. מתקיימים מהמשכורת של חיים בטלוויזיה הלימודית, וזו בהחלט משימה לא קלה.

את מדברת בלי־הרף הרבה על המחסור במורים טובים בעיירות־הפיתוח, על הצורך לחזק את המקומות הללו. מדוע אינך עוברת עם משפחתך להתגורר בקרב אחיך־לקיפוח בדרום תל־אביב, או בעיירת פיתוח?

"לפעמים אנחנו ועוד כמה חברים טובים משתעשעים ברעיון מטורף ללכת ל'בנה־ביתך' בראש־העין. אבל זה רק לצורך השעשוע. אני לא חושבת שהפתרון הוא שכמה אנשים טובים ירדו למקומות האלה. זה לא יתן כלום".

אז מה הפתרון?

"הפתרון הוא בשינוי רדיקלי של הכל. בהחלפת האנשים היושבים על־יד השיבר של הברז, פותחים וסוגרים אותו מתי שמתחשק להם. הפתרון הוא בהבנה של האשכנזים שהגיע הזמן שהם יפסיקו לנצל את עדות־המזרח. האשכנזים צריכים לגלות הבנה כזאת עם הקורבן, שתביא אותם לוותר מרצונם על כל זכויות־היתר שיש להם".

אבל שלא תחשבו שאין לויקי שירן גם ביקורת על המזרחיים. עם יד על הלב היא מודה שאילו המצב היה הפוך, והספרדים היו שולטים במדינה במקום האשכנזים, הם לא היו מתנהגים טוב יותר כלפי אחיהם המרוקאים.

אבל את זה היא לא אומרת בקול רם, מפני שאם אכן כך היו פני הדברים, מי היה יודע שויקי שירן בכלל קיימת?

סטיב מקווין, אגדה

אילו כל כוכבי הקולנוע גדולים מהחיים, אך לא כולם מתחילים עם נתוני אפס כמו סטיב מקווין. הכוכב הכריזמטי שהרוויח מליונים, זה שמעלליו הסוערים עם שחקניות יפהפיות היו הסוד הגלוי השמור ביותר בהוליווד, החל דרכו כפרחח־רחוב עזוב, נמוך, דיסלקטי, חרש וצולע. סודו: הוא ידע איך להישרד, ומול המצלמות הוא פשוט התפוצץ. התגלמו בו כל הציפיות שתלינו בגיבור המודרני: מחפש, מתלבט, תמיד במירוץ, מסתבך במאבקים ולבסוף מנצח - בכוח או בקסם.

מאת עדית שמגר

בסרט "הפרפר" (למעלה) גנב מקווין את התהילה מדסטין הופמן. לא לחינם כונה „גונב הסצינות המנוול ביותר במערב".

היה גבר

א נעים להשתמש בקלישאה, אבל אלמלא היה סטיב מקווין קיים - היתה הוליווד חייבת להמציאו. גבר נועז והרפתקן, טורף נשים ואופנועים - האגדה ההוליוודית בשלימותה. בחיים ועל הבד. קשוח, מהיר, מתוח ואינטנסיבי, הוא ענה על ציפיותינו מגיבור מודרני: תמיד מחפש, תמיד מתלבט, תמיד במירוץ. בעייתי, כעסן, מסתבך בתיגרות ובמאבקים ולבסוף מנצח בכוח או בקסם - כזה הוא בן המאה העשרים.

מיתוס של גבריות. קסם של ילד. אגדה הוליוודית.

"הבריחה הגדולה" העלה אותו לכותרות. "בוליט" הפך אותו לגיבור־תרבות. במהירות של 320 קמ"ש הוא ידע את טעם החיים: „אדם חייב לחיות כל שעה כאילו היתה שעתו האחרונה" - קבע. הוא נפטר בשבעה בנובמבר 1980. לא מכבר יצאה לאור ביוגרפיה מעודכנת על חייו: „לא נפגשתי עם סטיב מקווין", כתבה המחברת, פנינה ספיגל, „ולכן הוא לא צינור כאן אף מלה".

הוא היה כוכב קולנוע אמיתי, אך לא הופעותיו בסרטים (או, לפחות, לא רק הן) הקנו לו את מעמדו המיוחד. אהבותיו ומשגליו, נישואיו ומריבותיו, מירוצי המכוניות והאופנועים והדרישות הכספיות שלו העסיקו לא רק את קוראי העיתונים - גם את המפיקים. ואלה למדו עד מהרה את ערכו בשוק: מקווין ידע להקפיץ את כל נפוחי הוליווד כדי לספק לו את סוג הג'ינס החביב עליו, ועד מהרה היה לכוכב היקר ביותר בעירו

הוא ניצח בזירת התרנגולים השייכת מאז למגה־סטארים. הם הקובעים מחירים, הפקות וסרטים. אמרנו: הוא ידע את מחירו בשוק. והוא מאוד אהב להראות מי הבוס.

ומי הוא אותו כוכב כריזמטי, מאהבן של יפהפיות, המרוויח מיליונים, מתהולל במסיבות פאר ונוהג במכוניות המהירות והיקרות ביותר בעולם? נמוך, שדוף, דיסלקטי, חרש וצולע - קשה למצוא מישהו מתאים פחות להגדרה "כוכב קולנוע". פרחח בן עניים שלמד בבית־הספר עד כיתה ה', עבר בכל עבודה מזדמנת, היה מלח בצי הסוחר ומגיש מגבות בבית־זונות. אפו נשבר בקטטת רחוב, שפתיו תפורות בעשרה תפרים.

אביו היה טייס שנטש את אשתו הקטינה ואת תינוקו כשזה היה בן שישה חודשים. סטיב מעולם לא ראה אותו. הוא נשאר עם אמו, ג'וליין בת הי"ז, שברחה מבית הוריה שנתיים לפני־כן, והיא ידעה כי בחיים יש דברים מעניינים יותר מאשר טיפול בתינוק צווחני. מקווין התגלגל לבית סבתו הארוקה שהתגלתה אחרי־כן כסכיזופרנית ואושפזה בית־משוגעים, ברח כמה פעמים ונדד בדרכים. השנים הטובות ביותר של נעוריו היו במוסד לעבריינים צעירים. אמו הייתה מופיעה מדי פעם, זוהרת ומבושמת, ואוספת אותו לזמן קצר אל ביתה שם חיכה מדי פעם "אבא" חדש. סטיב תנועה או כשיטות חינוך חדשות לאילוף הפרדות.

ארץ הקלאית, קטנונית ודי מפגרת במערב התיכון של ארה"ב היא מולדתו של סטיב מקווין. כמו תום סוייר הוא גדל בעיירה קטנה (סלייטר) ושם תמיד היה יוצא דופן. בוקר אחד הוא היה מתעורר בבית אמו השיכורה־מסוממת, חוגגת עם שורה של גברים שדעים, ובוקר אחד - בבית סבתו הארוקה. החיים לא היו קלים בארה"ב של שנות השלושים והארבעים: סטיב אבל לשובע רק כשעבר לחיות בבית אחי סבתו שהיה מגדל חזירים עשיר, זקן הולל והרפתקן, שנישא בגיל שבעים ואסף את סטיב לחיות בביתו.

„החיים שלי נדפקו לפני שנולדתי. ניסיתי למצוא את מקומי וגיליתי שאין דלתות פתוחות. העולם לא היה מקום ידידותי במיוחד. למדתי מוקדם שאין לסמוך על אף אחד".

כשו הנער מסינסינטי (סרט שעשה עם נורמן ג'ואיסון ב־1965) הוא היה גבר ללא עתיד וללא עבר. כמו ג'ונזר כונר הוא "דק עובר בסביבה" וכמו

עם אלי מקגרו ב"בריחה": בשבילו עזבה הנסיכה מ"סיפור אהבה" את מנכ"ל "פרמונט"

סטיב מקווין: „חליתי בסרטן. התפללו למעני".

„החיים שלי נדפקו לפני שנולדתי. ניסיתי למצוא את מקומי וגיליתי שאין דלתות פתוחות. העולם לא היה מקום ידידותי במיוחד. למדתי מוקדם שאין לסמוך על אף אחד. שואלים אותי על תקווה, על אהבה - איני יודע על מה אתם מדברים. אלמלא הייתי שחקן, ודאי הייתי פושע".

"הפרפר" הוא לא נכנע לעולם. בסוף ימיו גילם את טום הורן, וזה היה קאובוי מורקן שאפילו במערב לא נמצא בשבילו מקום.

„שואלים אותי על תקווה, על אהבה - איני יודע על מה אתם מדברים. אלמלא הייתי שחקן, ודאי הייתי פושע".

למזלו, הוא לקח את הזעם שלו, את העוצמה הסוערת והכשרון לניו־יורק. היו אלה שנות החמישים, שנות הזוהר של התיאטרון והטלוויזיה בעיר הגדולה. במאים כארתור פן, רוברט וייז וסידני לומט החלו אז את עבודתם בטלוויזיה; כותבים צעירים כמל ברוקס, ניל סיימון ווודי אלן יצרו את הקומדיה החדשה. אלה היו ימיהם הראשונים של שחקנים שהטביעו חותמם על שלושים שנות קולנוע: פול ניומן וג'יימס דין, מרילין מונרו, אלי וואלך ואן ג'קסון, גרייס קלי, ג'ולי הריס, רוד סטייגר, אן בנקרופט, ג'ורג' סי סקוט, זירו מוסטל וג'רלדין פייג' החלו מעפילים לפיסגה. גור וידאל ופדי שייבסקי כתבו את יצירותיהם הראשונות, והקהל המתוחכם הריע למחזותיהם הראשונים של ארתור מילר וטנסי ויליאמס. שחקן צעיר עלה אז לכותרות ושבר את כל חוקי המשחק שנודעו לפניו: שמו היה מרלון ברנדו.

במקום לימוזינות ושמפניה הם העדיפו בירות ואופנועים. הציפורניים שלהם היו מלוכלכות, והג'ינס מתוח ומקומט. במקום ב"סרדי'ס" המפורסם הם העדיפו להתקבץ אצל "לואי", שם תמיד אפשר היה לקבל בירות תמורת שטיפת כלים. הם היו כוכבי הצווארון הכחול, שיצרו גיבורי תרבות חדשים ורגישות חדשה אצל הצופים - והם סללו את הדרך לסטיב מקווין, נער־רחוב שידע איך להישרד. הוא העריץ את מרלון ברנדו והפך לצילו של ג'יימס דין. עקב אחריו למסעדות, לפגישות, חיקה את ישיבתו, את מבטו, את הדרך שבה אחז בעיתון.

ין היה האליל, ומקווין היה בן 25, מתוח, ממורמר, שאפתן ומתוסכל. הוא היה חייב לפרוץ לעצמו דרך, והשביל המוביל אליה לא נראה בניו־יורק. כי סטיב מקווין הוא לא שחקן של במה, הוא כוכב הנולד מול המצלמה.

כל כוכבי קולנוע הם גדולים מן החיים, אך לא כולם מתחילים עם נתוני אפס כמו סטיב מקווין. כאמור: נער־רחוב קטן־קומה, רזה, רגזן וסנוב, בור ודיסלקטי - אף אחד לא הסכים לדבר איתו על קולנוע. בתור גיבור רומנטי הוא היה בריחה, בתור אנטי־גיבור - חיקוי עלוב של ג'יימס דין. לאיש לא היתה שום סיבה שבעולם להעסיקו בסרטים, עד שראוהו דרך עדשת המצלמה. כאן נולדה אגדת סטיב מקווין. מול המצלמות הוא התפוצץ.

"מבוקש חי או מת" החלה כסידרת טלוויזיה סוג ז' - אך מקווין פרש ממנה אחרי 117 פרקים! תופס הפושעים הקשוח, זה השנוא על ידי אנשי החוק המשתמשים בו ועל ידי הפושעים שאחריהם שהוא רודף היה התפקיד הנכון בשבילו. סוף־סוף מצא דרך לגיטימית לחשוף את כל הכעס, המתיחות וההתמרמרות. ולמן ההתחלה הוא היה פרטנר מסוכן: סטיב מקווין נודע מן היום הראשון כגונב הסצינות המנוול ביותר במערב. תנועת יד או נפנוף בכובע בוקרים, דהירת סוס או סיבוב באופנוע - שום כוכב לא היה בטוח במעמדו כשסטיב מקווין היה מאחוריו. הוא ישב על גבו של יול ברינר (ב"שבעת המופלאים")

(המשך בעמוד 17)

היה גבר

מקווין ואשתו הראשונה, נייל אדמס, בפתח ה"תיאטרון הסיני" המפורסם בהוליווד. את טבעת היהלום שלה, בעת נישואיהם, נאלצה נייל לרכוש בכספה שלה.

(המשך מעמוד 15)
ומשם קבר את פול ניומן ב"מגדל הלוהט". את "שפר" גנב מדסטין הופמן ואת "הנער מסינסינטי" מאדוארד ג'י. רובינסון – עד מהרה למדו הכל להזהר מהכבדון המכוער.

מעטים האנשים המשיגים את כל משאלותיהם: סטיב מקווין עשה זאת ב"מבוקש חי או מת". הסידרה הביאה לו את הוליווד ועימה פירסום, כוח ועושר קנה למכוניותיו המטורפים ביותר.

הוא לא היה אינטלקטואל ("ספרים אינם מעניינים אותי"), לא ידע לדבר ובוודאי לא להקשיב. אבל היה לו מה שאי־אפשר ללמוד: איכות כוכבים. לא שחקן ולא זוהר. קשוח אמיתי שעושה את מה שמוטל עליו בלי בידבורים. היה כאן טעם של מציאות, של אמינות ויותר מכך: אמת. אמת של כוכב שאותה הביא עימו אל הבד. "איני מבין במשחק. כנראה שאינני שחקן כל־כך טוב. אני רק מחפש בתוכי ומביא את עצמי אל הבד. איני מאמין בכפילים. בסרטים שלי אני עושה הכל. מי שרוצה נהג מירוצים כפיל, שיחפש לו גם שחקן אחר".

עכברון המנוול נשאר קשה ורגזן גם אחרי שהיה לסופר־סטאר. שחקנים נלחמו בו, הוא התעלל באנשי צוות, מאפרים וטכנאים. הדרישות הכספיות שלו והקפריזות נהפכו לשם דבר גם בהוליווד ידועת המפונקים. הוא פיטר סוכנים ויחצ"נים, שיגע לחוצאים ומפיקים ועורר מהומות בכל פעם ששמו לא הופיע על הבד באותיות גדולות דיין. גם כשהיה מיליונר לא שילם את חשבונותיו במסעדות, לא הזמין ידידים למשקה ולא קנה מתנות. את טבעת היהלום שלה – בעת נישואיה למקווין – רכשה לה נייל ארמס בכספה שלה.

מקווין מעולם לא החזיר חובות, לא תרם לצדקה ולא שמר על שום נאמנויות. ידידיו מימי המאבקים הראשונים ידעו שאין לסמוך על מקווין שיעזור להם אחרי ש"כבר עשה זאת". שותפיו לבילויים למדו עד מהרה לדאוג לחשבון הוצאות פתוח. מי שרצה לבלות עם מקווין, צריך היה לשלם על כך. ילד הרחוב הרעב לא הרפה מכוכב הקולנוע המיליונר: הוא תמיד החזיק כמה טרוויצים בידיים, הזמין במסעדות שני סטייקים ונתיאבון ודאג: ואם לא ישאר עורז למלון, ידע למזוג הרבה קסם בקשיחות הגברית שלו ולהעסיק הרבה מעריצים. המאצ'ו הקיצוני הזה נזה תביב הנשים. הן נטרפו עליו והוא רדף אחריהן כמו ילד מורעב בחנות ממתקים. החיוניות שלו, המרץ והניעות משכו אותן, ובענייני נשים, כמו בענייני אופנועים, תמיד ידע לתפוס כותרות. "מירוץ טוב חשה למשגל טוב", אמר, והוא אהב את שניהם. מאוד. את האופנועים והמכוניות אהב יותר. נשים היו נוחות להחלפה, גופות. סטיב מקווין מעולם לא הסכים למכור אופנוע.

הוא היה נשוי שלוש פעמים – לרקדנית נייל ארמס, אם שני ילדיו; לכוכבת אלי מקגרו ולדוגמנית ברברה מינטו – אך מעלליו הסוערים עם חתיכות סודמנות היו הסוד־הגלוי־השמור־ביותר בהוליווד. פרק נכבד מקדישה לכך הביוגראפית פנינה סטיגל, והוא נקרא בזיוק כמדור "פורום" המהולל בירחון הגברים "פנטהאוז". שלישיות ורביעיות, הרבה קוקאין, הרבה חשיש, הרבה בירה והרבה תבר'ה. נשים לא היו חשובות בעיניו, אומרים. אבל בילוי עם החבר'ה – זה היה שווה הכל. ואם באמצע הייתה גם איזו נקבה מזדמנת – מה טוב. סטיב אהב את זה בקבוצות. "רק גבר יודע להיות ידיד, ורק מגבר אני מוכן לקבל הערות ומחמאות. נשים הן יצורים חסרי קצה־מידה העשויות להפוך מוכר עיניים־לגיבור רק משום שנשיקותיו מתוקות או שפתיו קטולות".

„שמעתי את כל הקישקוש הזה של שיחרור האשה. הכל שטויות. אשה צריכה לעסוק בבית שלה ביום, ולשכב עם הגבר שלה בלילה. וזהו. אני יודע. הרי התחלתי בעניין הזה בגיל שלוש־עשרה".

"שמעתי את כל הקישקוש הזה של שיחרור האשה. הכל שטויות. אשה צריכה לעסוק בבית שלה ביום, ולשכב עם הגבר שלה בלילה. וזהו. אני יודע. הרי התחלתי בעניין הזה בגיל 13".

בהתחלה הוא היה "מר נייל ארמס". היא היתה שחקנית בדרך לפיסגה, והוא פרחח עילג שנזרק ממשרדי כל אמרגן וסוכן. אחר־כך נהפך לסטיב מקווין הגדול, ובהסרטת "הבריחה" פגש כוכבת צעירה ויפהפיה. אלי מקגרו עזבה בשבילו את מנכ"ל פרמונט ראו, המפיק בוב אוונס, ומארמון מפואר, מרוהט בעתיקות ואוצרות אמנות נדירים, עם בריכת שחיה אולימפית ומעמד של נסיכה – עברה לבית־חוף קטן מוקף עשרות אופנועים ואופנוענים. "סטיב הוא גבר שאי־אפשר לאלפו. הוא האדם השתלטן ביותר שהכרתי, והוא חי למען הסכנה, והמהירות".

ברברה מינטו נכנסה לחייו כאשר היה כבר מבוגר וחולה. הוא פרש אז זמנית מן הסרטים והתבודד על החוף עם חבריו האופנוענים. בשידור טלוויזיה דרמטי, ב־2.11.1980, הודיע: "חליתי בסרטן. התפללו למעני". חודש אחרי־כן נפטר. לבו לא עמד בניתוח שאמור היה להרחיק את הגידול מגופו. בן חמישים היה. לאשתו ברברה השאיר ירושה מיוחדת: זרע מקווין מוקפא כדי שתוכל להרות וללדת את מקווין־ג'וניור אחרי מותו של סטיב הגדול.

"להחליק בסיבוב, בפנייה, בתוך שיירה – זהו המבחן המבדיל בין גברים לנערים. אם אינך יכול לעמוד בזה, מוטב שתסתלק. רגע האמת במירוץ הוא כמו רגע האמת במלחמת שוורים. אפשר להיכשל רק פעם אחת".

עירית שמגר

מפגש הריהוט האירופאי הגדול בישראל.

יש לנו ספה משותפת.
נפגשנו במרס, זה היה יום קיץ לוהט. בקומה הראשונה ראינו אותה... היו שם עוד עשרות, יפות, מעוצבות, מיוחדות אבל היא התאימה לנו.
אז אמרתי לבעלי... אותה אנחנו לוקחים הביתה. את פינת הישיבה החדשה BRETZ.

55 פינות ישיבה לבחירתך.
בית מרס. מכל רחבי אירופה הגיעו לכאן השמות המפורסמים. מיטב המומחים, הרפדים והמעצבים עם נסיון ומסורת ארוכת שנים, פיתחו ויצרו מערכות ישיבה בסגנונות שונים והן ממתינות לכם כאן בבית מרס.
בואו ובחרו לעצמכם מערכת ישיבה על פי טעמכם מתוך מגוון של יותר מ־55 דגמים שונים באולמי התצוגה שלנו.

10,000 מ"ר של רהיטים.
בנוסף על פינות הישיבה תמצאו אצלנו מאות דגמי ריהוט לכל פינות הבית: מחדרי שינה מרהיבים, מטבחים, פינות אוכל, מזנונים, שולחנות, כסאות, ארונות ועד חדרי נוער צעירים וצבעוניים.
אז בואו נפגש כבר השבוע בבית מרס הקרוב אליכם, כי מכאן לא יוצאים בלי ריהוט...

אפשרות ל־4 תשלומים שקלים שוים, ללא רבית, ללא הצמדה.

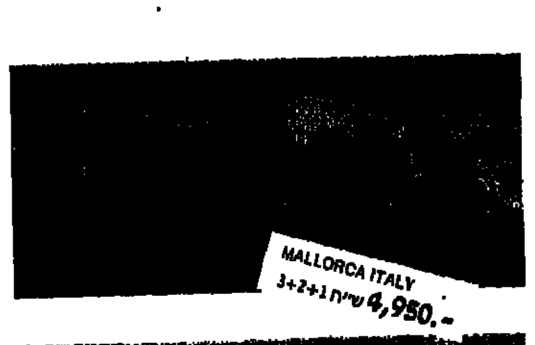

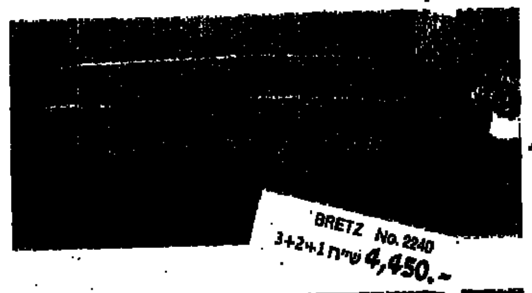

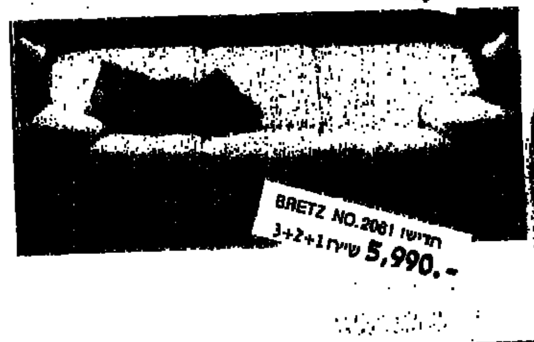

בית מרס
פתוח במוצ"ש
תל-אביב, רח' הרצל 158 חיפה, רח' הרצל 52
באר-שבע, דרך חברון 4, ירושלים, הרצוג 61

מונרו ספן: הר־הבית בהישג ידו, בציור על קיר חדרו במלון.

ועכשיו, גם הר־הבית בידו

מונרו ספן, יהודי עשיר מפלורידה, קשה איתנו: חם אלינו, לח, רועש מאוד, הרבה ביורוקרטיה ואין דמוקרטיה. בכל זאת, ביקר כאן עשרים ושלוש פעמים. ביקוריו הקודמים הרוויחו ליהודי בן־שימול, שירה טיל באוטובוס ערבי, וקצין מג"ב שאירגן את קייטנת־המחתרת היהודית: הפעם הגיע כדי לנסוך מעט שמן על גלגלי המכונה להקמת בית־המיקדש השלישי.

מאת אבי רז
צילומים: יצחק אלהרר

קשה שלא לחבב את מונרו ספן: איש גדול הוא ספן, תכול עיניים, קולני מאוד, בעל כרס ענקית, חביבות רועמת וגינונים ברוקלינאיים מרתקים. „אתה רואה”, הוא אומר על עצמו בתום פגישה ארוכה, „אצלי אין בולשיט. מה שנכנס, זה מה שיוצא.” הוא צודק, לעזאזל, ולכן היה לי כל־כך קשה שלא לחבב את ספן, אלמלא ידעתי כי הוא תומך בהתלהבות בסהרורים פוליטיים, בעבריינים ואף ברוצחים, ועוד גאה על כך.

ספן תומך, למשל, ברוצח דויד בן־שימול. זוכרים את בן־שימול? באוקטובר שמונים־וארבע ירה בן־שימול, אז חייל בן תשע־עשרה, טיל „לאו” (שגנב מצה"ל) באוטובוס של חברה ערבית בירושלים. אדם אחד נהרג ועשרה נפצעו. חודש לפני־כן הטיל בן־שימול שקית־נפץ (שהרכיב מחומרי־חבלה שגנב מצה"ל) לבית־קפה במזרח ירושלים. ארבעה בני־ארם נפצעו. בית־משפט הרשיע את בן־שימול ברצח ובניסיון לרצח, וגזר עליו מאסר־עולם. אני לא מתחרט, הצהיר הרוצח אחרי גזר־הדין, אני משוכנע שעשיתי את המעשה הנכון בזמן הנכון.

מונרו ספן, כאמור, תומך, עם כל הלב היהודי הרחב שלו, בבן־שימול: „האיש הזה לא קיבל משפט הוגן. גררו אותו למשפט אזרחי ולא צבאי. הוא לקח מהצבא רימונים וירה כאוטובוס, ולכן הגיע לו משפט צבאי. מריח לי שידיו של [השר חיים] בר־לב מאחורי העניין. והוא לא התכוון להרוג. הוא אמר: אני חייל טוב, ואם רציתי להרוג, הייתי יכול. רק רציתי להזהיר.”

לספן יש, כמובן, הוכחות לחפותו של בן־שימול. בבקשה: „הילד הזה בא מבית טוב, משפחה טובה, וזו היתה העבירה הראשונה שלו. הייתי אצל משפחתו: הוריו, בקטמון, מרוקאים, נפלאים. כשפגשתי אותם יכולתי להיווכח שזה מיקרה מובהק של עיוות הדין, של אי־צדק. ראיתי תצלומים שלו מהבר־מיצווה. הוריו אנשים נפלאים, והוא נדחף לעשות את אשר עשה כיוון שממשלת ישראל איננה דואגת לאזרחיה. הממשלה דואגת אך ורק מפני דעת־הקהל העולמית, ואינה דואגת לאזרחיה.”

ואילו ספן דואג לאזרחי ישראל: לחלקם, לפחות. לדוגמה, לבן־שימול: „אני משלם לו את משכורתו הצבאית, כחמישים דולר בחודש, כדי לשמור על המורל שלו, כל עוד הוא בכלא תל־מונד. והוא בכלא למאסר־עולם. וזה יהיה 'עולם', כל עוד יכהן בר־לב [כשר־המשטרה].”

ספן, אם לא שמתם לב, איננו אוהד גדול של חיים בר־לב. בהמשך, הוא ינסה להסביר למה, ולא לגמרי בטוח שאנחנו נבין.

מונרו ספן נולד בברוקלין, ניו־יורק, לפני שישים־ושבע שנים. ההורים היגרו מרוסיה. האב הקים וניהל מיפעל קטן לייצור מרכבים למשאיות. בגיל די מוקדם תיגבר מונרו הקטן את אביו והתחיל לעבוד, לעבוד קשה, בבית־החרושת. „לא למדתי יותר מדי”, הוא מתמצת את פרק ההשכלה בחייו. „עברתי בתיכון, וזהו.”

תקופה מסויימת התפרנס מנהיגת משאית („ואהבתי את זה”), ובארבעים־ושלוש גוייס לחיל־האוויר של ארצות־הברית. באירופה ובמזרח הרחוק השתוללה מלחמת העולם השנייה. מונרו ספן, צלם־צבאי, נשלח לאלסקה לשנתיים ואחריהן עשה עוד כשנתיים ביוטה והסביבה. „כל השירות לא היה לי נשק. כל השוטינג שעשיתי בשירות הצבאי היה עם מצלמה.”

כשהשתחרר סמל מונרו ספן, חזר למיפעל של אבו, שהתרחב מאוד בתקופת המלחמה, בזכות קופסות שהזמינו הכוחות המזויינים: מיספר העובדים על מעשרים־וחמישה למאה. כעבור שנה או שנתיים פרש אבא־ספן, ומונרו קיבל על עצמו את הניהול. הוא היה אז בן שלושים וקצת, בסך־הכל.

בגיל שלושים־וחמש, גילה מונרו ספן כי אינו אוהב את ניו־יורק. לכן, בגיל שלושים־וחמש, הוא פרש, יצא לגימלאות. לבית־החרושת הכניס אדם שניהל את העסק, הוא עצמו נשאר בעל עניין („הדבר היחיד החשוב שעשינו היה תוכנית גימלאות בשביל העובדים. אתה רואה: אני גם קפיטליסט וגם נער העובד”), אבל עקר לפלורידה.

אחרי שהסתובב קצת בפלורידה, חקר ובדק, התיישב בעיירת קרסטה — עם האשה ושלוש הבנות — ולקח את החיים בקלות. „השקעתי בדלא־ניידי, במקרקעין, ובמניות. תמיד היה לי ראש טוב להשקעות.” הוא אינו אוהב שאלות על־אודות נכסיו. לקניין הזה, נשמע מונרו ספן מעורפל במקצת: „זה אמירות, עושר] יחסי. אם אני מרוויח עשרת־אלפים דולר כשנה יותר ממך, אני אמיד יותר ממך.”

לעומת זאת, מוכן מונרו ספן להשיב באופן מפורט פחות על התמיהה בעניין פרישתו למנסיה כל־כך מוקדמת: „פרישה”, הוא מבאר, „פירושה שאינך עובד כתשע עד חמש. שאתה עצמאי, אדון לזמנך. אני הבוס של עצמי. אף אחד לא יכול להגיד לי מה לעשות”, זועק ספן וכל גופו רועד מצחוק אדיר וסוחף, „אפילו לא אשתי: אני בן־אדם חופשי!”

וחוץ מזה, מסכם מונרו ספן את אישיותו־שלו, „אני מענטש אמיתי. אני מסתדר עם כולם. הנה, נסעתי לדרום־אפריקה, והסתדרתי עם השווארצעס שם.”

יפה, לא?

לישראל הוא הגיע לראשונה לפני חמש־עשרה שנה, עם קבוצה של תורמי־המגבית, ולפני שבוע סיים את ביקורו העשרים־ושלושה בארץ. באחת הפעמים השקיע חמישה חודשים מחייו והלך לאולפן בניסיון ללמוד עברית. לא תפס את השפה. קנה דירה בנתניה, ואינו גר בה. „למה? כל־כך הרבה רעש! הטלוויזיה שצועקת בערב מכל חלון, ובשש בבוקר כולם דופקים שטיחים. אני רגיל לשקט.”

מילא עניין הרעש; בביקוריו בארץ מצא שהמציאות ותיאורי השליחים את המציאות – ובכן, אלה שני עולמות שונים. הוא אף מצא כי ממשלת־ישראל מנהלת רע את העניינים, שיש אצלנו הרבה ביורוקרטיה, שהאנשים מדוכאים ואף אינם יודעים זאת.

לכן, נעשה ספן יותר ויותר מעורב. איך? הוא נפגש עם עוד ועוד אנשים, ולומד מהם עוד ועוד עובדות על המצב אצלנו. נורא פשוט. לדוגמה: „לפני שנתיים־שלוש פגשתי את החברה מ'אוהל יוסף' בשכם”, הוא אומר ומצביע על בחור צעיר שכיפה־סרוגה גדולה שמוטה לו על פדחתו, השרוע על המיטה הגדולה בחדר־המלון של ספן ומנהל משם שיחות־טלפון קולניות, „ומהם למדתי שממשלת ישראל איננה מרשה ליהודים לחיות בכל מקום בישראל! זו אפליה!”

„גועֲנוּתו” מתקן שמוט־הכיפה.

שמו, אגב, רומם אלדובי והוא, אם הבנתי נכון, המזכיר של גרעין שכם. אל חדרו של ספן הגיע לא כדי להתנחל במיטה ולטלפן, אלא בשביל לשכנע את האמריקאי עתיר־הממון לבקר בישיבה שהתנחלה בלב העיר הערבית. אולי ייצא מזה משהו.

„שכם”, מתמרמר ספן, „היא מהערים העתיקות ביותר בארץ־ישראל!”

הוא יודע, כמובן, שיש סיבות מעשיות מאוד להתנגדות להתיישבות יהודית בלב־ליבה של אוכלוסיה ערבית. לא משתכנע: „יש יותר תשומת־לב לרגישות הערבית. כאילו שרגישות יהודית איננה קיימת.”

ספן תפס שהממשלה מתכוונת להחזיר את כל השטחים הללו. אפילו את רמת־הגולן. למה? בגלל הלחץ האמריקאי, שנגרם בגלל לחץ של סעודיה ויתר מדינות המיפרץ. ובעניין הנלחצים באמריקה, צריך להאשים את הערביסטים במחלקת־המדינה.

הנשיא רייגן דווקא בסדר: ספן, מובן מאליו, הרי הצביע בשבילו. בישראל, שאיננה דמוקרטיה בעיניו, היה מצביע – אילו היתה לו זכות־בחירה – בשביל התחיה („כנראה”). וכהנא? „הוא כמו כל מיפלגה אחרת”, אומר ספן על הגזען, „הוא ראשי לרוץ. אישית, אני מחבב את הבחור. לא לכל דעותיו אני מסכים, אבל כהרבה דברים אני מסכים איתו.”

ביוני אשתקד, במטוס שהביאו מאמריקה לישראל, נחרד מונרו ספן כאשר קרא ב„ג'רוזלם פוסט” על פיטוריו של הקצין מאיר לביא ממישמר־הגבול. פקד לביא היה האחראי על ליווי־האבטחה של נאשמי מחתרת־הטרור היהודית, מכלא תל־מונד לבית־המשפט בירושלים. ובחזרה: כמעט־טביעה של אחד הנאשמים בימה של נתניה, חשפה את מה שהוגדר אחר־כך כ„קייטנת המחתרת”, שבעטייה נשפט פקד לביא ופוטר. „הוא ליווה את אנשי גוש־אמונים לשחות”, מפרט ספן בקצרה במה העניין.

חובה להדגיש כאן, למען הסר ספק אפשרי, כי באומרו „אנשי גוש־אמונים”, מתכוון ספן לאותה קבוצה של חברי מחתרת הטרור היהודית: אף־על־פי שהוא־עצמו משתומם ממש למחשבה שמישהו יכול להעלות בדעתו לכנות את החבורה הזאת „מחבלים”. ובכלל, בספטמבר שמונים־וארבע נכח בישיבה של משפט המחתרת („משפט גוש־אמונים”), „וזה היה כמו תלייה! כמו לינץ' באמריקה! כל־כך רצו להכניס להם בגלל הרגליים של ראשי־הערים!”

ספן שכח, ואולי לא שמע, על מעללים אחרים של גיבורי המחתרת: ההתקפה הרצחנית במיכללה האיסלמית בחברון (שלושה קורבנות), המזימה שסוכלה לפוצץ שישה אוטובוסים של חברה ערבית בירושלים על יושביהם. אבל הוא קרא במטוס על פיטוריו של מפקד הליווי לביא „והיכה בי שזהו חוסר צדק. לי נראה שהוא עשה משהו מאוד הומני, בכך שלקח אותם לשחות לפני שמחזירים אותם לכלא: הרי איש לא ברח ושום בעייה לא התעוררה.”

אבל הרי לא מקובל לקחת עצירים לשחות, הערתי בזהירות.

„אסירים ערבים מקבלים טיפול טוב יותר”, שואג ספן. „ובכלל, באותה תקופה שוחררו רבים מהאסירים הערבים, כולל הברנש היפני שהרג אנשים! והחבר'ה האלה [נאשמי המחתרת] רק קיבלו צ'זפר קטן!”

מונרו ספן החליט לגמול לקצין מישמר־הגבול על מעשהו ההומני. לשם כך היה עליו ליצור איתו קשר, אבל איש לא ידע לומר לו היכן נמצא לביא. „התקשרתי למשטרה והם לא מסרו לי דבר; אמרו שזה עניין סגור ואין מה לדבר.” בעייה. עד שראה ספן, בלובי של המלון הירושלמי שבו התארח אז, שניים או שלושה שוטרים. „אחד מהם נראה לי קצין בכיר. שאלתי אותם על מאיר לביא. תחילה לא רצו לדבר, אבל לבסוף אמרו לי: תן לנו את מיספר החדר שלך, ואולי מישהו יתקשר אליך. אולי. כשעה אחר־כך קיבלתי טלפון ממאיר לביא, השוטר. הוא בכה, ואמר שלא רק פוטר אלא נקנס במאה או מאתיים דולר. והוא פוטר בידי בר־לב!”

„אני מענטש אמיתי. אני מסתדר עם כולם. כשנסעתי לדרום־אפריקה הסתדרתי גם עם השווארצעס שם.”

השם בר־לב ממלא את ספן זעם נורא, שמשתחרר בחרפות וגידופים איומים ונוראים. המשפט הכי אריב היה, „הוא יכול לנשק לי בתחת! לא איכפת לי שתצטט אותי!” – אבל השאר היה כל־כך מחריד, שאי־אפשר לצטט, למרות שספן הירשה. „בעיני הוא כוה”, מעווה לבסוף ספן את פרצופו ומכופף יד מאוגרפת כלפי מעלה בעודו משלח את ידו האחרת שתכה בה, פולט נאצה גסה לסיום ואז נרגע.

„הוא [לביא] סיפר לי כמה קשה לו”, חוזר ספן לשיחה עם ההומניסט שפוטר, „ושיש לו משכנתה על הבית. אמרתי לו שאני, כיהודי, עם לב יהודי, חש שאם הוא אינו יכול לקבל עזרה מאיש, ומאף אירגון, אני אשלם את המשכורת ששוב אינו משתכר – עד שימצא עבודה אחרת.”

ספן ביקר אז בביתו של לביא, בנתניה. „הוא נשוי ויש לו שני ילדים קטנים. אשתו בכתה מאוד.” אחר־כך נפגשו פעם נוספת, במשרד עורך־דין: ספן, איש־עסקים, ביקש שהסדר־התשלומים ייעשה כמו שצריך: על לביא היה להציג מיסמך המעיד על גובה משכורתו במישמר־הגבול („בין ארבע־מאות וחמישים לחמש־מאות דולר, אינני זוכר בדיוק”).

„מזל שבמשטרה מרוויחים מעט”, מתמוגג שמוט־הכיפה מהתנחלות שכם.

העיתונים סיפרו כי מייד לאחר סילוקו מהמשטרה, הוצעה ללביא מישרה בעיריית הרצליה. ספן אומר שלביא מצא מישרה בהרצליה אחרי שישה־שיבעה חודשים; בינתיים, שילם ספן את המשכורת החודשית שהבטיח. „זו היתה המיצווה שלי, לשלם לו. אפילו לרוצח לא מתנהגים ככה: הוא יהודי אמיתי, עם לב יהודי אמיתי, והוא גיבור!”

גיבור?

(המשך בעמוד הבא)

הדרישות מחברת תעופה ... יותר מאשר אי־פעם בעבר. ... יש את היכולת לעמוד בדרישות ... קשרים רבים וחזקים בכל רחבי העולם. ... מידי יום, בעשרות יעדים! ... 16 יעדים במזרח התיכון ... 27 יעדים בצפון ובדרום אמריקה. יעד ...

... את רשת הקשרים המסועפת ביותר ... את הקשרים האלו - אנו ...

... אתה מגיע במהירות ובנוחות ... מיבשה ליבשה. בזכות קשרים ... את מעמדה כחברת התעופה ... באירופה ובחברות התעופה ...

... למדנו את הדבר החשוב ... של הקשר האנושי, הקשר אתך.

וקשר אישי

באיבריה, נוחותו של הנוסע עומדת מעל לכל. אנחנו יודעים שחיוך חם, תשובה נימוסית, תשומת לב כנה - יכולים להפוך כל טיסה להרבה הרבה יותר מהנה.

פנה עוד היום לסוכן הנסיעות שלך ובקש פרטים על איבריה - חברת התעופה לה חיכית.

פרטים במשרדי איבריה
ת"א: רח' בן יהודה 14, טל' 200246, 03-290976/7
חיפה: רוזנפלד ספנות בע"מ, רח' העצמאות 104,
טל' 04-533261 ובכל משרדי הנסיעות.

IBERIA
AIRLINES OF SPAIN

הקשרים הבינלאומיים חשובים.
הקשר האנושי - קודם. איבריה.

נחום מערכות תדמית

(המשך מהעמוד הקודם)

"גיבור! גם אם זה לא מוצא חן בעיני בר־לבן"

מלבד מיקרי בן־שימול ולביא, נפרד מונרו ספן מכספו לטובת מטרות מוגדרות: "חמש־מאות דולר לזה, שלוש־מאות דולר לזה, אולי אלף דולר לזה. לא סכומים גדולים." הפירוט מטושטש מאוד, משום־מה. "נותן אם יש צורך לעשות משהו. למטרות לאומיות־ציוניות. גוש־אמונים זו דוגמה מצויינת. לא לשום דבר שמאלני. השמאל שולט בעיתונות, בטלוויזיה וכמעט בכל המדינה", פוסק ספן ומקונן על הסבל שהסבה לו קריאת "ג'רוזלם פוסט", ועל החלטתו עקב כך להפסיק את המנוי על העיתון, אחרי תריסר שנים.

לדבריו, הוא נותן לצדקה בין עשרים לעשרים־וחמישה אלף דולר בשנה. ספן פועל באמצעות קרן שהקים, הקרויה "קרן הבסיס" (מוטו: "עובדות יסוד – חיוניות להבנת האמת"); רוב תרומותיו מוכרות ומנוכות ממס־הכנסה. סדר צריך להיות.

בין התרומות שאין ספן מספר עליהן, יש הקצבה דולרית ("כמה מאות", אומר מי שיודע) ל"משהו דומה לבן־שימול". מה יכול להיות דומה לבן־שימול? עוד רוצח יהודי שקטל ערבי ככה סתם; ויש הקצאות לפירסומים רבי־חשיבות (למשל: "מלכות", ביטאון לציונות מהפכנית, באנגלית); ויש תורים מזומנים ההולך אל לוחמי הר־הבית.

הר־הבית הוא השיגעון החדש של ספן. כלומר, לפתע־פיתאום הוא גילה שהחיים אינם חיים ללא תפילה וכה על הר־הבית. ספן, יש לדעת, הוא אולי צדיק אבל רפורמי, ולא אדוק ביותר ("בשבילי, להיות יהודי זה לעשות דברים טובים, מיצוות. יותר חשוב מאשר דאווענען, להתפלל"). אלא מהו? "אני יהודי לאומי. ביקרתי שם [בהר־הבית] לא פעם. מעולם לא ראיתי יהודים מתפללים שם וחשבתי שהרבנים אסרו זאת עליהם. התברר לי שזו מדיניות־ממשלה לא לתת ליהודים דתיים להתפלל שם, אלא לאפשר רק ליהודים כמוני הבאים לבקר כתיירים. זוהי אפליה מובהקת כלפי יהודים בארצם שלהם."

עד כה, רק מעטים, בשולי־השוליים הימניים, נמנו עם המתעלמים מן הסכנה של מלחמת־קודש עם העולם המוסלמי בגלל הר־הבית. היו, למשל, "אנשי גוש־אמונים", חברי מחתרת־הטרור היהודית, שביקשו לרסק את המיסגדים על הר־הבית ("אני יכול להבין כיצד קורה שאנשים לוקחים את החוק לידיים", אומר על כך ספן, ואפשר לחשוב שהחוק מצווה לפוצץ את המיסגדים, ושחברי המחתרת לא באו אלא להחליף את אוכפיו הנירפים של החוק הזה), והיו "נאמני הר־הבית" בהנהגת גרשון סלומון (ספן: "הוא נראה לי קדוש. כמו נביא"). אבל עכשיו גדל והולך מיספרם של המייחלים לטקסי־פולחן יהודיים על הר־הבית, לשליטה בו, לסילוק המוסלמים ממנו; בראשית החודש פסק בירושלים כנס של מאה רבנים, כי חובה על כל יהודי לעלות על ההר ולהתפלל שם. בכנס השתתף הרב־הראשי לשעבר, שלמה גורן, המתרפק בוודאי על זיכרונות הרואיים דוגמת תקיעה בשופר לנוכח אתר־קדושה שזה־אך נכבש.

הרב גורן נפגש בשבוע שעבר עם מונרו ספן. "היתה לנו שיחה גלוייה", מספר ספן ואומר כי העלה בפגישה רעיון שהגה: כבר בנמל־התעופה קנדי בניו־יורק יספרו לטסים באל־על על הר־הבית ועל האפשרות לבקר בו. "הרבה לא יודעים", ציין ספן בדברי־ההסבר. לדבריו, אמר לו הרב גורן שהרעיון טוב. יומיים לפני־כן אירח ספן, במיסעדה "החומה" בעיר העתיקה, נציגים של קבוצות הנאבקות על כיבוש הר־הבית. ספן הקשיב לתוכניות שרקמו הסועדים; מידת השתכנעותו קבעה את מידת הסיכוי שארנקו ייפתח.

"אני רוצה לעשות כל מה שאני יכול כדי לעזור ליהודים שרוצים להתפלל שם, ולא להיות מגורשים בידי המשטרה ומאויימים בידי הערבים", מכריז ספן. "העזרה היחידה שאני יכול לתת היא עזרה פיננסית, וגם מוסרית. לתת להם לדעת שהם אינם לבד. שיש מישהו באמריקה שחושב עליהם ורוצה לעזור."

כדי לעזור, יש לספן נציג בארץ: זאב גולן, איש יחסי־ציבור ירושלמי, שעלה לישראל מארצות־הברית לפני שבע שנים. הם חבירו אשתקד, באמצעות אביו של דויד בן־שימול. ספן אומר שגולן בשבילו "כמו כלב לעיוור". גולן: "ספן ביקש שאהיה העיניים והאוזניים שלו בנושאי תרומות והתארגנויות. למשל: לעדכן אותו במצב של בן־שימול, איך לעזור, למי לפנות כדי להפעיל לחץ, לבדוק אם מי שהבטיח לפעול באמת פועל."

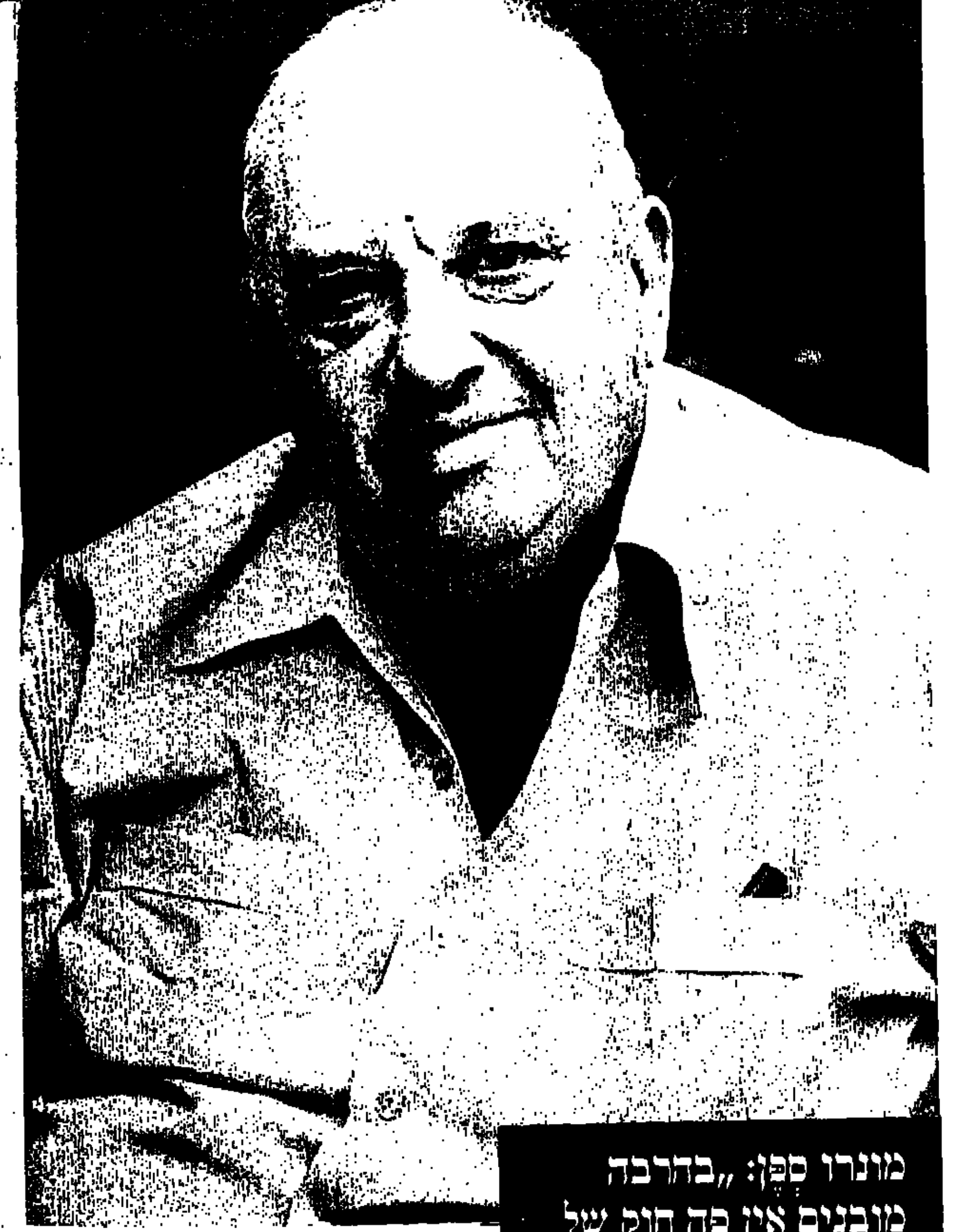

מונרו ספן: „בהרבה מובנים אין פה חוק של ממש. יש חוק כפי שמפרשת אותו הממשלה הנוכחית."

גולן גם מתרגם בשביל ספן את הטעון תירגום. באחרונה תירגם מכתב בן ארבעה עמודים, בעברית, שנשלח אליו מכלא תל־מונד. את המכתב ("מכתב נהדר") חיבר יהודה עציון, ממנהיגי מחתרת־הטרור, אשר נדון לשבע שנות מאסר בפועל על חלקו בתיכנון ובהכנות לפיגועים בראשי־הערים ("היתה לי הזכות להשתתף בקיצוץ רגליהם של כמה מרצחים") ועל היותו היוזם והרוח החיה בקשר לפוצץ את מיסגדי הר־הבית. למה כתב עציון אל ספן? "אינני יודע. הוא שמע עלי. הרבה אנשים ששמעו שאני מענטש, כותבים אלי. במכתב הוא בירך אותי וביקש שאני אעשה עלייה ואעזור לעשות מדינה יותר טובה." חוץ מזה, התנצל עציון במכתב על שלא יכול להגיע לסעודת־העבודה בעניין הר־הבית; ספן שכח לספר כי שלח גם אליו הזמנה להשתתף בה.

הוא קיווה לפגוש את עציון, בכלאו. לא הצליח. בעיקר רצה להיפגש עם בן־שימול. גם בזה לא הצליח. את שניהם, עציון ובן־שימול, לא פגש מעולם. הוא התנחם בפגישה עם מאיר לביא, הפקר שפוטר; לביא, לפחות, איננו כלוא. ספן ביקש ממנו כי יבקר במקומו את בן־שימול, ולביא הבטיח.

לעלות לישראל הוא אינו מתכוון. "לא אוכל לעשות זאת, בגלל הבר־לבים. הם מנצלים־לרעה את החוק. בגללם, ישראל איננה דמוקרטיה." וזה עוד לא הכל: "בהרבה מובנים אין פה חוק של ממש. יש חוק כפי שמפרשת אותו הממשלה הנוכחית." אבל, חוץ מזה, "ישראל היא מדינה נפלאה". לכן, כנראה, מבשר לי ספן, בצהלה אמיתית, כי מכאן יטוס לשווייץ; שם יוכל, סוף־סוף, לנוח מן החום והלחות והרעש והביורוקרטיה והגסות וכל השאר.

רק מעצמו לא יוכל לנוח. הוא הרי שופע מיצבורים אדירים של אנרגיה וחוסר־מנוחה. פה הוא עונה לטלפון ופה הוא מקשיב למישהו ופה הוא מסדר משהו. כעבור רגע הוא קופץ אל ירכתי החדר, וחוזר בחזרה עם מצלמה שלופה; מצלם את האורח, מוצא מישהו שיצלם אותו עם האורח, ולבסוף מסדר איכשהו שגם הצלם־המתנדב יצולם. אחר־כך הוא מדייג טייפ־מנהלים זעיר מאחר מתיקיו; הוא לוחש לתוכו את התאריך, המיקום המדוייק ופרטי האירוע, כדי להנציח את הראיון על הסרט המגנטי. ובנוסף על כל אלה הוא גם שומע את השאלות ומשיב עליהן.

אז מה הפלא, שכאשר אמרתי לו לבסוף כי הוא, הטוען שהתיקשורת שורצת אינסוף שמאלנים, לא הביא בחשבון שאולי גם אני כזה – השיב כי התרשם, לפי הדרך שבה התנהלה שיחתנו, שאינני שמאלן, אם כי בהחלט ייתכנו מלשינים הפועלים בשירות בר־לב. נראה שבזכות אותו רושם ימני וטוב שעשיתי, ביקש ממני ספן פעם ופעמיים שאעזור לבן־שימול המיסכן, הנמק בכלא בלא שמניחים לו אפילו לסבול בצוותא עם גיבורי המחתרת; כלומר, עם אלה מהם שטרם קיבלו חנינה.

בדרך החוצה עוצר אותי המתנחל שמוט־הכיפה. "אני כבר רואה איזו כתבה תצא", הוא מחייך אלי בעגמומיות. איזו? אני שואל. "על המיליונרים המשוגעים שתומכים בגוש־אמונים", הוא עונה. מעניין, איך לא חשבתי על זה קודם.

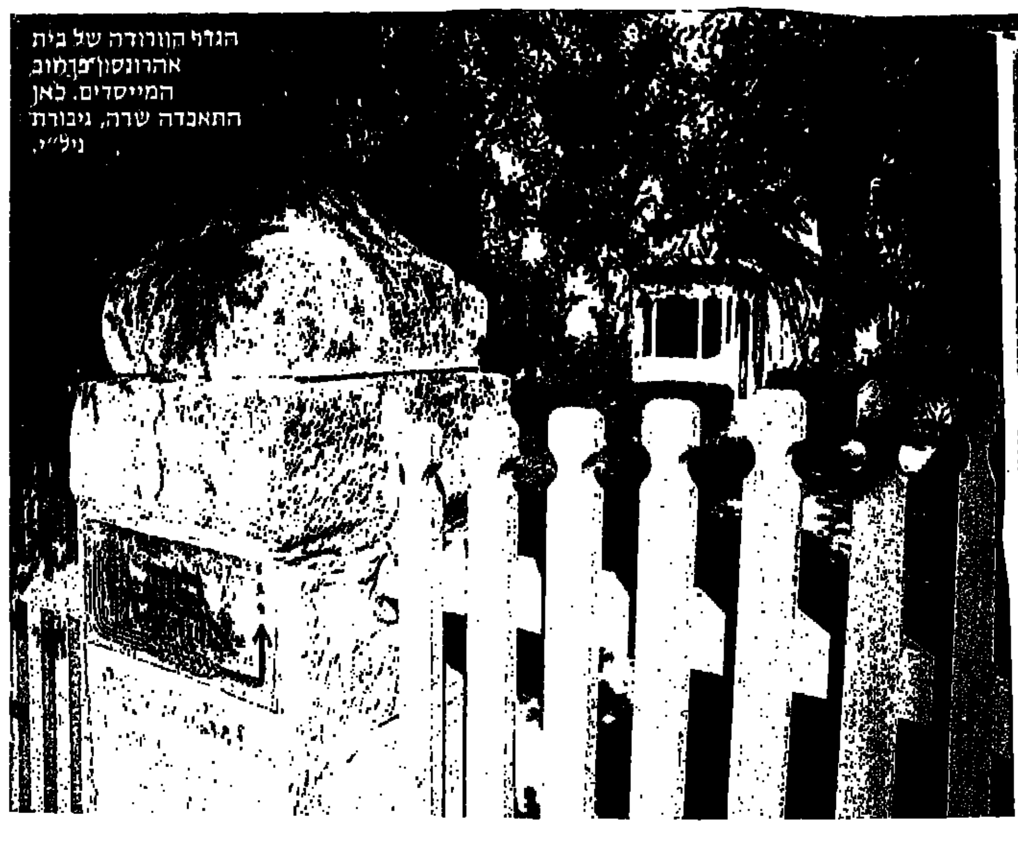

הגדר הוורודה של בית אהרונסון ברחוב המייסדים. כאן התאבדה שרה, גיבורת ניל"י.

אב תשמ"ו
מאת נילי פרידלנדר
צילומים: שמואל רחמני

46. אל הבציר בזכרון־יעקב

מי שאוהב את דרום צרפת, את הגבעות המכוסות אלונים, את הבקעות עם הכרמים, את היקבים ואת בתי האבן עם גגות הרעפים וקירבת הים־התיכון – יאהב את גם זכרון־יעקב וסביבותיה.

יפה כאן באביב, יפה בחורף, יפה בסתיו ויפה בקיץ. מסוף הקיץ ועד לפני החגים מתרחש פה אחד הניסים החקלאיים החוזרים על עצמם בכל סוף קיץ: הבשלת הענבים בכרמים, אחריה בציר האשכולות, במזמרות ידניות, והטרקטורים המסיעים עגלות מלאות ענבים ירוקים־בהירים או שחורים בכל בוקר אל היקב שבמרומי המושבה. זה מה שעושה את הטיול לזכרון בקיץ למיוחד כל־כך, בנוסף על מה שיש בה תמיד.

היקב של "כרמל מזרחי" בזכרון־יעקב חוגג השנה יום הולדת של מאה שנה, וגם המושבה השומרת עדיין על אופיה החקלאי עם משפחות הכורמים הוותיקות עדיין נראית פה ושם כמו מושבה ציורית בהרי הכרמל. ובין זכרון לבנימינה שוכן הגן הציבורי הכי יפה בארץ – שבו אפשר לבלות שעות ארוכות ויפות של קיץ.

הטיול המוצע כאן מיועד לבעלי רכב פרטי. מלבד באוטובוס של אגד אפשר להגיע לזכרון־יעקב גם ברכבת, לרדת דווקא בתחנת בנימינה וממנה לעלות באוטובוס אל רמת הנדיב, ולטיול רגלי בבית־הקברות הישן, בחלק של המייסדים, ולהבדיל – ברחוב המייסדים שבו נמצאים בית אהרונסון ובריכת בנימין עד לבניין המועצה הישן, ולבית־הכנסת עם שעון המורה את הזמן בשתיים־עשרה אותיות של האלף בית. להמשיך עד היקב שמולו יש בית־קפה קטן וחביב. הרכבת בקו חיפה־תל־אביב עוצרת גם בתחנה הקטנה והציורית של זכרון־יעקב, אך ממנה אפשר לעלות למושבה רק ברגל, וזו עליה רצינית.

זהו טיול לזכרון־יעקב של סוף הקיץ, עונת הבציר.

● **שלוש כניסות לזכרון־יעקב, ברכב פרטי.**

נוסעים בכביש המהיר חיפה־תל־אביב, ויורדים ממנו במחלף זכרון־יעקב.

1. נוסעים עד לצומת כפר פרדיס, פונים דרומה ועולים למושבה דרך קיבוץ מעין־צבי.

2. ממשיכים מצומת פרדיס מזרחה, לכיוון יקנעם, ולאחר 3 ק"מ פונים ימינה, ליד גבעה עם אורנים וגן נתמד ונכנסים למושבה ליד היקב.

3. נוסעים בכביש המוליך מבנימינה לזכרון־יעקב (7 ק"מ). אל הכרמים המקיפים את זכרון מגיעים מהדרכים 1 ו־3. לנוחות המטיילים המגיעים ברכבם לזכרון מכיוון הכביש המהיר נתאר את מסלול הטיול מצפון לדרום, מהעלייה לזכרון דרך היקב, דרך מספר 1, והיציאה מזכרון־יעקב בדרך מספר 3, דרך רמת הנדיב ובנימינה. מי שיפנה דרומה מבנימינה לכיוון גבעת עדה יסע לטיול חביב בארץ הכרמים.

כדי ליהנות מהטיול הזה, הוא מומלץ לשעות הבוקר המוקדמות או לשעות אחה"צ היפות, שבהן האור רך יותר.

● **אל זכרון יעקב:**

עולים לכיוון היקב. משמאל – "גן מיכאל" שבו אפשר לחנות לארוחת בוקר קלה, שמביאים מהבית. עוברים ליד היקב הסגור לביקורים בעונת הבציר, נוסעים ברחוב הנדיב עד שמגיעים לפינת רחוב המייסדים. כאן מומלץ לחנות ולעשות ברגל קטע קצר מהפינה ועד רחוב המייסדים.

מה רואים ברחוב הנדיב: מול בנק לאומי רואים את בית־הכנסת הראשון "אוהל יעקב", הבניין הראשון במושבה, שנבנה בשנת 1886. אחריו בית־המועצה הישן שבתכנונו ניכרת השפעה אירופית, וגם הוא בן מאה שנה. ביניהם בית מוזר ומודרני, לבן עם גגות רעפים, המשמש כבנק הלוואה וחסכון. ממול רואים גן ציבורי – הוא גן רוטשילד – שעדיין נותרו בו מזרקות־מים בצורת דולפינים.

מכאן מומלץ לטייל ברגל מערבה ברחוב הברושים היפה, ולהגיע אל בית דניאל ואל בית לנגה. בתים אלה הם חלק מאחוזה פרטית של בני משפחת בנטוויטש שהגיעו לכאן מאנגליה בשנת 1911. בית לנגה, שהוא כיום הרוס בחלקו, היה בית אחוזה יפהפה בסגנון אנגלי שהקימו כאן ניטה ומיכאל לנגה. לזיכרם עומד בהמשך רחוב הברושים ספסל אבן המוגבה מעט מהרחוב. מימין לספסל, כניסה לבית דניאל שהקימה אחותה של ניטה – ליליאן בנטוויטש־פרידלנדר – לזכר בנה, הפסנתרן דניאל פרידלנדר.

הבית המרכזי שהוא בית בן קומה אחת נוצר עדיין תמונות משפחתיות מרשימות וגן יפה. בשטח אחוזת בית דניאל עוד בתים אחדים המשמשים כבתי־נופש וגם בתים פרטיים של בני משפחת בנטוויטש, בניהם ונכדיהם. מהסיור בבית לנגה עם הדקלים ומג־ ◄

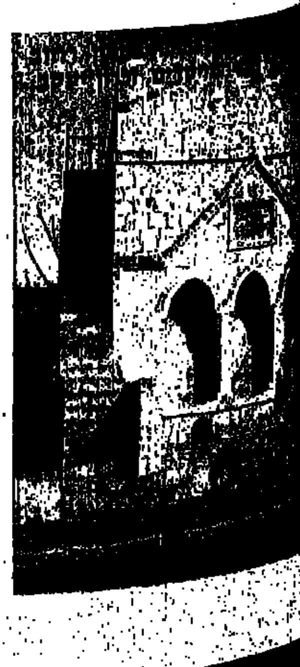

מה המשותף למנכ"לי החברות הגדולות בארץ ובאירופה?

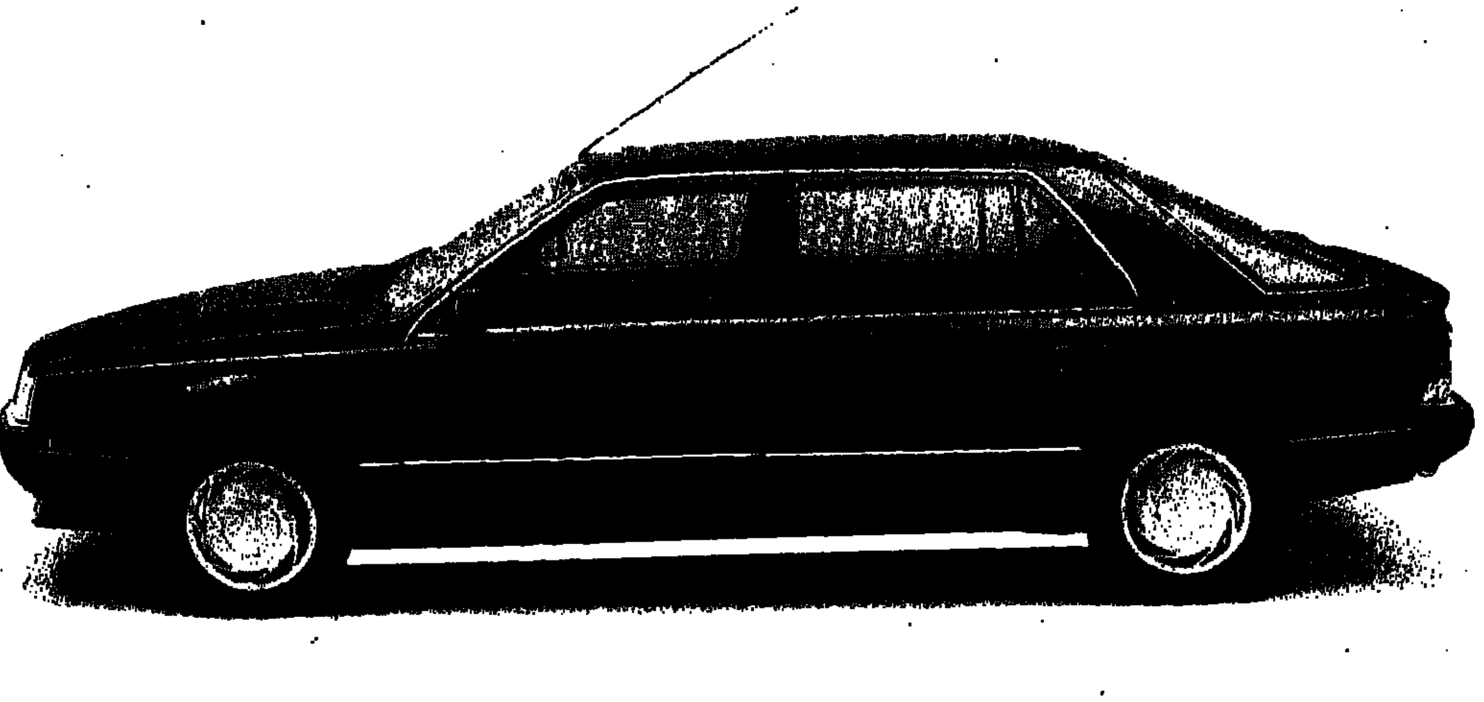

RENAULT 25

רנו GTX 25 אינה מכונית לכל אחד. היא מכונית יוקרה לאנשים הרוצים את המקסימום. בין האנשים שקנו אותה בארץ תמצא מנכ"ל בנק גדול, יו"ר אגודת הספורט הגדולה בארץ, מנכ"לי חברות טכסטיל, ביטוח, כימיקלים, תרופות ועוד.

רנו GTX 25 סיפור הצלחה

בשנת 1980 החלו מהנדסי רנו לתכנן מכונית יוקרה שתתחרה עם מכוניות פאר אחרות.
בשנת 1985, 5 שנים לאחר מכן, הוצגה ה-רנו 25 - וכבר באותה שנה הגיעה למקום הראשון במכירות בצרפת, למכוניות מסוגה.
בתוך שנה, נרכשו באירופה למעלה מ-300,000 מכוניות רנו 25 ביניהן מכוניתו של נשיא צרפת.

מהו סוד ההצלחה של רנו GTX 25 ?

רנו GTX 25 מפנקת את הנוהג בה. כשאתה נוהג ברנו GTX 25 אתה נהנה משילוב מוצלח של מכונית מנהלים מפוארת ונוחה - עם ביצועים מעולים של מכונית ספורט. וזה תענוג.
לרשותך מערכת מחשב המתריעה על כל תקלה בקול אנושי, מערכת מיזוג אלקטרונית המאפשרת לך לשמור על טמפרטורה מדויקת לפי בחירתך, חלונות חשמליים, מערכת מרכזית לפתיחת דלתות בשלט רחוק, מערכת סטראו בעלת 6 רמקולים הניתנת לכיוונון גם ממוט ההגה ועוד.
כל המערך הטכנולוגי ברנו GTX 25 מרוכז אליך, כדי לאפשר לך בטיחות ונוחות בנהיגה.
ואם אתה מהנהגים האוהבים את מכוניתם חזקה ומהירה - אתה עומד להתאהב. כי במכונית בעלת מנוע 2165 סמ"ק עם הזרקת דלק, מגיעה רנו GTX 25 למהירות מירבית של 195 קמ"ש ו-123 כ"ס דין בעוד שצריכת הדלק שלה היא 15,8 ק"מ לליטר (במהירות 90 קמ"ש).

אם ברצונך לקבל פרטים נוספים, הינך מוזמן לטלפן לחברת בני משה קרסו בע"מ טל. 03-627111 ולתאם פגישה אישית עם בני עופרי. להשתמע.

בני משה קרסו
■ ת"א טל. 627151 ■ חיפה טל. 727204
■ ירושלים טל. 226491 ■ באר-שבע טל. 70911
■ חיפה טל. 510296 ■ נתניה טל. 40404
■ אילת טל. 78871, 78024 ■ קרית גת טל. 887870

אין מחיר לאמינות של RENAULT

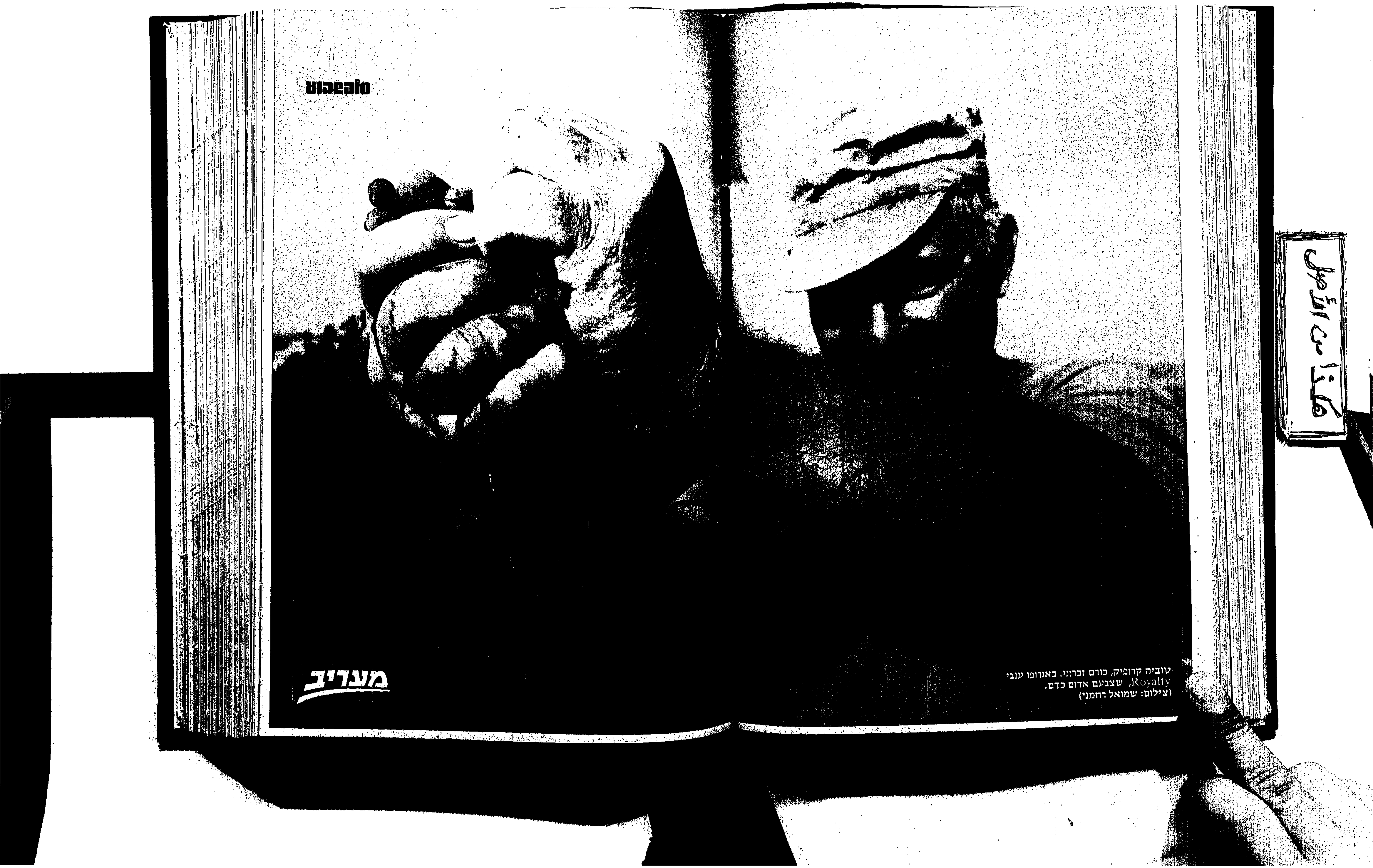
מעריב
טוביה קרופיק, כורם זכרוני. באגרופו ענבי
Royalty, שצבעם אדום כדם.
(צילום: שמואל רחמני)
هنا من الأصل

טיול

סופשבוע

(המשך)

רש הטניס הישן חוזרים ברגל ברחוב הברושים אל צומת רחוב המייסדים ורחוב הנדיב. מכאן ממשיכים, ברכב או ברגל, ברחוב המייסדים.

רחוב המייסדים עדיין שומר על אופייה של המושבה שנבנתה בראשיתה כמו עיירה בפרובאנס.

מייסדי זכרון היו מאה משפחות יהודיות מעולי רומניה שהשתייכו ל"חובבי ציון". הם הגיעו להתיישב באדמות הכפר הערבי זאמארין (ה"מחללים", בעברית), שניקנו בידי פקיד "כל ישראל חברים" בביירות. הם מצאו את אדמת זאמארין על ההר והנה היא זרועת אבנים עד שאי־אפשר היה למחרשה לעבור בה, ורבות טרחו ועמלו למצוא את העץ שעליו נשבע אחד מחבריהם בפאותיו כי הוא „זב דבש". הם עברו קשיים רבים, ואף על פי כן סירבו לנטוש ולעבור לארגנטינה. לימים נאלצו למשכן אפילו את ספר התורה שלהם. על סף התמוטטות בא לעזרתם הברון אדמונד (בנימין) דה־רוטשילד, לקח את יהודי זאמרין תחת חסותו והסב את שם המקום לזכרון־יעקב, על שם אביו. ההצעה לשמור „על צחות לשון הקודש" ולקרוא למקום "יעקובון", לא ניקבלה משום מה.

בזכרון־יעקב התחילו הרבה דברים: הריב הראשון בין אורתודוכסים לרפורמים, הסתדרות המורים, האסיפה הראשונה של נציגי כל הישובים היהודים בארץ (1902), טיפוח הכרמים, הצבת היקב והיאחזות עיקשת של עובדי האדמה יחד עם עבודת ערבית וחיקויים של אופנה וחינוך צרפתי.

כאן גדל דור ראשון של צברים אינדיווידואליסטים כבני משפחת אהרונסון, ואל חדר האמבטיה בבית אביה ברחוב המייסדים חזרה שרה אהרונסון "גיבורת ניל"י" כדי לירות ברקתה, בסתיו 1917. אחותה הצעירה, רבקה, המשיכה להיות מאורסת לאבשלום פיינברג עוד שנים רבות לאחר שנהרג בחולות סיני במלחה"ע הראשונה, ולפני מותה בשיבה טובה מסרה את בית אהרונסון שבו קפא הזמן בעשור השני של המאה הזאת לידי צה"ל.

ובין כל הסאגות המשפחתיות וסיפורי האהבה והמוות צומחות כאן משפחות שורשיות של חקלאים זכרוניים, כורמים ובעלי מטעי זיתים, שסק ותפוחים.

רחוב המייסדים הוא הרחוב שלהם. עם בית־הקברות הישן ממערב לכביש וכתובות עבריות ישנות על המצבות השקועות בעפר, בצל האורנים.

בדרך לשם רואים משמאל לכביש את בריכת בנימין, בריכת המים הראשונה של המושבה, ועליה כתובת המזכירה את הנדיב הידוע, הוא הבארון רוטשילד, את פקידו אליהו שייד והפקיד יעקב בן־שמואל.

דקלי הושינגטוניה המיתמרים מעל בית אהרונסון הובאו לארץ ע"י הבוטנאי העברי הראשון אהרון אהרונסון, וניטעו גם בשדרה היפהפיה ליד מחלף עתלית בכביש המהיר חי־פה־ת"א.

מכאן מומלץ לחזור לרכב ולצאת לטיול בשדרות ניל"י (ליד תחנת הדלק), ולהמשיך מערבה לכיוון רחוב יפה־נוף הצופה אל הים. פונים משדרות ניל"י ימינה לרחוב קדש ושוב ימינה לרחוב יפה־נוף. מתפעלים מהווילות החדשות ומביטים מערבה לנוף הירוק־כחול עד הים הגדול. בעיקר יפה כאן בשעות אחה"צ, ולראות מפה את השקיעה – זה משהו. חוות הבריאות "מבטחים" לחברי קופת־חולים נמצאת כאן. מבט מגבוה על מרחבי הים התיכון, החוף החולי, בריכות הדגים של הקיבוצים מעין־צבי ומעגן־מיכאל וגם מטעי הבננות.

סיבוב יפה הוא לחזור מיפה־נוף דרך רחוב תרע"ב לקטע הצפוני של רחוב המייסדים. בשבתות, הקטע של הרחוב ליד בית־הכנסת סגור לנסיעה ברכב. ככה זה בזכרון מדורי־דורות.

רמת הנדיב

מה יפה תמיד. עוברים בשער עם סמל משפחת רוטשילד ומתהלכים בין הרחוב והפתוח.

שטח הגן כשבעים דונם, והוא יצירת מופת של אדריכל הגנים שלמה אורן־וויינברג, חבר קיבוץ יגור. יש בו שילוב של גן חופשי בסגנון אנגלי וגן סימטרי בסגנון צרפתי. השילוב עם החורש הטבעי שעכשיו אפשר להלך בין שביליו, מחוץ לגדר הגן, יוצר נוף יפהפה וייחודי למקום.

מהחורש הטבעי לפני השער עוברים לרחבה המרוצפת באריחי אבן מלבניים, לספסלי אבן, מדשאה רחבת ידיים, גני ורדים, שעון־שמש ומפת היישובים שבהם תמך הבארון רוטשילד, הוא הנדיב הידוע.

מחצר קטנה עוברים אל מערת הקבר, אל עמודי שיש שחורים ומרשימים ובריכת מים צרה. ומכאן שוב יוצאים אל מרחבי הנוף.

אמפיתאטרון קטן חבוי כאן, יש מטלעה וחלון רחב נפתח אל נוף הים, השדות והכרמים. כאן פוגשים הברושים הים־תיכוניים קבוצה של דקלי קוקוס, ערוגות וורדים ושעון־שמש רנאסנסי. מהמדשאה חוזרים בין חורשות שיחים ופרחים אל רחבת הכניסה.

הכניסה לגן חופשית, כל יום, משמונה בבוקר עד ארבע אחה"צ. בימי שישי עד שעה שתיים, ובשבתות ובחגים עד שלוש. הכניסה לאחוזת הקבר – רק בימי חול.

מול השער חניון בצל אורנים הצופה אל הים הכחול, קיוסק, שירותים וטלפון.

ואם תשובו לכאן בחורף ובאביב, תטיילו שוב בשבילי החורש הטבעי ותראו אותו מלא פרחי בר.

● רחוב תרע"ב הוא כרם התימנים של זכרון, שהגיעו הנה בשנת תרע"ב היא שנת 1912. עד היום נשמר החן המיוחד של הרחוב הזה ושל חצרותיו במורד הצפוני של זכרון־יעקב. מי שמעוניין לראות או לקנות אדמה או לבנות בית בזכרון של שנת 1986 ימשיך מכאן צפונה ב"דרך פינלס" אל הוילות החדשות.

ומי שרוצה לטייל בשביל היפה הנשקף צפונה, יפנה מרחוב המייסדים אחרי בית־הספר יעבץ, אל רחוב המגינים הצר והקטן המתחבר אל רחוב היין, ליד היקב. טיול קצר וחביב ברגל.

זכרון־יעקב הקטנה מוקפת כרמים למרגלותיה מצפון, בדרך שפיה־בת־שלמה, ומדרום עד לבנימינה וגבעת עדה.

את שעות הצהרים החמות מומלץ לבלות בגן הגדול והיפה ביותר בארץ, בין זכרון לבנימינה.

● אל גני "רמת הנדיב" נוסעים דרומה מתחנת אגד ברחוב המייסדים לכיוון בנימינה. אחרי 2 ק"מ פונים ימינה, מערבה, וממשיכים עוד כחצי קילומטר. וכאן בשער מפואר כבאחד מגני העיר פאריס נכנסים אל הגן היחידי בארץ שיש לו מעמד מוניציפאלי עצמאי. המעמד המיוחד של "גני רמת הנדיב" הוגדר בחוק הכנסת ב־1954. את החזקתו מממנת משפחת רוטשילד, וככה הוא נראה.

מקום מקסים ומיוחד במינו. לפני שהלך הבארון אדמונד (בנימין) רוטשילד לעולמו, ביקש להיקבר יחד עם הבארונית אדלאיד (עדה) לא ביקב של זכרון־יעקב, אלא על הגבעה הצופה לעבר חישובים שאותם עזר לבסס והנושאים את שמו ושם בני משפחתו. וגם אם בזמנו היתה ביקורת קשה על כך, עשרות השנים שחלפו השכיחו גם את המרירות הזאת.

מפעלו הגדול האחרון של הבארון לתועלת בני ישראל כאן היה הגן המקסים הזה על רכס "חוטם הכרמל" בין הים התיכון לבקעות הכרמים וגבעות האלונים. ■

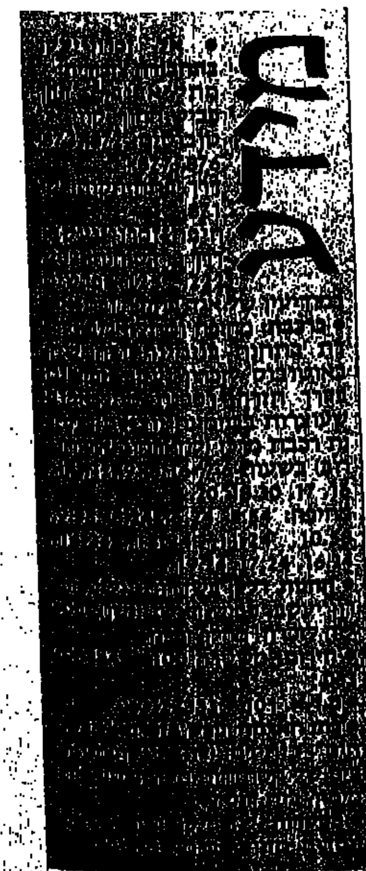

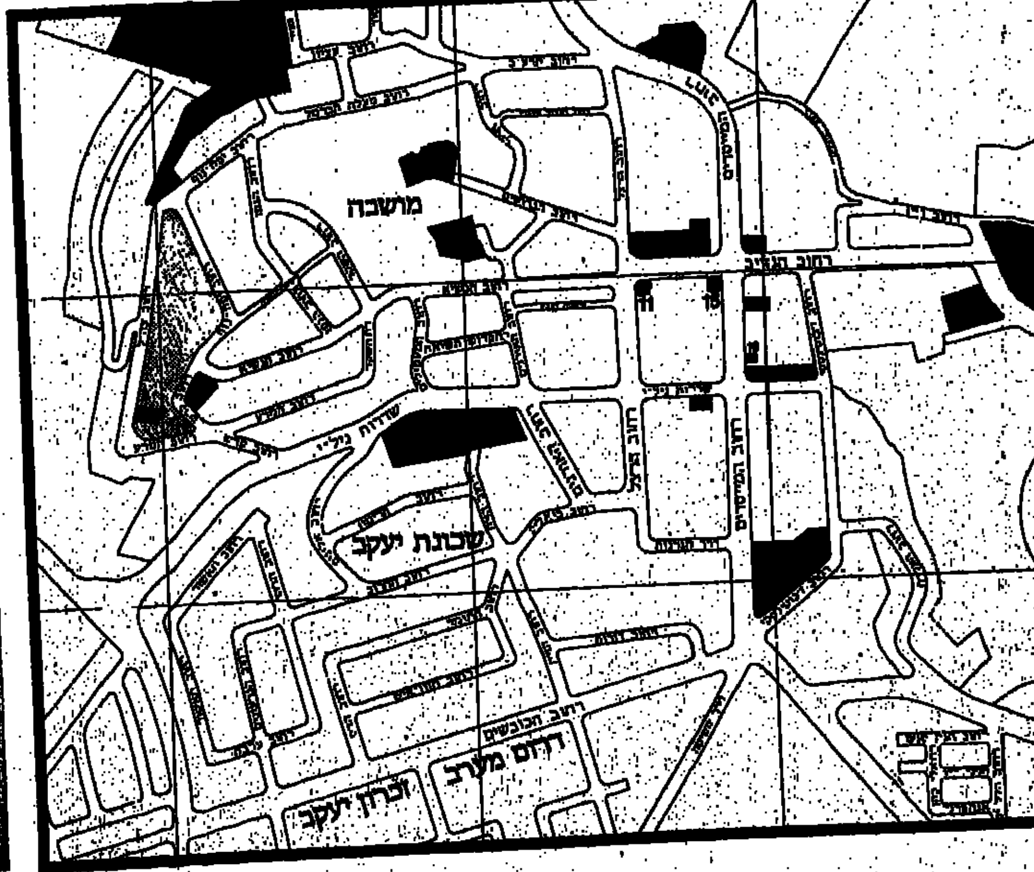

עכשיו, הרזיה וסילוק ריכוזי השומן מרזי מורית – עם הוכחות!

"הפחתתי בקלות 24 ק"ג ב־40 יום ובפיקוח רפואי. כל ריכוזי השומן בירכיים והבטן נעלמו לגמרי... מחיילת שמנה הפכתי לאדם מאושר עם הצעות רבות לדוגמנות — בזכות השיטה האישית להרזיה וסילוק השומנים שהותאמה לי במרזי מורית". לבנה כהן

מרטין בובר 6/5, קרית ים ב', חיפה

מרזי מורית — בפיקוח רפואי

חינם — מרזי מורית שולחת עכשיו לביתך חומר הסבר מפורט + הוכחות מצולמות.

חייג: 02-663125, 02-630423, או בתלוש.

השיטה היחידה בישראל שנבדקה והוכחה כבריאה — עם 8 שנות נסיון ועשרות ו־100,000 הוכחות להצלחה בהרזיה ובסילוק ריכוזי השומן — הינה רק מרזי מורית.

וזוהי גם השיטה היחידה המביאה לידיעת הציבור מדי־יום (במשך 8 שנים ברציפות!) הוכחות מצולמות.

אין ספק, ההצלחה בהרזיה וסילוק עודפי השומן "הבעייתיים" — מוכחת יום יום.

מ־75 ק"ג ל־51 ק"ג ב־40 יום

לבנה כהן בת ה־20 הינה חיילת חיננית ומשרתת המשרתת בצה"ל. בחודש פברואר 86 הצטרפה לשיטת "מרזי מורית" במשקל 75 ק"ג לאחר שכל נסיונות ההרזיה שלה נכשלו. במשך 40 ימי תכנית הרזיה, הפחיתה בקלות 24 ק"ג בהתאם לתכנית שהותאמה לסדר יומה המיוחד בצבא — ע"י הצוות הרפואי במרזי מורית. "המעניין הוא" מרגישה לבנה, שבימים אלה זוכה להצעות דוגמנות רבות, "שכל 24 הק"ג ירדו דווקא באיזורים הבעייתיים שלי — הירכיים והבטן — וזאת בזכות השילוב המיוחד של התכשירים לריכוזי השומן בתוך תכנית ההרזיה שלי". ומוסיפה לבנה "רזיתי בקלות ללא רעב — ללא תרופות — ללא מפגשים המוניים — בשיטה הטבעית ביותר. אני מרגישה מצויין!".

תכשירים בלעדיים לריכוזי השומן ומשקה מתפכני — משולבים אישית בתכנית ההרזיה שלך ובפיקוח רפואי.

הרזיה מהירה + סילוק ריכוזי השומן בפיקוח רפואי

הרזיה בריאה ונכונה חייבת להיות מתוכננת, מותאמת לנתוניך (הבריאותיים והגופניים) ולאורח־חייך ע"י רופא (ולא ע"י מחשב), ולהתבצע בפיקוח רפואי. זוהי ההתחלה הנכונה של הרזיה בטוחה — ולתמיד.

הצוות הרפואי ב"מרזי מורית" חקר ומצא את הפתרון המושלם היחידי, שנבדק והוכח כבריא: זוהי תכנית הרזיה אישית משולבת, המותאמת לנתוניך ע"י רופאי החברה בנוסחה מיוחדת, ביחד עם המשקה הבלעדי והתכשירים לאיזורי ריכוז השומן, המבטיחים לך הצלחה מלאה: בכל 10 ימים יפחית גופך 10-3 ק"ג בקלות וביעילות (וכן אם עודף משקלך מסתכם ב־3 ק"ג או כ־40 ק"ג) — ודווקא באיזורי ריכוז השומן הבעייתיים (כגון: כרס, ירכיים וכו').

התאמה אישית וייעוץ יום־יומי

השיטה הבלעדית למרזי מורית בפיקוח רפואי כוללת: תכנית הרזיה אישית, תכנית התעמלות אישית, תכנית לשמירת המשקל לתמיד, תכנית לסילוק ריכוזי השומן, תכשירים בלעדיים ומשקה טבעי — ללא תרופות, תכנית ייעוץ יום־יומית, קסטה להצלחה ומעל לכל — הבטחה של רופא להרזיה מהירה ובריאה.

צוות יועצות מנוסה עומד לרשותך בכל יום ומעניק לך ייעוץ ועדוד בכל תקופת ההרזיה ושמירת המשקל. יש לך עם מי לדבר בכל יום — ובסודיות מלאה.

חינם — 24 שעות ביממה

כל שעליך לעשות הוא לחייג כבר ברגע זה לטל' 02-663126, 02-663125, 02-630423, או לשלוח את התלוש המצורף ולהזמין ללא כל התחייבות: חומר הסבר לשיטה + שאלון הרשמה מדעי + הוכחות מצולמות + הסבר למשקה ולתכשירים לאיזורי השומן.

24 ק"ג ב־40 יום

לבנה כהן
מרטין בובר 6/8
קרית ים ב', חיפה

גם בלילות ובשבתות תוכל להתקשר, למסור שמך וכתובתך למזכירה האלקטרונית, ומיד יישלח אליך כל החומר — והכל ללא כל התחייבות.

שירות מיוחד להרשמה מיידית

ניתן למסור פרטים אישיים, לצוות היועצות, לצורך מילוי שאלון ההרשמה, באמצעות הטלפון, בין השעות 08:00-16:00.

נא שילחו לי...
שם
כתובת

צופים מסן פרנציסקו, על המים

הם נפגשים בינם לבין עצמם, אוכלים פלאפל, צוחקים מה"גשש", נהנים מנפלאות אמריקה אך מתרפקים על ילדותם הישראלית הנגזלת. אומרים עליהם שהם סובלים מ"זהות שסועה", חיים בתחושת ארעיות, בצילו של מסר כפול. הם עצמם מדברים על שיבה לישראל, אבל מבינים את ההורים שירדו. חניכי "העוגן", אחד מ־12 סניפי תנועת הצופים הישראלים באמריקה, דור שני לירידה.

מאת עמוס לבב

צביקה ברונשטיין, מקים שבט "העוגן", ואורית רוזנבליט ליד שולחן הביליארד: "הכיס, הלב והילדים" (צילומים: עמוס לבב).

את "מעגנים", בטאון צופי מפרץ סן־פרנציסקו, מתברת סיכה התקועה בצידם השמאלי העליון של הדפים. כמו באנגלית. קשה להתעלם מהם, מ־140 חניכי שבט ילדי היורדים שהטילו עוגן במפרץ, על שפת עמק הסיליקון, מרכז המחשבים האמריקני. "העוגן" זה גם שם השבט, במקרה או שלא במקרה. מדי יום א' הם קורעים את הדממה שבמרכז הקהילתי היהודי, והאמריקנים, שטרם התרגלו לקולניות הישראלית, מביטים בהם בתדהמה, אולי אף בשמץ של סלידה.

חגי שמואלי, שליח הצופים בארה"ב, היה המום נוכח המראה הזה, בתחילת שליחותו. אבל עתה, בתום שלוש שנים, הוא מדבר על "צבר" (כך קוראים לצופים הישראלים באמריקה) אפילו בגאווה. "יש לנו 1,200 חניכים ב־12 סניפים בכל רחבי היבשת", הוא אומר, "זוהי התנועה הציונית היחידה שהולכת וגדלה היום באמריקה". כמה חניכים באים ממשפחות של יורדים ממוסדים (עם תאריך חזרה לארץ) וכמה קבועים? "רק ל־20 אחוז יש תאריך שיבה", משיב חגי.

"צבר" אם כך, היא תנועה של בני יורדים שהוקמה על־ידי שליחים ישראלים. "צבר" – דור שני של ירידה. חגי (בן 32, עורך־דין יליד ירושלים, איש נמרץ, חריף, עז ביטוי) משתדל לנתח את "צבר" באופן מקצועי, אך קשה לו להבליע את רגשותיו. שום ישראלי ציוני לא ישאר שווה־נפש למראה התופעה המהממת הזו. "הם סובלים מזהות שסועה", אומר חגי על הילדים ועל הוריהם שהביאום לאמריקה. "להורים לוקח הרבה זמן להכיר בעובדה: אנחנו כאן. לפעמים הם לא מכירים בכך לעולם, וילדיהם חיים בצל המסר הכפול הזה כל חייהם. הם רואים שהוריהם לא קונים מקרר רחב ממטר וארבעים כי הוא לא יעבור בדלת של הבית בארץ, וחיים בתחושת ערעיות. הם לא יודעים בדיוק מי הם. רובם מלכתחילה לא רצו לבוא לכאן. חלקם צורחים. אחרים מעקמים את הפרצוף. ישנם הורים שמשקרים לילדיהם ("אנחנו יוצאים רק לכמה חודשים"). ואז נוצרת משטמה עזה. האשמות אני מוצא אצל כולם. ישנם כאלה שבכלל לא מבקרים בארץ. או מפני שאין להם 'גרין קארד,' או מפני שהם נחשבים לעריקים בהגיעם לגיל הצבא אם עזבו את ישראל אחרי גיל 15".

המימסד הציוני אינו קצת פרייאר, תגיד מקל על היורדים את קליטתם באמריקה? עוזר להם בבניית הגלות החדשה?

"להיפך", משיב חגי בתקיפות. תשובתו שגורה בפיו. על השאלה הזו כבר השיב עשרות פעמים. "אנחנו מקשים על היורדים. רבים מהילדים באים לצופים בניגוד לרצון הוריהם, ואנחנו עוד מעלים את הנושא: מדוע אנחנו פה?"

הצברים של "צבר" שונים לחלוטין מבני גילם האמריקנים. הם עדיין "גזעיים" יותר, אם כי פגשנו כבר רבים על גבול ה"סכוניזה." הם נפגשים במעט רק עם ישראלים, אוכלים פלאפל, שרים שירים ישנים, חוזרים על בדיחות ישנות, נהנים מנפלאות אמריקה ומתרפקים על ילדותם הישראלית הנגזלת. "אין להם ישראל פה", מכחיש חגי, "יש להם פלאפל מגעיל, וישראל מזוייפת שרק מרגישה את זרותם". חגי קובע בבטחון שכל משפחת יורדים היא משפחה עם בעיות, והוא שב ואומר כי "צבר" לא עוזר להם להתגבר על בעיותיהם. "אלה בעיות ברמה הפסיכולוגית הקלינית,

לא צי אחור", והוא שולף נתונים: "מאה אחוזים של משפחות היורדים כבר חוגגות את חג ההודיה. כמעט מאה אחוזים חוגגות גם את ליל כל הקדושים (הלווין)".

לחגי יש סיפורים. המון סיפורים. למשל, אותו נער שמלאו לו 18 והוא רצה לחזור ארצה כדי להתגייס לנח"ל. אביו כמעט הבריץ לו. האב איים עליו: לא נתמוך בך כספית. אחר־כך עבר לשיטה אחרת: אולי נקנה לך איזו מכונית קטנה? הנער לא יצא מזה. או הסיפור על הילדה שאביה אמר לה בארץ: עוד שנתיים את נוסעת לאחותי בלוס־אנג'לס. הוא קלה אותה, המומה ומבולבלת, על המטוס, ואחרי כן הגיעו אליה ההורים. ויש גם סיפור על "הילד שלי" חניך הצופים בניו־יורק, בן 18, שהתחתן עם אמריקאית בת 28 – בשביל ה"גרין קארד."

חגי מדגיש כי לא הרי עמק הסיליקון (ועמק ישראל) כקהילות היורדים בלוס־אנג'לס או בניו־יורק. כאן, בעמק המחשב הזה, חיות משפחות ישראליות שהיו במעמד בינוני גבוה בארץ במעמד בינוני גבוה שהן. בעיקר מהנדסים שבאו לחפש קצת יותר כסף. את שבט "העוגן" הקים בשבילם צביקה ברונשטיין, בן 28 שהגיע לאמריקה מיד אחרי הצבא. סיים תואר ראשון בקליפורניה ותואר שני באוניברסיטת סטנפורד היוקרתית, עבד בכמה חברות מחשבים, ובאפריל שב ארצה.

"באוקטובר 1982 התארגנו הורים וביקשו ממני להקים שבט צופים", הוא נזכר. התחילו בקטן. נפגשו בימי ראשון, בפארק, על הדשא. זה החל בכסתם מפגשים חברתיים, וההמשך היה חוברות הדרכה שהגיעו מניו־יורק, תוכנית שנתית (חודשיים מתוך שנים־עשר חודשי פעילות מוקדשים לישראל), ומהר מאוד היום כל דבר בעמק הסיליקון) יש כבר 140 חניכים. צביקה הוקה חושב ש"צבר" מקל על הירידה. אבל הוא שחושב ש"צבר" מקל על השיבה הביתה.

התהליך מורכב מהמון פרטים קטנים. אנשים חוששים לחזור. רוצים עוד כסף, עוד תואר, דוחים ודוחים את השיבה. כל בלם קטן יכול לעזור, אפילו "צבר". "אני לא בעד השיטה של התנכרות לאנשים האלה", הוא אומר, "להפך. צריך לעורר. כאן הילד מדבר עברית, מדבר על הארץ. זו הדרך להחזיר אותם. לאט־לאט". צביקה מעיף עין על 140 ילדי טיפוחיו הרצים באוויר תוזית בין האמריקנים המכופתרים. אני כמו קורא את מחשבותיו.

"המספר הגדול הזה של ילדים ישראלים כאן – מצביע על בעייה מסויימת בארץ, נכון?" אני שואל.

"ללא ספק", מסכים צביקה, מהורהר וקצת עצוב. "הארץ קטנה, האנשים חכמים, אין להם מספיק אפשרויות".

"ההורים נרגזו לך?"

"למה אתה מתכוון?"

"אתה יודע, כשנותנים להם יותר מדי ישראל, יותר מדי ציונות".

"הם לא התערבו בתוכן. המטרה שלנו לא היתה חינוך לעליה לישראל".

"למה?"

"כי אין בידינו להשיג מטרות אלה. אבל בעקיפין אנחנו מעודדים אותם. הם נוסעים לארץ בתוכנית 'חץ וקשת' של הגדנ"ע, מדברים רק עברית, נפגשים רק עם ישראלים. הם לא שותים משקאות חריפים, לא מעשנים סמים".

צביקה חושב הרבה על בעיית הירידה. וכשהוא מנתח אותה, זה נשמע ברור והגיוני יותר מהמחקרים שמפרנסים בכזר כל־כך הרבה סוציולוגים. "לתופעה של הישראלים בארה"ב יש כמה צדדים", הוא אומר,

חגי שמואלי: "אנחנו מקשים על היורדים"

"הכיס, הלב, והילדים. אשר לכיס – הפער בין מה שיש לך לבין מה שאתה רוצה, רק גדל. יש לך הרבה, אבל אתה רוצה הרבה יותר. אמריקה אינה 'גליק' גדול מהבחינה הכספית. ומה שקשור ללב – מבחינה חברתית, אתה ואני יודעים שאין כמו בארץ. אריכים פה? נכון. אבל אין חברים. נשארו הילדים, וזו הבעיה הגדולה המציקה לרוב ההורים. הם נותנים לילדים הכל, הילדים נהנים, וזה מקל עליהם את רגשי האשמה. אבל בכל זאת חסר לילדים משהו. חברה חסרה להם".

"בוא נדבר קצת על ההורים", אני אומר לצביקה, "מה מאפיין משפחת יורדים בעמק הסיליקון?"

"אלה אנשים שלא היה להם רע בארץ, והם באו לכאן בגלל הצורך בשינוי ובגלל האתגר המקצועי. חוכמולוגים ("אנחנו נסתדר טוב באמריקה"). היורד הממוצע בעמק הסיליקון עובד קשה מאוד, ויש לו הכנסה שמעמידה אותו ברמה לא יותר גבוהה מזו של המקביל לו בישראל. רובם נפגשים בעיקר עם ישראלים".

"הם מאושרים?"

"די מאושרים, אבל גם מתוסכלים. לא תראה אותם בשום ארגון אמריקני. שום מעורבות. לא

"כולנו רוצים לחזור לארץ. ישראל זה הבית שלנו. אמריקה זו רק דירה שכורה".

מתמצאים בתרבות האמריקנית, בשירה האמריקנית, לא קוראים ספרות אמריקנית. נשארים בתרבות הישראלית. מתמצאים בקניות, במכוניות, בבתים ובחברות תעופה. אבל תשאל אותם אילו פרחים פורחים בהרי הסיירה באביב – הם לא ידעו. חיים מעל פני השטח. ובזה אמריקה טובה".

"אתה מסמפט את ההורים של הצופים?"

"כן, את השכתוניסטים, המשתלמים".

"לא, צביקה, את היורדים".

"אני לא אוהב את היורדים. אין לי שום דבר משותף איתם".

"פעם קראת לעצמך יורד..."

"כן. עד שאני לא חוזר, אני יורד. אבל המלה 'יורד' לא סימפטית. יורד בעיני הוא כל מי שבא מהארץ להגשמת מטרות אישיות. אם בא מישהו ללמוד או להשתלם, אינני מאשים אותו".

"ואת השאר אתה מאשים?"

"כן. אבל לא בונים מדינה על בסיס של רגשות אשמה. אני חי במדינה אם המאזן, לגבי, הוא חיובי".

"ומה עם ערכים?"

"בונים מדינה על בסיס של הדדיות. אתה נמצא בישראל כי שם יש לך בטחון, חברה, כי טוב לך. תמיד יש מי שקופץ מהעגלה. 5־10 אחוזים. ואם יהיו פה בעיות, הם יהיו הראשונים שירוצו חזרה. זה כמו שארבעה סוחבים אלונקה, ואחד מרמה. לא סוחב".

יכולנו לשוחח עם צביקה שעות, אבל הגליון קצר והיורדים רבים. שלפנו שלוש בנות מתוך חבורה רועשת במסעדה סמוכה למזון מהיר: אורית רוזנבליט, שרון מקובסקי וענת בנין. שרון באה לכאן עם הוריה לפני שנתיים. האב, יוסף, בא לשתי שנות שבתון שהתארכו קצת. שרון בת 17. "אני חוזרת לארץ, לצבא", היא מכריזה, "הארץ זה המקום שלי. רק בגלל משפחתי אני פה, ו'צבר' זה עכשיו כל החיים שלי. פירושו, בשבילי, לפגוש חברים ישראלים". שרון בטוחה שגם הוריה יחזרו. אשר לחבריה שלא יחזרו – "זו באמת בעייה שאנשים עזבו את הארץ ולא חזרו. להם יש בעיית זהות, ולארץ יש בעייה שאנשים עוזבים אותה. זה סימן שלא היה להם טוב בארצם".

אורית בת 17. נולדה בניו־יורק. האם באה ללמוד בניו־יורק, פגשה את האב (מהנדס, אלא מהז), כולם חזרו לארץ, חיו ברחובות, והגיעו לעמק הסיליקון לפני חמש שנים. לא קבעו זמן מרוייק לשיבה. גם בשבילה "צבר" זה כל החיים. "ההורים מעודדים אותי ללכת, הם מאוד ספורטיב", היא אומרת. דני, אחיה, יתגייס לצה"ל "כשיגמור קולג'".

כולם צוחקים. נזכרים בגששים והמשפחה שתחזור ארצה כשהילד יגמור קולג'. עכשיו הוא בן שלוש.

"אמריקה בשבילי זה לרנינג אקספיריאנס', אבל זה גם עשה אותי יותר יהודית", היא אומרת.

ענת בנין היתה בת חצי שנה כשהוריה ירדו. כל השנים רצתה לחזור ארצה. "אני חושבת שזה מאבא שלי, הוא מאוד אוהב את הארץ".

"כולנו רוצים לחזור לארץ", קופצת אורית לשיחה עם משפט יפה, "ישראל זה הבית שלנו. אמריקה זו רק דירה שכורה".

כולם ב"צבר" מדברים על שיבה, ומקיפים את סיגל ("אל תזכיר שם משפחה") שעשתה את זה. עכשיו היא חיילת בצה"ל, ובאה לביקור (מולדת?). "לא חזרתי לארץ בגלל 'צבר', אבל הוא עזר לי להבין לאן אני שייכת", היא אומרת. היום היא לא מאשימה את הוריה שירדו. "לא עמדתי במצבם. לא עברתי את מה שהם עברו".

"מה הם עברו?"

סיגל מקטרת כמו ישראלית ותיקה. "שניהם נתנו הרבה לארץ, שירתו בצבא, אבל משהו רקוב מאוד בארץ אם כל־כך הרבה אנשים מהעילית עוזבים".

"זה שיש להם השכלה כבר הופך אותם לעילית?"

"הם גם משכילים, והארץ היתה בשבילם הכל. הם היו ציונים".

"זאת אומרת שהארץ אשמה בירידה?"

"ברור שגם האנשים שירדו אשמים. אבל כנראה משהו השתנה בארץ. הרבה צעירים מדברים על עזיבה".

"ומה את מספרת להם?"

"אני אומרת להם שטוב שיבואו לאמריקה, שיראו ויחזרו. כי בסופו של דבר אדם חי במקום שטוב לו".

שיפודים

התנצלות

לפני שבוע פורסם כאן משהו על חיילות ועל סיבוב המפקדים הבכירים בצה"ל. לפני שכתבתי, יצא לי לספר את זה לחיילות, למפקדים בכירים, לנשות מפקדים בכירים ולאבות של חיילות, וכולם דווקא צחקו. אלא שהיו מי שנפגעו, וצילצלו וכתבו על כך לעורך הראשי. אם באמת פגעתי במישהו עד כדי־כך, אני מתנצל.

ירויות בדרך ליריחו

לפני זמן קצר קרה מקרה לא כל־כך חשוב. חיילי צה"ל במחסום ירו על אנשי גוש־אמונים שנסעו להתפלל בבית־כנסת עתיק ביריחו.

חדשות קטנות. העניין בנושא זה מועט, משום שלא מדובר כאן על יריות על ערבים, או על פריצת קופות של חברת חשמל פלשתינאית. אין זו אפילו התעללות ברג זהב. שום דבר חשוב, סתם יורים על מתנחלים.

זאת אומרת, היתה דווקא איזו ביקורת ציבורית (אגב, אין דבר כזה ביקורת ציבורית. זהו שם קוד למה שכותבים שניים שלושה עיתונאים). הביקורת היתה, בערך, מדוע יורים כל־כך מעט על המתנחלים. אותם עיתונאים, שמזועזעים מכל סימן קל של אלימות משטרה כנגד פושעים, התייצבו כאן בששון לצד המנהג המסוך לירות על אנשי גוש־אמונים.

מטבע הדברים שהאנשים שירו עליהם לא ראו בדיוק כמו התיקשורת הליברלית נקודה זו. וקיבלתי כמה טלפונים, מכתבים ותיעודים שמנסים להסביר לי את נקודת המבט של הדברים, ואת כאבם על הדרך שבה הציגו את ענייני לציבור.

שמעתי והתייגעתי. הרגשתי שצריך לכתוב, שחשוב לכתוב, אבל למי יש כוח לכתוב מה שצריך ומה שחשוב, ויותר גרוע מזה – למי יש כוח לקרוא מה שצריך ומה שחשוב.

ופתאום שמעתי גם משהו שמצא חן בעיני. משהו שמראה שבכל הכאב הזה יש גם צדדים נחמדים.

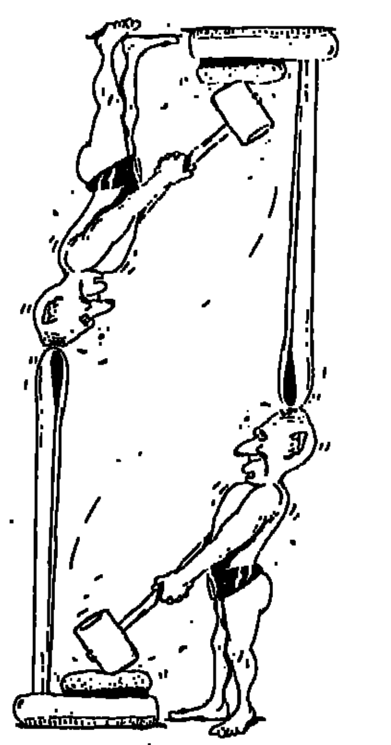

אחת מאלו שסיפרו לי על מה שעבר עליה אמרה: „בסוף, אל בית־הכנסת עצמו, הגענו רק אני ועוד שלוש חברות. נסענו לשם בטרמפ."

„???"

„כן, ככה זה היה. כשהאוטובוס שלנו הגיע למחסום הראשון, עצרו אותנו. כולנו ירדנו, והאוטובוס נסע חזרה לירושלים. אז ראינו שלערבים, וגם ליהודים בלי כיפות, נותנים לעבור חופשי את המחסומים, ורק לנו לא. בא לי רעיון, לתפוס טרמפ. עקפתי את המחסום והתקדמתי קצת, ובאמת אחרי כמה זמן הגיעה מכונית ישראלית. עלינו. אני קדימה, ועוד שלוש בנות מאחור. התברר שהנהג הוא קיבוצניק. סיפרנו לו בדרך מה העניין. הוא אמר שהוא מתנגד לדרך שלנו. התווכחנו. מפה לשם התקרבנו למחסום נוסף. 'אז עכשיו אני צריך להוריד אתכן', הוא אמר. אני חייכתי אליו. הוא חייך בחזרה. מלחמת החיוכים ארכה רגע קט, ואז הוא החליט: 'או. קיי. אני מעביר אתכן.' והמשכנו במסע.

„המכונית שלו, שהיה עליה סימן של הקיבוץ, עברה את כל המחסומים חפשי. שלא תחשוב שהוויכוח בינינו פסק. הוא עדיין לא הסכים עם הדרך שלנו, ואנחנו ניסינו להסביר לו מה אנחנו חושבות. בסוף הגענו ליריחו. בית־הכנסת העתיק, שהיה היעד שלנו, היה מוקף בתיל והיו שם עשרות חיילים. עכשיו היה תורנו לעזור לו. אמרנו לו שימשיך לנסוע, ושיוריד אותנו רק במרחק סביר, שהרי החיילים היו רושמים את מספר המכונית, והיו מגיעים לקיבוץ שלו. איך הוא היה מסביר את זה שמהז נסענו הלאה, והוא הוריד אותנו. לפני שהלכנו אמר לנו: תצליחו.

זהו איש כלבבי. הוא דבק בדעותיו, אבל גם לא בטוח שהוא צודק. בינינו, בבלאגאן הזה מי יכול להיות בטוח שהוא צודק? אולי כן, אבל באותה מידת ודאות אולי לא. לכן אנחנו נלחמים על דעותינו, אבל דואגים גם שליריבים שלנו תהיה אפשרות לקדם את הדעות המנוגדות לנו.

התור

„אני מבקש מכל התיירים לשים לב אלי. הגענו עכשיו לאתר שאין שני לו. יהיה על מה לספר בבית. לפניכם, גבירותי ורבותי, התחנה המרכזית של תל־אביב."

„וואו", אמר נורמן נלהב, לוחץ על ההדק של מצלמתו ומרעיש את העולם בשיקשוק המנוע, „וואו, ג'י, הודו היא מקום משגע לצילום."

„מה אתה מדבר, נורמן". אמר המדריך, „אנחנו לא בהודו, אנחנו בישראל, אתם, התיירים שמקיפים את העולם, קצת מתבלבלים, והחזרתי."

„כן," המשיך המדריך „זו בהחלט התחנה המרכזית של תל־אביב, העיר שהיא המרכז הפיננסי והתרבותי של המדינה. מדינת־ישראל, נורמן. כן, מדינת־ישראל. מה אתה לוחש שם לאשתך שאני טועה כי שמעת שתל־אביב היא עיר מודרנית. זה נכון, היא עיר מודרנית."

„אז מדוע אתם לא בונים תחנה מרכזית חדשה?"

„בנינו, נורמן, בוודאי שבנינו. אבל התברר שבנו אותה במקום הלא־נכון."

„או בוי, אתה מצחיק מיסטר מדריך. זה מה שטוב בכם, המדריכים הישראליים, יש לכם בדיחות שיגעון."

„זו לא בדיחה נורמן. זו אמת."

„מהז"

„לא חשוב, יותר טוב שתשכח מה אמרתי. צלמו צלמו, הנה שלושה אוטובוסים ושתי מוניות מצליחים לעבור ביחד בסיבוב ברוחב מטר, עם שלוש־מאות איש שמתרוצצים לחם בין הגלגלים. ואתם לא רואים מכאן, אבל בפנים הנהגים גם מקבלים כסף ונותנים עודף."

„וואו, ג'י. זה באמת משהו. מאז הצניחה ההמונית שבה החזקנו ידיים באוויר לא צילמתי דבר כזה."

„ועכשיו תיירים יקרים, המסמר של כל המקום המופלא הזה. בואו איתי, וניגש לראות את התור לקופת הכרטיסים לירושלים."

★★★

מפני שמדובר באתר מיוחד במינו, ומפני שאני חושש כי אין בנמצא ספר הדרכה טוב לתיירים בנושא, אקדיש כאן כמה שורות לתיאור המקום המיוחד הזה:

התור לקופה לירושלים הוא מקום שאפשר לבלות מולו כמה שעות של תמיהה וצחוק.

הקופה היא ביתן קטן זמני אשר מולו נבנה זמנית קיר בטחון זמני מבטון בעובי חצי מטר. זה משאיר מול החלון הזעיר ריבוע בגודל של שתי בלטות על שתיים, אפשר היה לשנות, אבל לא כדאי כי זה זמני.

אל החלון הקטן הזה ניגשים בכפיפה קלה אלה הרוצים לקנות כרטיס, בבוא תורם. תורם אף פעם לא ברור מפני המנהג הישראלי ליצור תורים משניים או שלושה כיוונים שונים, ולשאול כל הזמן אחד את השני מאיפה התור? מאיפה התור? זו שאלה שנשארת פתוחה לעיון נוסף.

כך נוצרים שני תורים לפחות, המתנקזים, כמו הנילוס הלבן והנילוס הכחול, אל מול הקופה ויוצרים שם סידרת אשדות סוערים.

שטח העמידה מול הקופה הוא פיצפון ביותר כזכור, ולתוכו נכנסים ויוצאים בעת ובעונה אחת חיילים עם רובים ארוכים, תיירים עם תרמילים, נוסעים עם תיקים כבדים ונוסעות עם גופיות רפויות. מראה משעשע ומוזר מאין כמוהו. תוכל גם לנסות ולהכנס לשם בעצמך, ולחוות את החוויה של קניית כרטיס. זהו מתקן סימולציית מלחמת שוורים הטוב ביותר שאפשרה להשיג ב־3.4 שקל.

פינת השלולית

השלוליות מלאות בוץ. זה טוב, אבל לפעמים זה יותר מדי, אז עושים טעויות. ויוצאים מהשלולית, ואחר־כך אי אפשר פתאום לחזור. נו טוב, עכשיו די. צפרדע הראוי לשמו יעשה מה שצריך לעשות מחוץ לשלולית, אבל ליבו ישאר קשור לנצח אל הבוץ. יש מחוץ לשלולית מקומות לא רעים, זה נכון, אבל אי־אפשר למצוא בהן את הנסיכה.

מאיר עוזיאל

המכללה למינהל

מיסודה של הסתדרות הפקידים

מ ח ש ב י ם

מחשבים זה העתיד המכללה למינהל-זו הדרך

- תיכנות
- טכנאות-מחשב
- ניתוח מערכות
- תיעוד תוכנה
- אבטחת מידע
- הכשרת מורים למחשבים, אלקטרוניקה, מיחשוב ובקרה
- עיבוד תמלילים
- יישומי מחשב למנהלים
- הנהלת חשבונות ממוחשבת
- הכרת מחשב ושפת BASIC

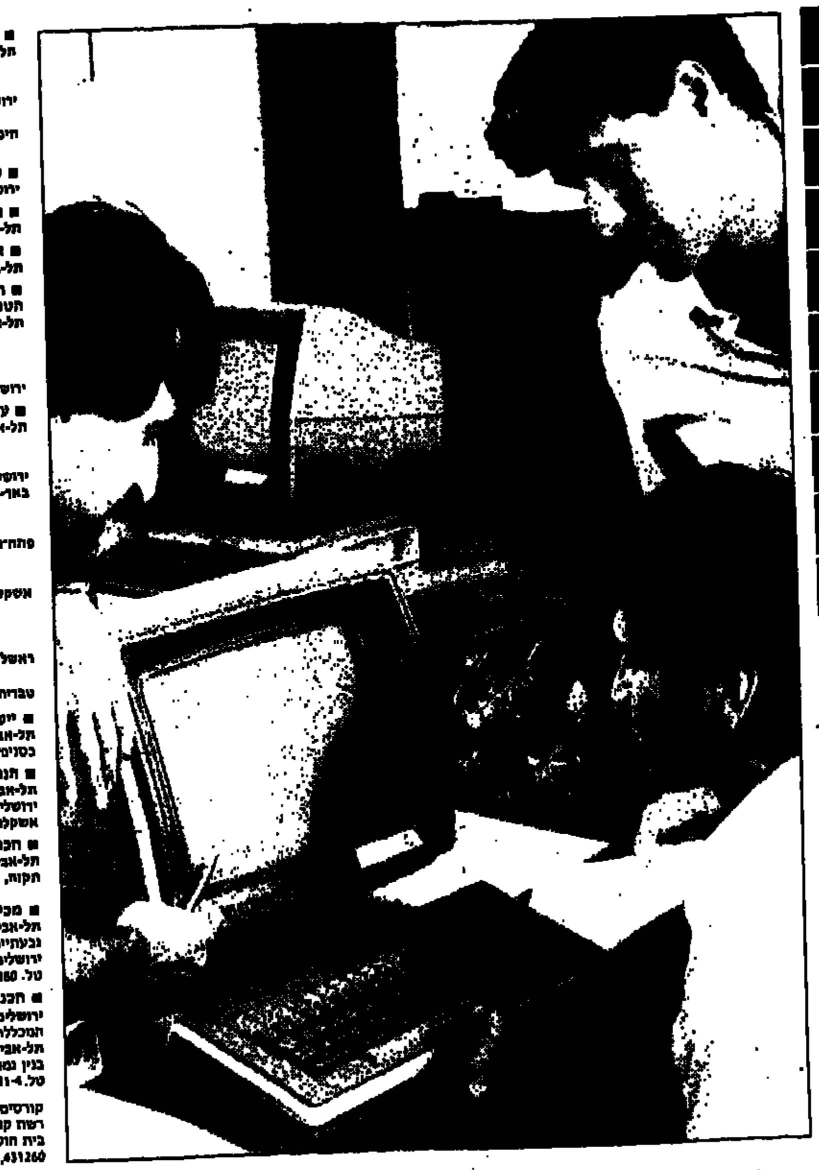

מוסד רציני לאנשים רציניים
אם אתה חושב ברצינות על לימודי מחשב ה"מכללה למינהל" היא הדרך שלך להצלחה: כאן עושים הכל כדי להעלותך על מסלול של הצלחה: סגל הוראה מובחר, סדנאות מחשבים - מרכזים טכנולוגיים, מערכי למידה עדכניים ויחס אישי לכל אורך הדרך.
וקב"מכללה למינהל" תוכל ללמוד ולרכוש מקצוע החל מרמות היסוד ועד לרמה המקצועית הבכירה ביותר.

יותר מ־250,000 בוגרים
ב"מכללה למינהל" אתה בידיים טובות: זהו גוף ציבורי הפועל שלא למטרות רווח (מלכ"ר) והוא המוסד הרציני והגדול מסוגו בארץ, שכבר העמיד למעלה מ־250,000 בוגרים, במסלולי הכשרה מגוונים.
המוניטין של המוסד והמעורבות העמוקה של מוריו ובוגריו במשק, מעמידים לרשותך אפשרויות מעשיות לקידום מקצועי.

■ תיכנות:
תל־אביב: המכללה למינהל, בנין גמנסיה "הרצליה", דבוטינסקי 106 טל. 219958, 2-218291, 03-210390
ירושלים: המכללה למינהל, מסריק 10, טל. 690130, 666380, 02-668383
חיפה: המכללה למינהל, "בית הפקיד" רח' מאיר 44, טל. 9־04-512277/8

■ טכנאות־מחשב וניתוח מערכות:
ירושלים: כנ"ל במכללה למינהל.

■ תיעוד תוכנה:
תל־אביב, ירושלים. כנ"ל בסניפי המכללה.

■ אבטחת מידע:
תל־אביב, ירושלים. כנ"ל בסניפי המכללה.

■ הכשרת מורים: לענ"א ולמקצועות הטכנולוגיה:
תל־אביב: המכללה להכשרת מורים למקצועות הטכנולוגיה והמינהל, רח' אנטיגנוס 6, טל. 5465153, 452428, 03-441744
ירושלים: כנ"ל במכללה למינהל.

■ עיבוד תמלילים:
תל־אביב: בי"ס לחשבונאות ומינהל "מינהל" רח' בן זכאי 6 (פינת אחד העם 35), טל. 290775, 03-295977
ירושלים, חיפה. כנ"ל בסניפי המכללה.
באר־שבע: המכללה למינהל, רח' השלום 16 טל. 057-78706, 39591, 057-33031
פתח־תקוה: המכללה למינהל, מועצת הפועלים, רח' ההסתדרות 21, טל. 03-918985, 03-914035/6
אשקלון: המכללה למינהל, בי"ס ע"ש יגאל אלון, רח' ברנר 1, טל. 051-38840, ובמועצת הפועלים טל. 051-26226/7/8
ראשל"צ: המכללה למינהל, גמנסיה "בן נחום", רח' הרצל 046464, 03-952138
טבריה: "יד שטרית" 067-20223

■ יישומי מחשב למנהלים:
תל־אביב, ירושלים, חיפה, באר שבע. כנ"ל בסניפי המכללה למינהל.

■ הנהח"ש ממוחשבת:
תל־אביב: "ציות" כנ"ל.
ירושלים, חיפה, באר שבע, פתח־תקוה, אשקלון, ראשל"צ. כנ"ל בסניפי המכללה.

■ הכרת המחשב ושפת BASIC:
תל־אביב, ירושלים, חיפה, באר־שבע, פתח־תקוה, אשקלון, ראשל"צ. כנ"ל בסניפי המכללה.

■ מכינה קדם אקדמית:
תל־אביב (מרכז): רח' משמר הירדן 20 גבעתיים טל. 03-775344
ירושלים: המכללה למינהל, מסריק 10, טל. 666380, 02-668383

■ הכנה לבחינות בגרות:
ירושלים, באר שבע, ראשל"צ. כנ"ל בסניפי המכללה למינהל.
תל־אביב: "בי"ס אביב" - בנין גמנסיה "הרצליה", ז'בוטינסקי 106 טל. 03-263111-4

קורסים בכל הארץ - לפרטים:
רשת קורסים ארצית:
בית הועד הפועל תל־אביב ארלוזורוב 93 631260, 03-263487, ובמועצות הפועלים.

אם אתה קרוב לנושא אנו קרובים אליך

נתיב פתוח-לעתיד בטוח!

חמש דקות ממשטרת כפר־סבא

(המשך מעמוד 8)

והמסקנה המתבקשת היא שהשוטרים, במקרה הזה, הם כנראה נראים ובלתי רואים. „אתמול בערב, למשל", מספר מפקד המרחב, „עשינו מארב ליד בית־חולים מאיר. הגיע בחור והסתובב בשטח בצורה חשודה. האנשים שלי חיכו שיפרוץ לרכב, אבל הוא לא עשה כלום. כנראה שהוא חשד שאנחנו שם. לא יודע למה... בכל אופן, בסופו־של־דבר הם הסתערו עליו עוד לפני שהוא עשה משהו, ואכן מצאו בידיו מברג גדול, עטוף בנייר עתון. לבחור הזה יש שבע הרשעות קודמות, ביניהן על גניבות רכב, אבל מכיוון שאין לנו משהו ממשי, כנראה שנאשים אותו בהחזקת כלי פריצה. בעיקרון, הבעיה שלנו היא שאנחנו לא תופסים אותם על חם".

נצ"מ מעוז גם מספר ששוטריו מכירים את שביל הבריחה של הגנבים, כדרכם חזרה לטירה ולטייבה, ומציבים מחסומים בכניסה לישובים האלה. אלא שבטירה אנחנו שומעים שהגנבים יודעים היטב מתי והיכן מציבה המשטרה את מחסומיה, ומעטים המקרים בהם הם נופלים בפח. ועוד הוא מספר שהמחסום אינו שיטה טובה, כי הגנב יכול „לעשות רוורס ולברוח" או לנטוש את הרכב ולהימלט לפרדסים. „לפעמים אנחנו רודפים אחריהם", אומר מעוז. על מחסומים מוסווים, על פעילות מודיעינית מתוחכמת – לא שמענו במרחב. אולי היא חסוייה מדי. בכל אופן, בקשתנו להצטרף למחסום או למארב משטרתי שכזה נענתה בשלילה.

בשנה שעברה מצאו שוטריו של מעוז 200 מכוניות גנובות, 22 מהן היו שרופות. בסיור הקצר שלנו בשדות טירה ראינו לפחות 100, 80 מהן שרופות. אבל את השורה התחתונה משאיר מעוז לסוף: „אנו עובדים הרבה ומונעים הרבה", הוא אומר, „אבל אם היו לנו יותר כוח אדם ואמצעים היינו יכולים לעשות זאת טוב יותר".

השורה התחתונה שלנו מגלה שבעייתה של המשטרה שונה לגמרי. קצין משטרה, המעורה היטב בפעילותה בנושא גניבות הרכב, (שמו שמור במערכת) אומר לנו: „אנחנו אימפוטנטים. במקום ליזום פעילות בשטח נהפכנו לפקידים, לממלאי טפסים. יש לי בשורה לגנבים: בשעות הלילה המאוחרות, בשישי־שבת ובחגים, הם יכולים להשתולל כאוות נפשם; בקושי אפשר למצוא אז ניידת אחת ברחוב. שלא יבלבלו את המוח ויבכו על מחסור בכוח־אדם ובאמצעים – חוץ מיוזמה וקשר בין הדרג הפיקודי לבין השטח – לא חסר שום דבר. יש ניתוק חמור בין מה שקורה בשטח לבין אלה שיושבים במשרדים. במקום להיות זרוע מרתיעה, הפכנו למכבי שריפות. המשטרה יודעת הכל מבחינה מודיעינית, אבל באופן מעשי אנחנו לא יודעים איך לנצל את המידע הזה הלכה למעשה".

בטירה ובטייבה, בפרדסים ובבתי־הקפה, מסכימים לכל מלה.

מגרש־החנייה של בית־החולים "מאיר": יעד מועדף על גנבי הרכב

אביבה מץ ועמנואל רוזן

מה אומר החוק: לא גנבים; טרמפיסטים

אחת הסיבות לכך שגנבי מכוניות, כאשר קורה הנס והם כבר נתפסים, נפטרים בעונשים קלים ביותר, היא שבעיני החוק הם כלל לא גנבים. הם בסך הכל טרמפיסטים השואלים את המכונית שלך לזמן קצר או אפילו ארוך, בלי רשותך. כן, כן, כך קובע החוק.

בדיני העונשין, תחת הכותרת "שימוש ברכב ללא רשות", כתוב: „המשתמש ברכב לנסיעה בלי נטילת רשות מבעל הרכב או ממי שמחזיק בו כדין, דינו – מאסר שלוש שנים".

השופטים, בדרך־כלל, מסתפקים בעונשים הרחוקים מאוד מהעונש המירבי, אפילו כשמדובר בגנבים בעלי עבר עשיר.

תשאלו, מהי גניבת רכב? ובכן, רק כאשר הגנב שולל אותו ממך לצמיתות, כלומר כאשר לא ניתן למצוא אותו (מתי זה לא ניתן? לא ברור). גם רכב שרוף אינו רכב גנוב, אלא – על־פי החוק – רכב "מושאל" שהוצת. במקרה כזה יישפט המשאיל על השחתת רכוש.

מה יוצא מכל זה? „יוצא – אומר לנו בעל עסק בטירה – שהגנבים צוחקים על כולם. גונבים, נכנסים חודש לכלא ושוב יוצאים. אי־אפשר לעשות משהו?"

מצעד הלהיטים

בשדות של טירה אפשר להרכיב מידגם מהיר של המכונית הנגנבת ביותר: אין ספק, גם בלי חזות מחשב אפשר לראות מיד שלסוברו אין מתחרים. אפשר גם לראות ששאנונתם של הגנבים גורמת להם אפילו לא לטרוח למחוק את מספרי המכוניות שהם שורפים. ובאמת, בשביל מה להתאמץ?

גבירותי ורבותי, הנה מיקבץ מיקרי, מזהים את עצמכם? פריגו, 270־042; פורד אסקורט, 500־751; פורד קורטינה, 240־694; עוד פריגו, 259־661; סוברו, 33־344־81; סימקה, 209־587; עוד סימקה, 359־431.

בינתיים, בכל אופן, יש לנו מאושר אחד שזיהה את עצמו: שמואל דותן, תושב פתח־תקווה, בעל הקורטינה שמספרה 240־694. „גנבו לי אותה לפני שנה ליד גן־הילדים של אשתי. שלושה ימים חיפשתי אותה באיזור. ידעתי שהיא אולי בטירה, אבל לא העזתי להיכנס לשם. משטרת כפר־סבא הודיעה לי, אחרי כמה חודשים, שאכן המכונית נמצאה בטירה, שרופה. היה שם הרבה רכוש ששווה הרבה כסף, וזה היה חשוב לי יותר מהאוטו שהיה מבוטח וקיבלתי עליו את כל הכסף".

אסקונה, שרופה בשדה. לפי הגדרת החוק: „רכב 'מושאל' שהוצת".

זאב לזאב כלב

הם לא שמעו על חוק הגזענות

כשבאים לברר מי הוא מה בעסקי הכלבנות בארץ הקודש, מתגלה סיפור נוסח "בועות". קשה להחליט האם מדובר כאן במאבק־כוח לגיטימי או בסיפורי קינאה; בכמה אוהבי כלבים שרבים ביניהם או בחילוקי דיעות אידאולוגיים; האם יש או אין כסף בעסק הזה, ואם כן, כמה והיכן?

מאת אורית הראל
צילומים: ראובן קסטרו

איתן אטינגר, ראש החוג הישראלי לכלבי הגנה והצלה (איתור נעדרים, אסון צור, כלביאדות): „יש תחרות בין המגדלים". למעלה מימין – תעודת יוחסין: נייר מרשים עם אילן השושלת שלושה דורות לאחור.

הכלב הוא ידידו הטוב ביותר של האדם. האדם אינו תמיד ידידו הטוב ביותר של האדם, במיוחד כשבאמצע ניצב כלב, ובמקרה שלנו, כלב זאב. סליחה, רועה גרמני. כי כלב, מתברר, הוא לא רק כלב. הוא גם ספורט וגם יוקרה, פילוסופיה ופסיכולוגיה, מועדונים ותחרויות – ולא מעט כסף. ופה כאמת קבור הכלב.

בראשית היה הרועה הגרמני יקה טוב במולדתו. אחיו כאן, בארץ הקודש, היו אמנם רועים גם הם, אבל איש לא התרגש מכך יתר על המידה. הם קיבלו יחס של כלב. קראו להם "חומי", "נבחן" ו"אלוף", הם נראו יפים מאוד בעיני האנשים שמשכו אותם ברצועה, אבל בתחרויות כלבים בינלאומיות לא היה להם הרבה מה לחפש. תחרויות כאלה הן עניין רציני עד אימה של ייחוס, צבע, אגן ירכיים ושאר איפיונים וביצועים.

קותי אהרון זוכר שכשהיה ילד, ברמת־גן של שנות החמישים, זרקו הוא והחבר'ה אבנים על כלבים „כי כל כלב היה טמא". רמת־גן של אז לא אהבה כלבים, ובכלל, כל ה"תודעה הכלבית" של ארץ הקודש היתה נמוכה להפליא. אחרי־כן באו "רין־טין־טין", "אמיץ הלב" ו"לאסי" ששבה הביתה, סרטים שתרמו הרבה לשיפור תדמית הכלב.

חלפו עוד כמה שנים, הגיע עידן הפרוספריטי, ובין שאר אפיקי ההשקעה לשעות הפנאי ו"אבזרי המותרות" גילו הישראלים את הכלב הגזעי וקיטלגו אותו במקום מכובד בסולם הספורט והתחביבים, בין גלשני־הרוח למחול האירובי. נכון, לא כולם. יש אנשי כלבים רציניים שעוסקים בנושא כבר שנים רבות, למדו אותו על בוריו וכשהם מדברים אתך כמכובד־ראש על „מורשת כלבנית" – זה לא נשמע מוזר.

„לרועה הגרמני קראו אז כלב זאב או כלב משטרה, כי בעיקר שוטרים היו מסתובבים איתו", נזכר קותי בנוסטלגיה. קותי כבר לא ילד וכבר לא משליך אבנים על כלבים. כיום הוא בעל חברה ליבוא ויצוא חלקי־חילוף. כתור הובי, הוא גם מגדל כלבים. נכון לעכשיו, יש לו שמונה כלבי רועה גרמני. כל זה היה טוב בעיניו – למרות שהוא חוזר ומדגיש שהוא אינו עושה זאת בשביל הכסף וכל שכרו הוא „קילו סיפוק" – אילו את "קילו הסיפוק" הזה היה יכול לספוג מאותה עמדה במגרש עיסוקי הכלבים ממנה נהגה עד לפני חודשים אחדים.

כלב עם יחוס ותעודות לא מוצאים ברחוב. בתחילת שנות השבעים הוקמה ההתאחדות הישראלית לכלבנות, עמותה המסונפת ל־.F.C.I, שהיא התאחדות הכלבנות הבינלאומית. ההתאחדות הישראלית מחולקת לחוגים על פי גזעי הכלבים, כשלושים במספר. וזהו בעצם מועדון גזע (להבדיל ממועדון אילוף), וכל חוג הוא ממלכה בפני עצמה. ליתר דיוק, דמוקרטיה בפני עצמה. יש אסיפה כללית, יש הצבעות, ויש מוסדות כמו ועדת גידול שבאמצעותה משתדכים הכלבים המיוחסים אלה לאלה, ומאושרות ההמלטות הגזעיות.

במשך השנים התחילו כמה אוהבי כלבים משוגעים־לדבר לייבא רועים גרמנים ממולדתם שמעבר לים לצרכים "מסחריים" – כלומר: הרבעה, גידול, מכירה. זוהר עוזר, שגם הוא אינו מתפרנס מהכלבנות אך היה עד לפני חודשים אחדים רכז גידול של החוג, הוא בין המשוגעים־לדבר היותר וותיקים, והיום – אולי גם היותר ממורמרים. רכז גידול, זאת לדעת, היא אולי הפונקציה החשובה ביותר בין נושאי התפקידים בעולם הכלבנות, שכן הוא המאשר או פוסל את הנבחנים המתאימים להיות כלבי גידול, וקושר את הקצוות בין המעוניינים בשידוכים לצרכי הרבעה. הרבעה פירושה גורים (המלטה, בלשונם, היא "שגר"), וגורים פירושם כסף – משהו בין מאתיים לאלף דולר – תלוי ברך הגולר. תרגיל בחשבון: בהמלטה "ממוצעת" יש כארבעה גורים. צאו וחשבו. אבל כולם טוענים בלהט שכסף – אי־אפשר לעשות מזה.

זוהר זוכר ימים אחרים, בהם חברי החוג היו „כמו משפחה". הוא מתגעגע אליהם. ישראל ברלב, אדריכל ובעליו של ניקולאי, יליד גרמניה השרוע באדישות על הרצפה, אומר שפעם היה כיף במועדון, אנשים היו מתקבצים, משווים, משוויצים ומחליפים סיפורי כלבים. היום כבר לא. נקודת המיפנה הרשמית אותה מציינים ישראל, זוהר ועוד אי־אילו משוגעי־דועים, היא חודש מרס 86'; אז נערכה האסיפה הכללית האחרונה של החוג, האסיפה שבה מצאו עצמם כל

(המשך מהעמוד הקודם)

בעלי התפקידים הוותיקים בלי התפקידים ומחוץ לעמדות ההשפעה – הכל כהליכים דמוקרטיים, כמובן. כך למשל, קיבלה אווה אוסטר תעודת הוקרה על פעילותה בחוג, אבל היום היא כבר לא גזברית. בהצבעה שנערכה אפילו לא היתה מועמדת לתפקיד. זוהר עוזר כבר אינו רכז גידול.

„מה שכואב הוא שמה שנראה כספורט ונעשה על ידי מי שזה היה תחביבו – והרבה אנשים נתנו את הנשמה ועשו חוג עם אופי משפחתי – נהפך למשהו יבש, תכליתי, עם היבטים כלכליים", טוען ישראל ברלב. „בכל מקום שאפשר לעשות כסף, יש נטיה למסחר. זה טבעי ולא שלילי. כאן רצו להפריד בין ספורט וכסף – ואת זה לא עשו. תמיד אפשר היה לומר שרכז גידול יכול לגרום לרווח או הפסד, אבל זה לא היה כך".

„מה שכואב הוא שמה שנראה כספורט ונעשה על ידי מי שזה היה תחביבו – נהפך למשהו יבש, תכליתי, עם היבטים כלכליים"

„הבעיה היא שגורמים הסוחרים בכלבים, שמגדלים כלבים במטרה מוצהרת למכור גורים, מנסים לדחוק את רגלינו החוצה כי אנחנו מהווים תחרות – מוציאים כלבים טובים", אומר קתי אהרון. „בחוג לרועה גרמני יש קבוצות לחץ פוליטיות. כיוון שמטרתנו אינה לעסוק בפוליטיקה, ולהישאר בתפקיד, איננו יכולים להשפיע במערכת. רוב הוותיקים וגם חברים חדשים רוצים לצאת מהפוליטיקה ולחזור לטיפוח ולפעילות חברתית".

כך זה נראה מהצד שלהם, אבל לכל מטבע יש לפחות שני צדדים. דורון גילה, סגן יו"ר החוג, מצביע בגאווה על הגידול במספר החברים, על הפעילות הענפה דווקא עכשיו. מאיר טורנר, ראש החוג שהוא גם סגן יו"ר ההתאחדות, מזכיר את התחרות העולמית – „כמו אולימפיאדה" – המתוכננת להיערך בקרוב בארץ.

אי־השקט, מתברר, אינו נובע רק מחילוקי־דעות לגבי כיצד היה צריך החוג לתפקד לעומת כיצד הוא נראה כיום. אחרי כמה התנסחויות דיפלומטיות, מסתבר שיש לחברים הנכבדים – חשוב לציין שגם במסגרת ההאשמות וההתכתשויות כולם ממשיכים להדגיש שהם חברים של כולם – מוקד עיקרי לטענות: רמי מילטין. מילטין, בן 27, "בייבי פייס" עגלגל עם "עסקי כלבים" ענפים עוד מביתם של אבא־אמא במשמר־השבעה, נחשב היום לכלבן המצליח בארץ. הוא, כך טוענים האחרים, "משפיע ומפעיל לחצים".

מילטין, מצידו, מקפיד להבדיל בין „העסק" – פנסיון לכלבים, מזון לכלבים, אילוף, כלבים שחקנים; לבין בית־הגידול לכלבים שהוא – „שגעון, ספורט, ופרסום יותר מעבודה". הבחור, שמאז הוא זוכר את עצמו יש לידו כלב (בסלון יש תעודות ותצלומים למכביר כדי להעיד על כך), הלך על נושא הכלבנות בגדול. רמי מייבא לישראל כלבים משובחים – וגם יקרים – מגרמניה, ואם יש נקודה חיובית אחת עליה מסכימים גם מקטרגיו, זו העובדה שהבחור נתן תנופה עצומה לרועים הגרמנים המאוזרחים בישראל. הגזע הזה השתבח בארץ לא מעט בזכותו, הם מודים.

אז מה כואב להם? עירוב־אינטרסים לא בריא – הם אומרים. קינאה ומאבקי־כוחות – יגידו מהצד השני. „באסיפה האחרונה נבחר מילטין לרכז גידול, וזה חוקי לגמרי. תקנון החוג לא מפריד בין מסחר למטרות אחרות", אומר ישראל ברלב, „אני שמח שיש מי שמביא ארצה כלב ב־20 אלף דולר ומנסה להחזיר את ההשקעה, וזה לא רק מילטין. זה לגיטימי. מה שפסול הוא שהחוג מנהל השקעות של מישהו". הם מסבירים שמילטין, מעמדת הכוח שלו בחוג, בעצם מכוון את העניינים לטובת עסקיו. „מילטין הוא היום 80 אחוז מהשוק, אז בעצם אין חוג", אומר ברלב.

(המשך בעמוד 41)

זוהר עוזר, לשעבר רכז־גידול: מתגעגע לימים בהם היו חברי החוג „כמו משפחה"

היופי, האופי והמחיר

החלטתם לקנות כלב. שיהיה במזל. עכשיו רק צריך להחליט איזה, בכמה, למה ואיפה.

קודם כל, צריך להחליט אם רוצים כלב גזעי או לא גזעי. יתרונו של הכלב הגזעי – מעבר ליופי, שהוא עניין של טעם – הוא באופי. אפשר לדעת איזה מין כלב הוא יהיה עוד לפני שנולד, לאיזה גודל יגיע, מה אפשר לצפות שיעשה ומה לא, איך יסתדר בדירה קטנה, איך יתנהג עם הילדים. אם החלטתם בכל זאת ללכת שהם על כלב מגזע כלב, אפשר תמיד לקבל או לקנות כזה – התשלום מהווה תרומה – ב"צער בעלי חיים". ויש כמובן גם הגורים שהמליטו הכלבות של השכנים, של חידידים בקיבוץ, או הכלב שהוליד מצא ליד המכולת. את אלה אפשר – ורצוי – לאמץ.

אם החלטתם לקנות כלב גזעי, כדאי לפני־כן לבדוק ולהתייעץ איזה כלב יתאים לכם – כדי שגם אתם תתאימו לו. עצות כאלה אפשר לקבל בחוגים השונים של ההתאחדות. שם יספרו לכם מה כל כלב יודע לעשות, עד כמה הוא יפה ומה הקיבולים שלכם להסתדר איתו. שם גם תמצאו לכם רשימת של מגדלים והמלצות צמרות, כדי שתוכלו ללכת, להתעניין ולבחור.

המחיר – זה כבר עניין יותר מסובך. בעסק הזה אין שום דבר אפילו מזכיר שבלת מחירים. בבבן מעולים, חשמיים הם הגבול. זה תלוי בהיצע וביקוש, בתוצאות של המגדל ואיך הוא מחשב אותו, וכמובן בכלב וביוחסין, מסבירים לי.

בארץ, מחיר גבוה של גור רועים, למשל, הוא 500 דולר. אבל כבר היו יקרים יותר – ויש יקרים פחות. הגבול התחתון הוא משהו בסביבות 200 דולר. לכל גזע מחירים שונים, תלוי בשנת, בעונה (באופנה) [illegible]

כלבי רועים, רוטווילר ושנאוצר.

אם בכל זאת קשה לכם להבין כיצד נוצרים הפערים במחירים, אפשר תמיד לשאול ולהתייעץ בחוג הנוגע בדבר בהתאחדות. בדיוק כמו שלוקחים מכונית משומשת שרוצים לקנות לבדיקה במכון, אומר מאיר טורנר. כשתחליטו ותשלמו, תקבלו את תעודת־היוחסין אותה מנפיקה ההתאחדות ובה ציון השושלת שלושה דורות לאחור. בהתאחדות גם יעזרו לכם לפרש את מה שכתוב בגיליון המחשים הזה.

אחרי שהוא כבר יהיה שלכם, תרצו להראות גם לאחרים כמה הבלה מוצלח, ותקחו אותו לתחרויות. ואז שכשהם גורים, אין הכלבים מקבלים ציון כמו "מצויין" אלא משהו בסקאלה "מבטיח" או "מבטיח מאוד", מה שנקרא עם פוטנציאל.

כלב יכול להיות בעל תארי־יופי [illegible] בזמן בלתי־ניתן לאילוף. הכל תלוי [illegible] שעובר עליו בתקופות הקריטיות, בשרוח [illegible] גור. ובעניין זה, יש מי שחושבים על [illegible] במונחים של עוד בן־משפחה (יש [illegible] שמתייחסים אליו כאל בן־יחיד) [illegible] בלישה לטריטוריה של המשפחה [illegible] לעומת זאת, מתייחס אליהם [illegible] גדולים. מכאן שהיחס שאתם [illegible] תלוי במקום שאתם תופסים בהיררכיה הכלבית. מה [illegible] שבהיררכיה הזאת [illegible] לו מקום לא מבוטל. [illegible] היא משרה בסביבות 60 [illegible]

כך או כך, כשיוצאים לקנות [illegible] לזכור את האימרה שצריך [illegible] לאדם (יש גם האומרים [illegible]

לאכול בחוץ

ללכת לאור־יהודה

הטיילת בתל־אביב מפוצצת. המסעדות בשכונת התקווה, משני צידי הרחוב הראשי, מלאות. המסעדות בתחנות הדלק שבכביש החוף להרצליה הומות. לילות הקיץ – לילות של לילה בחוץ. בורחים מהבית, גם אם יש בו מיזוג־אוויר. יוצאים לגלידה, לאבטיח וגבינה. יוצאים לנגב צלעות פה ושם. יוצאים לבירה צוננת. יוצאים לבשרים על האש ולדגים באילפס השמן הרותח, עם בקבוק יין לבן צונן, מלווה באנחה: איזה קיץ חם, איזה קיץ חם.

הרצליה מכאן ושכונת התקווה מכאן נחשבו פעם לגבול הלילה התל־אביבי. גבול ההמונים, כמובן. היום קו הרוחק הזה נדד קצת מזרחה, ולתוך רדיוס הקלוריות של הלילה הבירורית נכנסה גם אור־יהודה. ואילו נוערו מזללות הישוב הזה לקהל מקומי. עכשיו החלה ההצלחה למשוך אליהן קהל פשיעות רחוקות יותר. משלוש הן נהפכו לשש, היום אתה יכול למנות שם כתריסר מזללות הומות אדם, בעיקר בלילות, בעיקר סביב סופי־השבוע. הן מלות יותר מן המסעדות הממוקמות ביתר־קירבה ללב תל־אביב.

למרות שאין לאור־יהודה נוף של ים – האווירה, התפריט והגינונים במזללותיה מאוד ים־תיכוניים. אתה בא לשם בלילה, ומלבד עשן של אסכלות אתה מוצא שם הרבה שמחת־חיים, קולניות, פתיחות, אוריאנטציות. בשכונות טובה למזללות פועלות מאות של פיתות המספקות צבע, מצב־רוח וכמובן שפה שני – ישר מהתנור – למסעדות עצמן וללקוחות שנוטלים מזה גם הביתה. המסעדות המאסיות פתוחות עד מאוחר. השכנים, כנראה, לא מתלוננים והפקחים אינם מטרידים ברו"חות. שמח לילה באור־יהודה.

אחת מן הגדולות והטובות של אור־יהודה – בלי להעליב את האחרות – היא "ימית". זו עם החצר הגדולה, המסוגלת להכיל קהל רב. השולחנות שם מכוסים בגיליונות נייר לבנים. השרות מהיר מאוד, אולי פאמיליירי. שפע של מנות ראשונות "מזרחיות" עם כל מיני חריפים כמו סחוג ועמבה. מן האסכלה מביאים לך קבאבים, בשרי בקר וכבש והודו, ומה שקוראים "חלקי פנים", הקינוחים, כרגיל במסעדות אלה, מללים מיבחר של מנות אחרונות – החל במוס ובקלאווה וכלה באבטיח צונן. המנות נדיבות למדי, המחירים מאופקים, ושמחת לילות הקיץ שורה על הכל.

או מי שנשבר לו קצת מה"אבטיחים" של הטיילת, מ"הטיילת" של הטיילת ומכבד האוון של שכונת התקווה, שיגוון באור־יהודה. אחרי הכל, פיזור האוכלוסיה היא מצווה לא מבוטלת.

פותחים שולחן ב"ימית", אור־יהודה: אווירה, תפריט וגינונים ים־תיכוניים (צילום: שמואל רחמני)

"הרבי סמס רסטורנט"

שם מיסתורי במקצת. הוא גזור משמו של הרברט סמואל, היהודי מאנגליה שהיה הנציב העליון הבריטי הראשון בארץ־ישראל בתחילת שנות העשרים. המסעדה נמצאת בתוך מלון־הדירות המהודר "ימית" שעל הטיילת בתל־אביב.

כידוע, מהמסעדות הנמצאות בטיילת עצמה לא ניתן (כמעט) לראות את הים. המעקות וטורי המכוניות מסתירים. מ"הרבי סמס", המצוייה בדיוטה המוגבהת של הבניין יש מראה ישיר אל הים. אבל תפארתו של המקום אינה בנוף בלבד. הידור, תחושת היוקרה שבה הוא אפוף והתפריט הגדול עם מחיריו הלא־קטנים, גם הם "עושים" את המקום.

מי שלא מבין בדיוק מה זה "הרבי סמס" ומי שלא שמע את שמעו של סר הרברט סמואל, יוכל לקבל שיעור קצר בהסטוריה של ארץ־ישראל בכניסה לאולם האוכל, שם תלויים על הכתלים תצלומים ארכיוניים מימיו הראשונים של המנדט הבריטי. על התפריט של המסעדה, מתחת לשמה, כתוב באנגלית "מועדון חברים פרטי", אבל נראה לנו כי כל מי שקיבתו ריקה וכיסו מלא יתקבל בסבר פנים יפות, בתנאי שחזותו לא תוכיח את ההיפך.

מנה ראשונה שאנו אוכלים שם – אילתית טרייה ברוטב מתוק של שמיר וחרדל. כמות שהיא, לאילתית טרייה טעם סתמי למדי. אבל כשאתה מערבב בה רוטב עם לוויית טעם מתוק ותבלינים חריפים, וגם מוסיף לאלה בצל קצוץ וקצת צלפים – ואלה מצויים על הצלחת השטוחה והגדולה, לצד בשר האילתית – מקבל כל העסק טעם טוב ומעניין. מחיר התענוג הזה, כולל מע"מ – 11.50 שקל. כמנת ביניים אנו מזמינים פטריות (שמפיניון) מגולגלות בפירורי־לחם. על הצלחת בה הן מוגשות אנו מוצאים גם פטה של כבד עוף, ובצלוחית נפרדת – רוטב המבוסס על עגבניות וריחן. המחיר – 5.50 שקל.

מנה עיקרית: ברווזון צלוי, מרוח בדבש, עשוי ביין ומתובל בשום. מדרך הטבע, לברווזון הרבה עצמות – ופחות בשר. אבל הקומבינציה הנזכרת טובה, החלק הבשרי עדין, ללא "מושבות" שומן. מולנו מקבלים כמנה עיקרית פילה בף סטרוגנוף (24 שקל). מי שסובר לתומו או למרבה בורותו (מחק את המיותר), שמאכל זה חייב להיות מלווה באורז, יווכח שלפחות במסעדה הנ"ל זה אחרת. פיסות הפילה, מכל מקום, היו טובות וטעימות. אגס מאודה ביין, עם קינמון ורוטב שקדים, חתם את ארוחתנו.

מאו"ל

"ירדן" חדש

תצוגת יין "טוביניון בלנק" של יקבי "ירדן" ברמת־הגולן, מבציר 1985 נערכה בסוף השבוע שעבר במלון "הילטון" בתל־אביב. טעימת היין החדש לוותה באוכלוסיה אונות של טבחו "המלך שלמה", שכללה מיצי שלו מאודות עם [illegible] אילתיתו פרוסות דקות של דג [illegible] עם סלט [illegible] נתחי מוזון עגל, ולקינוח [illegible] מגנו דוויות יין סוביניון לבן [illegible] מרשים והתגושת (על צלחות [illegible]) אלגנטית, כיאה למקודה [illegible] ביוקרתה – ובמחירה.

את הדעה המקצועית [illegible] החדש יחון מקומי [illegible] להרים לכם [illegible]

פלפל וקינמון, ציפו

ברחוב עדיין חוגגים צבעי פירות הקיץ העזים, אבל רוחות חדשות המנשבות מהמזרח צובעות את בגדי הסתיו החדשים בגווני תבלינים עדינים, מינוריים, שלווים. שחור־אפרפר של פלפל אנגלי, חומים של קינמון וכמון, צהוב־זהוב של כורכום וזעפרן ואדום־חום של פפריקה.

מאת יהודית חנוך

גווני התבלינים יכולים להיות גם חגיגיים ("פליני"; צילום: עמי עידן).

במאסו עליכם בגדי הקיץ בצבעי הפירות המתוקים, תות־שדה ומנ־טה, משמשים ואבטיחים? בא לכם להרגיש שהסתיו כבר עוד מעט כאן, מעבר לדף הבא בלוח־השנה? חישבו לרגע על תבלינים. תבלינים כמו בחנויות של דרום תל־אביב, ברחוב לוינסקי וליד שוק הכרמל, על שקים מלאים בכדורי פלפל־אנגלי שחורים, על צנצנות גדושות בזרעוני כמון חומים, כורכום צהבהב, פרג אפור, זעפרן, קארי ושומשום זהובים; עיצמו עיניים וחִשבו על ניחוח הקינמון והציפורן – וכבר יש לכם רמזים ראשונים ממה שילך בבגדים בחודשים הקרובים: צבעים של תבלינים.

חום־קינמון, צהוב־זהוב של כרכום וזעפרן, אפור־פלפל, אדום־חום של פפריקה וגווני תבלינים נוספים הם כמה מהצבעים שמציעה עתה האופנה כהמשך לכיוון הרוח המזרחית שהשפיעה על בגדי־קיץ 86'. אלה צבעים שלווים ברובם, כמה מהם אפילו כמעט־דהויים, אבל הם מרגיעים את העיניים שהתייגעו מקרנוואל הצבעים העליז שמטייל לנו עתה ברחובות משעת בוקר ועד כמעט בוקר.

רוב התבלינים מוצאם מן המזרח – המזרח־התיכון שלנו, הודו, איי הודו המערבית, זנזיבר – ואחרים באים מרוחם אמריקה. ומן המזרח מגיעים עתה לא רק הצבעים אלא גם האריגים – אריגי־כותנה דקים, סטן מבריק בברק של משי ופשתן מחוספס.

אלא שבקטע זה נגמר המזרח, ומתחיל המערב שהחליט על בגדים בגווני התבלינים עם מתניים מודגשים, חגורות רחבות וצרות ושורות ארוכות של כפתורים. כפתורים, אגב, הם הדבר שהכי בולט עכשיו בבגדים. מה שיותר כפתורים – יותר טוב.

הבגדים החדשים נצמדים לירכיים או מעלימים אותם בשפע של כיווצים, וצבעי־התבלינים יפים גם לעור שזוף משעות רבות של שמש וגם לחוורות־העור שלוקחות ברצינות את אזהרות האנשים שיודעים – ושׂיחק "ברוגז" עם השמש במשך כל הקיץ. חשוב להתאים להם איפור נכון: ורוד־זהוב בסומק ללחיים – ושפתון כתום־זהוב או ארום־זהוב.

האבזרים שהולכים טוב עם בגדי־התבלינים עשויים מעץ ומצדף, חרוזי עץ צבועים בצבעים רכים, חגורות ונעליים מעור טבעי או – כניגוד חזק – לכה שחורה ומצוחצחת. תגידו שלום לצבעים העליזים, לבשו את גווני התבלינים ומיד תרגישו ברוח של סתיו.

מפתחי פסים ומשבצות בגוון פלפל לבן ("ענלת פינק"; צילום: מרי דווידוביץ', תכשיטים: "ילו").

חגורת לכה שחורה ושורת כפתורים ארוכה בשמלת־מעיל סתווית בגווני הקארי (עודד פרוביזור; צילום: סמי בן־גד).

משתן בגווני קנמון במערכת של שני חלקים ("פירסט"; צילום יקי הלפרין).

זאב לזאב כלב

(המשך מעמוד 36)

„אנחנו טוענים שהצד המסחרי לא אתי במיוחד", אומר קותי אהרון, „אבל לא נוציא החוצה כביסה מלוכלכת. אנחנו מבררים את העניין בבית, בבית־הדין של ההתאחדות". הם מזכירים תעודת־יוחסין שפרטיה „מתוקנים" – לא מלאו כהלכה, וצילומי אגן של כלב (המעידים לשלמותו וכשירותו להרבעה) שהמומחים מראים שינוי לטובה במבנה האגן, דבר שאי־אפשרי היות שנזק באגן הוא בלתי הפיך. הם מדברים על דברים שרמי מילטין לכאורה מעורב בהם, דברים שקרו לפני שנה וחצי ושנתיים.

„מדוע אז זוהר לא העלה את הדברים הללו, ולמה שתק?", שואל יו"ר החוג, מאיר טורנר. בכלל, הוא מציין, התלונות לא הוגשו בצינורות המקובלים אלא נשלחו להנהלת ההתאחדות. זו החזירה את העניין לחוג, ועכשיו החומר נמצא בבדיקה אצל מבקר החוג. בהתאם למסקנותיו – שעדיין לא הוגשו – יוחלט על המשך הליכים, אם בכלל. מילטין מצידו אומר בלהט: „חשוב לי שהחומר יוגש לבית־הדין של ההתאחדות כדי שהכל יצא לאור. לגבי התעודה – ההתאחדות אישרה את ההרבעה, וגם זוהר אישר וחתם". אחרי כמה דקות שיחה על כלבנות וכלבים הוא יפלוט „זו ארץ אוכלת יושביה", וכחצי פה יספר על הצעות מפתות לפתוח עסק כלבים במקומות אחרים – ספרד, למשל – שאולי ייענה להן בקרוב. קשה להיות מצליחן.

זוהר גילר, סגן יו"ר החוג, בעל שתי חברות הובלה מרצדס שהוא שורט חופשי כשהוא מעביר בה ציוד לתערוכות הכלבים עליהן עוברים חברי החוג כשופטים, דוחה באלגנטיות את הטענות על ניהול החוג. קודם כל, הוא מבהיר, מילטין אינו שם גדול, או כל טענה בכיוון הזה היא שטויות. „בסופה האחרונה החלטנו להפסיק את ההשפעה של הבעלים כולם – לא זוהר, לא רמי, לא קותי. הרכז עכשיו רק מרוויח לוועד מטעם ועדת גירול, אך אינו מוסמך להחליט על הרבעות והמלטות. מרגע שזוהר והאלוף והסמכויות הועברו לוועדת גירול – הרכז הפסיק להיות בעל השפעה".

הצר שמנגר לא יודע מזה. הם, באחת האופציות שלהם לשיפור ושינוי, הגו גם תקנון חדש, שבין יתר סעיפיו יש סיוור סמכויות ששקודם לכן היו מרוכזות בידי הרכז. הם טוענים שלא קיבלו כל תשובה על הצעת התקנון ששלחו. „הם הגישו מסמך שינוי בתקנון", מאשר גילר, „חלקו מראה על בורות, ורוב השינויים שהם רוצים כבר נמצאים. הם לא שמו לב שהיה רק רכז אחד ועכשיו יש ועדה, כדי שלא יהיו קליקות, ורק רוב של ארבעה מחליט". מאיר טורנר מסביר שמקור הקצר בתקשורת בפקידה שסכחה לשלוח לזוהר העתק של החלטות השינוי. ככה זה, הוא מסביר, בגוף שעובדים בו אנשים מתנדבים עם הרבה רצון טוב אבל עם מעט כישורים מקצועיים. מילטין מצידו מרגיש שאין לו כל תפקיד עם סמכויות: „לא הייתי מסכים לעולם להיות רכז גידול, אין לי עניין בכל זה". דברים שרואים משם לא רואים מכאן.

גילר את מילטין מסבירים איך ועדת הגירול מפקחת על המלטות, מאשרת הרבעות, עושה מבחני התאמה לגידול, והכל לפי הקריטריונים והחוקים הכתובים. הם מספרים על תעודות ומסמכים וטפסי המלטה, כמה הם חשובים ואיך הם נערכים. שאלה הנוגעת לאפשרות של זיופים בתעודות גורמת להם לזרים גבות בהבעת ביטול, ולומר כמה משפטים על מה שעוד יכול להיות, אולי, שמישהו ינסה להתחכם, אבל הם לא יודעים איך.

בכלל, כל הנושא של התמרמרות בקרב חברי החוג, דיבורים על תקנון אחר ואפילו על פרישה והקמת חוג נוסף – מפתיע אותם. „באופן טבעי לא כולם יכולים להיות ראשונים, אז יש ספורטאים ויש מתמרמרים. זוהר עשה המון, וביושר. זוהר היה קובע איזה כלב ירביע, ובזה יש כסף, אבל בשבילי הוא איש ישר. גם נגדו התמרמרו, אבל אני לא מקבל את הטענות נגדו כי לא היתה שום כוונת זדון", אומר גילר, „הרבה אנשים התחלפו במערכת, נשחקו, רצו ללכת. עד היום לא היו טענות לאף אחד. להפך – החוג גדל והשתפר והיום נותן לחברים יותר שירותים. אני חושב שעכשיו הוא גם יותר דמוקרטי. בוועד אין אף אחד שיש לו עניין מסחרי. כשנושאי התפקידים הקודמים היו במוקדי השפעה זה לא היה מסחרי, והיום כן?". תלוי את מי שואלים.

„הטבע האנושי והאופי היהודי יוצרים מאבק על עמדות־כוח והשפעה. תמיד יש מרוצים פחות ומרוצים יותר", קובע מאיר טורנר. במקום בו האחרים מתייחסים לכל הבוחשים בשושלות־היוחסין ברצינות תהומית, מעניק טורנר לדברים פרופורציה רגועה יותר, אולי אפילו סלחנית: „חלק גדול מהפעילות נשען על כלבנים. אנשים פרטיים אינם יכולים להתמודד עם הנושא בקנה־מידה גדול, ואז מגיעים לצד הכלכלי שתמיד שנוי במחלוקת. בעיקרון – כל מי שיש לו כלבה לא־מעוקרת יכול לעשות מזה כסף. מבקר החוג, לדוגמה, הוא יבואן של מזון לכלבים, והוא אמין בעיני כולם. כאיזשהו מקום הוא נהנה מהקשרים שפיתח במסגרת החוג גם בעסק שלו. אז מה?"

„בחוג לרועה גרמני יש קבוצות לחץ פוליטיות. כיוון שמטרתנו אינה לעסוק בפוליטיקה, איננו יכולים להשפיע במערכת. רובנו רוצים לצאת מזה ולחזור לטיפוח ולפעילות חברתית".

רמי מילטין סלחן פחות, אפילו די כועס: „אלי מעולם עוד לא הגיעה אף תלונה. לי יש חומר נגד זוהר שיושב אצלי כבר שנים ואני לא מוציא אותו החוצה – וגם לא אוציא. אם נצטרך – נדון בכך כדלתיים סגורות. אני מוכן לענות על טענות קונקרטיות, אבל שיעלה אותן. אני עדיין רואה בזוהר ידיד. אותי לא חינכו ככה. חונכתי על ערכים אחרים".

למילטין היה יותר נוח בראיונות קודמים שהוא קורא להם „מאמרים פרסומיים", שם הציג תמונה פסטורלית של בחור צעיר, הרבה כלבים, דשא ולקוחות מפורסמים. „אני ליד זוהר אפילו לא כורג מבחינת הצלחה", הוא אומר. „אני בן 27, אין לי בית, אין לי כלום. יש לי בית־גידול ועסק – אני עובד עם קיבוצים במכירת מזון לכלבים באלפי טונות. זו טעות די נפוצה לבלבל בין הגידול לעסק. בשבילי, הגידול זה הובי וספורט. הסיפוק הגדול הוא כשאדם שיש לו כלב מבית הגידול שלי מקבל פרס. כשאני רואה כלב שלי ב'אסקימו־לימון' זה כיף לא נורמלי, אבל מזה אין כסף. זו בסך הכל יוקרה מסוג מסויים".

מתנגדיו מחשבים חישובים מחישובים שונים לפיהם יש לו מחזור של 100 אלף דולר בשנה רק מהגורים. הם, כזכור, טוענים שאין רווח מגידול כלבים. מילטין לעומתם טוען שאי־אפשר לחיות מזה. יש לו, הוא אומר, „עוד עסקים" עליהם אינו מרחיב את הדיבור.

גילר אומר שרמי מילטין הוא „אגדה", ולכן גם נושא לקנאה. „אני לא מסנגר עליו", אומר איתן אטינגר, ראש החוג הישראלי לכלבי הגנה והצלה (אין קשר לחוג בהתאחדות), „כי הדרך שלו לא מקובלת עלי – אצלו זה לחם חוק, אצלי זה הובי". איתן, שהתפרסם במבצעים בהם היו כלבי החוג שלו מעורבים (איתור נעדרים, אסון צור) ובכלביארות שאירגן, לא אוהב את השיחה הזו. בסופה הוא מחליט שהוא אפילו כועס. „הכלבנות חשובה לי יותר מאשר להם. אל תפגעי בענף", הוא אומר. איש נחרץ אטינגר. 11 שנים מתעסק עם כלבים, ושנה אחת היה גם חבר הנהלה בחוג של הרועה הגרמני. „יש תחרות בין המגדלים, הלוואי שהיו עוד ארבעה כמו מילטין. להערכתי הוא פועל בגדול, כמו בארה"ב, והשאר נמצאים לפחות דרגה אחת מתחתיו. הם סימפטים – והוא משקיע כסף, עובד על גידול, מביא כלבים מחו"ל – וכלבים טובים. וזה לצנינים בעיני האחרים".

את כל הדיבורים על תחרויות־כלבים מכורות־מראש של מילטין, מאיר טרנר דוחה בביטול. „מי שמגיע לרמה של שופט יש לו יושר פנימי, וגם אם מישהו טעה, אז מה? ציון של כלב נצבר במספר תחרויות שבהן שופטים מספר שופטים, גם מחו"ל". איתן אטינגר מסביר שלאיש מהצד קשה לעיתים לראות מה שרואה שופט בתחרות שבודקת יופי וזיווד (זווית ההטייה של הגוף), לעומת תחרות־בה נבחנים ביצועיו של הכלב, ומכאן „ההילה של מאפיה, קשרים. הכלבים של מילטין באמת יותר טובים. יש הבדל עצום ביניהם לבין כלבים אחרים".

גם הוא אומר שאי אפשר להתפרנס מכלבנות, בטח לא אם אתה עצמאי. כחשבון מהיר של הוצאות והכנסות, אחרי רואה־חשבון ולפני מס, הוא מגיע לאומדן של משכורת ממוצעת במשק בעסק כמו של מילטין. „אז מה?" הוא שואל־פוסק, ושוב מתרגז. כל הדיבורים האלה בזויים בעיניו. אולי נדבר על משהו חשוב באמת, על החוג לכלבי הגנה והצלה, למשל?

אז מה היה לנו פה? משוגעי־כלבים שקצת רבים ביניהם או חילוקי דיעות אידאולוגיים על מהות הכלבנות בארץ־הקודש? האם בסופו של חשבון יש או אין כסף בעסק הזה? ואם אין, מה איכפת למי שאיכפת הצד המסחרי של העניין? האם היה זה פרק קצר מתוך סיפור ארוך של מאבק כוחות לגיטימי או סתם סיפור של קינאה? או שהמסר העיקרי היה בעצם שהגיע הזמן שנקנה לנו איזה כלב?

סיפור מפותל, התחלה לא־ברורה, הרבה אמצע, בלי סוף, ממש כמו „בועות". חכו לפרק הבא. כל כלב בא יומו.

אורית הראל

הסבא־של־הסבא של הכלב

הכלבנות היא חיה גמישה, לא לגמרי מוגדרת. כלבן הוא מי שמגדל כלבים, וטרינר, וגם סתם „פריק" כלבים שחדגר חכי קרוב לכלב שהוא מחזיק בבית הוא עיתון בענייני כלבים.

בשביל להיות כלבן אפשר סתם לאהוב עם כל הלב, ואפשר ללמוד במידרשה לכלבנות (בה שותפה ההתאחדות הישראלית לכלבנות), או ללמוד לימודים „קרובים" כמו ביולוגיה או וטרינריה באוניברסיטה, המידרשה, אגב, תיתן לך תעודה, אבל אין לבלבל זאת עם הכרה אקדמאית כלשהי.

בשביל להיות שופט בתחרויות מלבים צריך ללמוד ולהשתלם, ואת זה אפשר לעשות במסגרת ההתאחדות לכלבנות, שהיא המסמיכה לתפקיד. ההתאחדות בארץ, כבר אמרנו, מסונפת להתאחדות הבינלאומית המאגדת בתוכה ארגונים שונים. באנגליה, למשל, מתעסקים עם הסבא־של־הסבא של הכלב כבר מאות שנים.

תפקיד ההתאחדות [illegible]

חשבעים איגדה שני גופים שונים שעסקו בכלבנות), לפקח, ולתת הנחיות גידול למי תקנים. משהו כמו ליצור כלבים לפי חוקים ומירשמים. הכל גזעי, כמובן.

התקנות לגידול נקבעות בחו"ל באסיפות בינלאומיות, לפי מה שמחליטים שנתון שהכלב יעשה או איך יראה. כך למשל שונות הדרישות למבנה גוף „נכון" של כל גזע וגזע. טוב, זה הרי ברור, כל אחד יודע שלכלב הוצים אי־אפשר לקשור סרט בראש כמו לפודל. מה הוא צריך את זה בשהוא שומר על הבית?

יוצא איפא שמי שבמקרה מחליט לקנות כלב גזעי ונחסף לחבר בהתאחדות, יכול במשך הזמן להתמנות כשופט ולשפוט בתחרויות, להיות מגדל, או להיבחר לתפקיד במסגרת החוג בו הוא חבר. בקיצור – להיות כלבן. מעגל זה סגור, הרבה עניין של נהלים ומסורת שקיימים בעולם הכלבים מזה שנים.

„לא מדע מדוייק", כמו שמגדיר בדיוק מאיר טורנר.

ספרית מעריב

הצעה לפתיחת שנת הלימודים

הופיעה מהדורה חדשה

תמונות ברצף

מאת ד"ר משה הרפז ועמנואל שחראי

מערכת לפיתוח דמיונם היוצר של התלמידים ולהעשרתם. מותאמת לתלמידים בכיתות ב'–ה'

שישה־עשר סיפורי־עם ומשלים המוצגים בתמונות מאפשרים למורה להפעיל את דמיונם היוצר של התלמידים ולעורר את סקרנותם לגבי כל הכרוך ב„סיפור" שמאחורי התמונות, ואגב כך להעשיר את עולמם במושגים מתחומי הטבע, הגיאוגרפיה והלשון העברית. אל התמונות המודפסות בצבעים מצורף „מדריך למורה", והתלמיד מופעל על־ידי הספר „תמונות ברצף". חומר הלימוד מותאם לכיתות ב'–ה'.

ספרית מעריב

חזרה בריאה לגיזרה נאה אחרי לידה

מאת ד"ר רפי טיין

(ספר + קלטת)

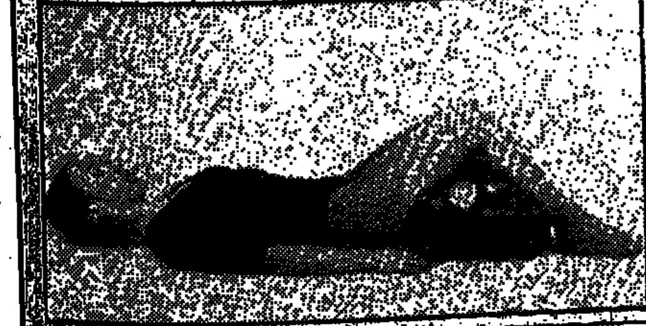

עד כה הושם הדגש בעיקר על התעמלות בזמן ההריון והכנה ללידה עצמה.

בספר זה ניתנת בפעם הראשונה תכנית מדעית מדויקת של התעמלות בזמן משכב הלידה, פרי נסיון מקצועי מקיף.

סוף ההצלחה הנה ההתמדה, אך איך להגזים בחריצות.

התעמלות זו תסייע בידך לחזור באופן הדרגתי ומבוקר, תוך זמן קצר לגזרתך הקודמת ולכושר גופני מלא.

ד"ר רפי טיין רופא במחלקה האורטופדית בבית החולים קפלן ברחובות, בוגר המדרשה לחינוך גופני שליד מכון וינגייט.

המחיר המומלץ: 27 ש"ח.

המחיר לקוראי מעריב – 20 ש"ח

תלוש הזמנה

לכבוד: ספרית מעריב

ת.ד. 20208 תל־אביב 61-201

נא לשלוח אלי ______ עותקים

של „חזרה בריאה לגיזרה נאה אחרי לידה" (ספר + קלטת).

רצ"ב המחאה ע"ס ______ ש"ח לפקודת ספרית מעריב.

שם ______ כתובת ______

מיקוד ______ טלפון ______ תאריך ______

חתימה ______

חיים ואוהבים

על תקן של צדקת...

צדיקים, מלאכתם נעשית בידי אחרים. ללא כל קשר לעניין היות־אולא צדקת גמורה – קיבלתי באחרונה מכתבים רבים העשוים לפטור אותי – בימי־אוגוסט אלה, החמים־לחים־נוראים – לפחות מחלק ממלאכת כתיבת המדור. מגיע לי, לפעמים. אני בחרתי כמה מכתבים. תודה לכותבים.

תיבת דואר / אני אינני זקוקה לרעיה

בתגובה לרשימה "אני זקוקה לרעיה" ("חיים ואוהבים" מיום 1.8.86): גם אני נמנית על הקטגוריה האנושית שנקראת "רעיות". אני רעיה, אם לשניים ואפילו רעיה מאושרת. אבל לא לגמרי במקרה...

שפר עלינו גורלנו, על בעלי (איש צבא קבע) ואני (גם משום שמצאנו זה את זו וגם בשל הרבה מאוד סיבות אחרות) ואנו שנינו איננו זקוקים לרעיה כדי ש...

המאמר גרם לי להגיב מיידית, שכן אני חושבת שחלק ניכר מבעיותיה של האשה הישראלית נובע מהעובדה שאין היא מעוניינת בשוויון זכויות, אלא בזכויות יתר!

אינני פמיניסטית (אולי אני עדיין צעירה מדי) ומעולם לא נאלצתי להילחם כנגד קיפוח בשל העובדה שאני נקבה. אבל אני מהמעטות שמוכנות לעבוד, מתוך בחירה מלאה, במשרה מלאה בתעשיה – על כל המשתמע מכך!

רוב הנשים העובדות בישראל מעוניינות בשבוע עבודה מקוצר המותאם לאם עובדת המגדלת ילדים. ואכן, איגודים מקצועיים שונים השיגו לעובדיהם תנאים שכאלה (מורים, אחיות, עובדים סוציאליים וכו'). תנאים אלה גרמו להיווצרות:

1. מקצועות "נשיים".

2. תנאי שכר "נמוכים" כביכול (שבוע העבודה בתעשייה הוא 45 שעות, בכל עונות השנה; הרבה יותר משבוע עבודה של מורה, אחות, עובדת סוציאלית).

אין שום סיבה שלאם העובדת משרה חלקית (1/2, 3/4, 7/9) יישמרו זכויות אתהות בקידומה המקצועי (עבודה מעניינת, שכר גבוה בהתאם לכישורים ולתרומה).

אין גם שום סיבה שיחפו לה עם תפקיד המתאים לכישוריה ברגע שהיא תחליט כי סיימה לגדל את ילדיה ועתה (בגיל 35, 40, 45... כל אחת תסמן את הגיל הרצוי) היא פנויה ל"קריירה".

שוויון זכויות לנו, הנשים, ושוויון הזדמנויות לבנותינו, מצריכים חינוך בבית, בגני־הילדים, בבתי־הספר, באמצעי התקשורת ובספרות הילדים שלנו.

(שם הכותבת ופרטיה שמורים במערכת)

איזה מין בעל...

בעלי צועד שניים־שלושה צעדים לפני. כך אנו הולכים ברחוב, כמנהג הערבים. כהגיענו אל בית מארחינו הוא פונה אל עזרת הגברים – ואני אל עזרת הנשים, כמקובל במקומותינו, וגם זה כמנהג הערבים, פחות או יותר.

בעלי לא פותח בפני את דלת המכונית, לא מגיש לי כסא, לא מפנק אותי בגינוני נימוס אירופים ולא נושק לי בצאתו ובבואו. זאת – כמנהג הצברים.

בעלי נתקף לעתים בהתקפים של נדיבות־לב ומציע לי את העולם כולו, פורש את זרועותיו לחיבוק עז וחם, מזמין אורחים בערימות, פותח בפניהם שולחן עמוס בכל טוב, משתפך בשירה, מציע עזרה לקרובי משפחה רחוקים – וזאת כמנהג הרוסים.

בעלי משוכנע שעלי להישאר בבית בלילות יום רביעי כאשר הוא יוצא לערב של גברים־בלבד, לסיור פאבים ולסרט לא־לנשים – וזאת כמנהג גברי הים־התיכון ודרום־אמריקה.

בעלי מקפיד לבדוק את הוצאות הבית, עובר עמי על החשבונות וכרטיסי האשראי. הוא מוותר על ארוחה מסודרת במטבח ומעדיף לאכול משהו צ'יק־צ'אק מול הטלוויזיה – וזאת כמנהג האמריקנים.

כאשר נחה עליו הרוח הוא דובר עמי במתק שפתיים, מרעיף עלי מחמאות, מורח אותי בדבש וכפרפרת הוא אפילו נושק את כף ידי וקד קידה – כמנהג הפולנים.

בעלי יוצא לשוק לערוך קניות ומביא הביתה סלים מלאים כמנהג הספרדים.

הוא מזעיף פנים כאשר אני מאריכה בשיחה טלפונית עם ידיד לא מוכר לו – וזאת – כמנהג גבר אוריינטאלי, או אולי אוניברסאלי....

איזה מין בעל יש לי, אני שואלת את עצמי לפעמים, ומתקשה להשיב. אבל במדינה של היתוך גלויות הכל, בעצם, אפשרי. גם בעל ממין כזה, של כל מיני. וזה מה שמקל לפעמים את קשיי החיים המונוגמיים. אני אשה של בעלים רבים, תלוי במצב־הרוח.

תיבת דואר / חבל שהייתי יפה

תמיד יש לי הרגשה שאת כותבת מה שאני חושבת; אך על נושא אחד לא כתבת, דבר המעסיק אותי מאוד לאחרונה, והוא: חבל שהייתי יפה.

מגיל צעיר הבחנתי במבטי הגברים הסוקרים אותי באופן מחניף ומפתה. הדבר הפך להרגל, עד שלא ראיתי בזאת כל מחמאה. השנים חלפו, הילדים גדלו, נישאו וילדו ילדים, ואני הגעתי לגיל 50. כאשה עובדת אני משתדלת לשמור על הופעתי החיצונית. גם בעלי המסור אינו שוכח להתמיא לי לעתים קרובות ולהשמיע באזני מלות הערצה וחיבה.

אבל משהו קרה: עיני העוברים ושבים חולפות עלי בלי להיעצר. לא עוד די במראה פני כדי לרכך את הפקידים הקשוחים במשרדים ממשלתיים; אינני מוסיפה לשמוע משפטי התפעלות שיש בהם רמז להזמנה לא כשרה, ובמקומם נשמעים עתה ביטויי הערכה לאינטליגנציה שלי או לנסיון החיים שלי... ואני – שבכל־כך השתדלתי להרחיב את ידיעותי במשך השנים – מוכנה עתה למכור את השכלתי במחיר מבט נואף אחד.

דומני שאשה שלא משכה אי־פעם תשומת לב בהופעתה, שלא טעמה את טעם הפיתויים הנרמזים בלשון דו־משמעית, את הפרחים שנמצאו במכוניתה עם פתק ועליו ראשי־תיבות של המנהל, המכתבים הקטנטנים שהגיעו מגבר מקסים שעשה מאמצים בלתי־נלאים להרשים אותה על אף היותה נשואה ואם לילדים מתבגרים – אשה כזאו לא חשה באבדנם של כל אלה.

חבל שהייתי יפה.

ר.מ.

(השם שמור במערכת)

צריך שקע במקלחת

טלפון באמצע המקלחת. לצאת או לא לצאת? ואולי זו שיחה מהבן הנמצא במרחקים? לא יכול להיות. הוא כבר טילפן. ואולי מישהו פתאום נזכר שאת לבד ובא לו להזמין אותך לארוחת ערב ולסרט? ואולי זה מישהו מחו"ל המנסה להשיג אותך כבר כמה ימים, ואם לא תשיבי עכשיו – הוא יתייאש ויציע את ההצעה לעבודה הקלה־עם־הכסף־הקל למישהו אחר? ואולי זו, כרגיל, טעות במספר. אוף. מפריעים לך באמצע המקלחת? מרוע לא התקנת שקע לטלפון במקלחת? מה יש, שיצחקו עליך. אבל זה באמת מעצבן, כל הטלפונים הללו כשראשך מלא קצף.

או לצאת? אם אשמע עוד צלצול אחד – אצא.

הלו הלו! כן אני שומעת אותך בקושי. לא, פשוט הוצאת אותי מהמקלחת. לא, אין לי פה עפרון כדי לרשום את הטלפון שלך. מי? הוא לא בבית. יחזור בעוד שבועיים. אמרתי לך ש... – אופס! נגמרו לה האסימונים, מסכנך.

או בשביל זה יצאתי.

מחר לא אצא, ואז אפסיד את הטלפון שהיה יכול לקבוע את גורל חיי. תפנית של מאה שמונים מעלות ומן הצד השני היה ניצב הנסיך על הסוס הלבן. לכי דעי.

וזה מה שמזכיר לי חתיכת הסטוריה:

האמבטיה הומצאה בשנת 1840. המצאת הטלפון היתה בשנת 1876.

תארו לעצמכם את שלושים ושש השנים הנפלאות בהן ניתן היה לבלות באמבט ללא צלצול הטלפון.

תמר א[illegible]

הורוסקופ

תחזית לשבוע שבין 29 באוגוסט ל־4 בספטמבר

בתולה (23 באוגוסט עד 22 בספטמבר)
[illegible]

מאזניים (23 בספטמבר עד 22 באוקטובר)
[illegible]

עקרב (23 באוקטובר עד 21 בנובמבר)
[illegible] ליהנות מטיולים ומרומנטיקה. חיי החברה שלכם מצויינים עכשיו, אך בתחום הכספי [illegible] לצוץ בעיות שיצריכו פתרון. הקפידו [illegible] את המטלות שלכם ונסו להימנע מעימו[illegible] עם הממונים עליכם.

קשת (22 בנובמבר עד 21 בדצמבר)
[illegible] יש לכם מזל בתחומי הנדל"ן והמשפחה. [illegible] אחרים חבוקים בהשקעת מזומנים או [illegible] – כדאי להפעיל שיקול דעת. תוכניות [illegible] לקריירה נראות יפה על הנייר, אך ייתכן [illegible] להגשימן.

גדי (22 בדצמבר עד 19 בינואר)
[illegible] כועסים על מישהו, מהרו להתפייס עמו [illegible] מתחים. זה זמן טוב להבנה בין [illegible], קרוב משפחה עשוי להזדקק לעידודכם. [illegible] המתבגרים טיולים עלולים להיתקל בבי[illegible] של הרגע האחרון.

דלי (20 בינואר עד 18 בפברואר)
[illegible] מחכה לכם עבודה קשה, אך יחד איתה [illegible] הצלחה. תצטרכו לגלות התמדה כאשר [illegible] קשיים. אין ספק שפרוייקט הכרוך ברו[illegible] בדיקה נוספת. בימים אלה, ידידות [illegible] לעמוד במבחן.

דגים (19 בפברואר עד 20 במארס)
[illegible] לערב עסקים עם בילויים, אבל דוו[illegible] הבילויים צפויים לכם רגעים נהדרים. [illegible] על מעלות של שעות הפנאי, כדאי [illegible] לצרכיהם של חברים וקרובים.

טלה (21 במארס עד 19 באפריל)
דווקא אם תשבו בשקט ולא תעשו עניינים, הדב־רים יתנהלו על הצד היותר טוב. בעיקר אין להכ־נס לעימותים משפחתיים. שימרו על טאקט בקשריכם עם טיפוסים רגישים. רעיון חדש עשוי לסחוף אתכם.

שור (20 באפריל עד 20 במאי)
יש לכם רגשות מעורבים ביחס להסכם כספי פו־טנציאלי, וכתוצאה מכך אתם עלולים לגלות קו־צר־רוח. בתחום הרומנטי העניינים מתחילים להי־סתדר, אבל עדיין כדאי להישמר מפני ציפיות מופרזות. אזנו בין הרגש להיגיון.

תאומים (21 במאי עד 20 ביוני)
נראה שאתם מודאגים שלא־לצורך בענייני כספים – השבוע צפויות התפתחויות טובות בתחום העסקים והמימנסים, וכדאי לנצל את ההזדמנויות. שותפים ובני זוג יעניקו תמיכה. הימנעו ממריבות במשרד.

סרטן (21 ביוני עד 22 ביולי)
בימים אלה עדיף לנקוט גישה פילוסופית. עניינים קטנוניים עלולים להציק לכם, אך בדאי לדעת להתעלם. אל תתייאשו אם הניסיונות הראשונים לפרוייקט יצירתי לא יצליחו. בתחום העסקים עדיפה הגישה השמרנית.

אריה (23 ביולי עד 22 באוגוסט)
כדאי לפעול עכשיו על־פי הרגש, אם כי הסיכויים הכספיים לטווח הרחוק עדיין טובים. ייתכן בעי־רה ומניעת של גזילות. זוגות עשויים ליהנות השבוע מבילוי מיוחד. הקסם שלכם פועל בעת לטובתכם.

פנטהאוז

יגאל לב

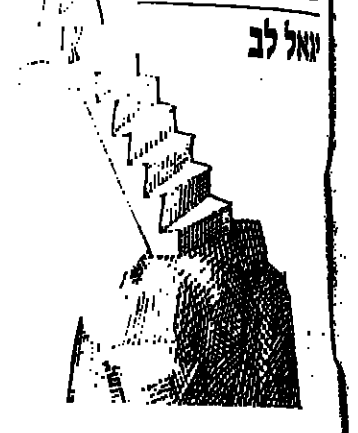

כוכב נופל

הצגת בכורה. שעה ארוכה מול המראה. בחירה קפדנית של שמלה ותסרוקת. התאמת צבעים. היציאה להצגת בכורה אינה רק עניין של בילוי ערב תרבותי. הזווית החברתית, זו של "לראות ולהיראות", חשובה לעתים לא פחות.

ארי קיבל את ההזמנה, אבל כמו להכעיס, בדיוק באותו ערב נקבעה לו פגישה חשובה בירושלים. גליה יזמה לקומה הראשונה וביקשה את הפסל, ידיד ומשפחה, שישמש לה כמלווה. צילצלו להזמין מונית, לחסוך מעצמם את עינויי הנהיגה בפקקים, את החיפושים אחר מקום חנייה שאיננו. המונית הגיעה מוקדם, כשירדו, הנהג כבר המתין למטה. הסבו במושב האחורי, משוחחים על ההצגה שיראו עוד מעט, העלו כמות של שחקנים ששיחקו באותה הצגה כהפקה קודמת, לפני שנים רבות.

לגליה נדמה היה שהנהג שישב רכון על ההגה החל להקשיב לשיחתם. אבל רק כאשר נתקעו בפקק הכבדה והמוורים והוא סובב אליהם את פניו, השמיע קול קריאת תמהון.

גליה היתה עדה למיפגש מוזר. הפסל טפח על כתפו של הנהג בחביבות, ולאחר־מכן הציג אותו בפניה כ„אחד הכוכבים ששלטו פעם בשמי התיאטרון הישראלי".

גליה לא זכרה. התבוננה בפניו של הנהג. גבר כבן 45, פנים רחבות, מעוגלות, עשירות־מבע. גבות עבות ומרשימות. אפשר היה להאמין שביכולתו לשחק כפניו כרצונו, כאילו היה לובש ופושט מסכה. הקמטים הזעירים סביב העיניים והשפתיים רמזו גם על צחוק אריך, גם על עצב עמוק.

אבל גליה לא זכרה אותו. חשה נבוכה. הרי בסופו של דבר, כל מה שנשאר לו, לשחקן, הוא זכרונם של האנשים. אם הזכרון אובד, כאילו אבד הוא עצמו.

הפסל תאר בפניה כמה תפקידים שהופיע בהם הנהג, סיפר על ההצגות, אפילו זכר קטעי ביקורת. והנהג אמר: „לנו, השחקנים, כל מה שנשאר לבסוף הוא האלבום ובו קטעי הביקורת המצהיבים. אנשים שוכחים את ההצגות, שוכחים את ההופעות. היחידים שזוכרים הם המבקרים, והם היחידים שאתה זוכר אותם... אילו המבקרים היו מבינים זאת, אולי היו זהירים יותר....".

★

העלו זכרונות. הפסל עיצב בעבר תיפאורות לתיאטרון, ושחה בעולמם של השחקנים כדג במים. היה מצוי אפילו ברכילות הקטנה של מאחורי הקלעים. הוא הזכיר לנהג את ימיו היפים. לגליה נדמה היה שהאיש היושב מאחורי ההגה שוב אינו נהג מונית אלא מישהו המשחק את תפקיד הנהג.

פעם הוא היה כוכב זוהר. היה אז צעיר מאוד. להקה צבאית, תיאטרון. פרץ של כשרון, נעורים, כוח, שמחת־חיים. את כל אלה הביא אל הבמות שהופיע עליהן כמתנה שהגיש לקהל – והקהל התענג. הוא היה אז כמו יין צעיר המשכר את החושים עוד לפני שעמדת על סוד טעמו. אחר־כך נעלם לפתע כמו אבק ברוח, והשיכחה כיסתה אותו.

עכשיו, בעודם נוסעים לתיאטרון כמו נפתחו הפצעים הישנים. הנהג ריבר וגליה חשה שהוא חושף זכרונות שהיו קבורים זמן רב, זכרונות שנהפכו לצלקת המכסה על פצע שבעצם עדיין חי ומכרסם אותו מבפנים.

„הייתי מלך. אתה יודע מה זה להיות מלך בגיל 23? כותבים עליך בעיתונים. ילדים מזהים אותך ברחוב, רודפים אחריך עם פיסות נייר, לבקש חתימות. העולם שלך כולו במה, במה מוצפת אור. מכאן המדרגות יכולות רק לעלות למעלה".

מה שלא סיפר הנהג, הוסיף לאחר־מכן הפסל בהפסקה שבין המערכות ולאחר תום ההצגה, בפואייה. כאן, בתוך האולם הגדול, לוחץ ידיים ומחייך, המשיך באוזניה הפסל את סיפורו של נהג המונית.

„השחקנים, כמו הזמרים, מביאים אל הבמה בראשית דרכם רק את המתנות שקיבלו מהטבע. את הנעורים, המרץ, היופי, החן. בשלב הבא הם נדרשים לתת עוד משהו: כשרון. אז מתחילה הסלקציה, ואז הם מתחילים ליפול. אחד אחד. הצרה היא שנהג המונית שלנו לעולם לא יוכל לשכוח את העובדה שפעם דרך על קרשי הבמה. קיבל בענווה מזוייפת את מחיאות הכפיים הסוערות. השתכר מתשומת־הלב. היה נסיך התיאטרון. הוא לעולם לא יוכל לשכוח שבגיל 23 גורש מממלכתו וחזר לחיות כאחד האדם".

הפסל היה מרוצה מעצמו. כאן, בתיאטרון, הוא מצוי בין ידידים. עם כל הזיוף הקיים ביחסים שביניהם, עם כל העמדת הפנים, הרי בסופו של דבר השחקנים מוכרים משהו אמיתי – אולי בניגוד לפוליטיקאים שגדשו את האולם בערב החגיגי הזה. השחקנים עומדים ערב־ערב למבחן אמיתי. לשבט או לחסד. ההבדל בינם לבין הפוליטיקאים הודגש במיוחד דווקא משום שגם אלה וגם אלה עוטים מסכות. אלא שכמו שהזכיר לה הפסל – „המסכות של האמנים הן אמיתיות".

נהג המונית חזר וחדר למחשבותיה של גליה כאשר הסתופפה בקרב אותו קהל של הצגות בכורה המכונה „אנשים חשובים מאוד". היו כאן שרים, נציגי התיקשורת, חברי כנסת, בעלי הון שלא יכולים להרשות לעצמם שלא להופיע. קרקס אחד גדול העולה בעוצמתו התיאטרלית על כל מה שהתרחש קודם־לכן על קרשי הבימה.

הפסל נטל את גליה בזרועה, מוליך אותה בין האמנים, מציג אותה למכריו. הוא חש בענגה המקמטת את מצחה. „את וודאי עוד חושבת על נהג המונית?"

גליה הניעה את ראשה לאות הן.

„תשמעי סיפור שאולי יסביר לך את גורלם של רבים מאלה הנמצאים כאן. גם הפוליטיקאים, גם השחקנים, ובעצם – גם אנשי התיקשורת. פעם סיפר פרשה זו הזואולוג דסמונד מוריס (בעל „הקוף העירום"), שבמשך כמה שנים ערך תוכנית טלוויזיה שבועית בשידור חי מגן החיות הממלכתי של לונדון".

★

„מוריס הציג בפני הקהל כוכב תיקשורת חדש – קוף שימפנזה מבריק ואינטלגנטי בשם קונגו. הקוף הזה קיבל, כמו כל שחקן המכבד את עצמו, תא מכובד ומרווח סמוך לאולפני הצילום. הוא אהב את אורות המצלמה. בתקופה מסויימת נהפך לאחד מן הכוכבים היותר מפורסמים באנגליה. אבל לאחר שבגר, הוציא אותו מוריס מתפקידו בתוכנית והוא חדל להיות כוכב. הזואולוג סיפר כי מאותו יום שקע הקוף בדכאון עמוק, וזמן קצר לאחר־מכן מת מעוגמת־נפש...". הפסל גיחך: „את רואה, גם את התכונה הזאת ירשנו מאבותינו הקופים..."

ואחר־כך, אולי כדי לאזן את התמונה, סיפר לה גם על תחרות אחרת שהשתתף בה אותו קוף מפורסם: „מוריס נתן לו כד־ציור וצבעים, והקוף הזה הגיע עמם להישגים שאני, עם כל כשרונותי, לא אוכל לחקותם. אפילו סלוודור דאלי שיבח את ציוריו של הקוף, ופיקאסו הגדול תלה אחת מתמונותיו במקום מרכזי בדירתו... את רואה, הקופים מתחרים לא רק בשחקנים, אלא גם בנו – אמני הבד...".

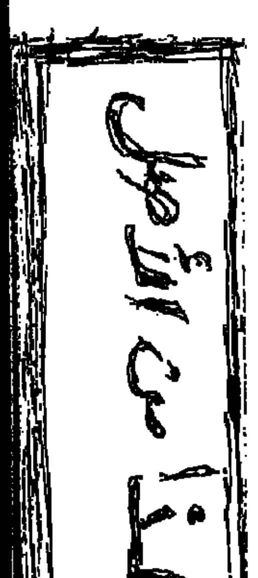

אנו מציעים לך להיות מזכירה רפואית

פעמיים בשבוע בזמנך הפנוי, בשעות הבוקר או הערב, תוכלי לסיים קורס להכשרת מזכירות רפואיות בפיקוח משרד הבריאות. הקורסים כוללים לימוד כל הנושאים הקשורים למזכירות כללית ורפואית. בוגרות הקורסים תעבורנה השתלמויות בבתי החולים.

חינם! 24 שעות ביממה.
חייגי כבר ברגע זה לטלפון 03-921858, 04-669041, 057-32872 גם בלילות ובשבתות תוכלי להתקשר לטלפונים הנ"ל, מסרי את שמך, כתובתך וישלחו מיד לביתך חומר הסברה על הקורסים. כמו כן תוזמני לראיון למבחן התאמה.

לכבוד מכון ישראל למינהל
ת.ד. 28124 למס. 99 מיקוד 61281
אבקשכם לשלוח אלי חינם עלון הסברה.
שם ______
כתובת ______
טל. ______

מכון ישראלי למינהל

עכשיו הזמן ללמוד אנגלית

קורסי ערב, בוקר או שעורים פרטיים
טיפול אישי, משקה חם, לימוד בקבוצה קטנה

* 12 רמות לימוד
* קורסים לABC
* אנגלית לבגרות
* הכנה לTOEFEL

חינם, 24 שעות ביממה חייג כבר ברגע זה לטלפון 04-669041, 03-228545, 02-221933, גם בלילות ובשבתות מסור את שמך, כתובתך ומספר הטלפון, ותקבל לביתך פרוספקט והזמנה למבחן התאמה — חינם.

* אנגלית לתלמיד
קורסי עזר לתלמידי עממי, חטיבות ותיכון מעמיים בשבוע לאחר הלימודים
קורסי קיץ בחודש יולי או אוגוסט

* קורסים לעובדי מוסדות ומפעלים
שכה"ל - הוצאה מוכרת ע"י שלטונות המס

שפות נוספות: • צרפתית • גרמנית • ספרדית •
מכונים אמריקאים לשפות

הנהלת חשבונות

השבוע נפתחים קורסים סוג 1 + 2 ; 3
• קורסי ערב מזורזים פעמיים בשבוע במשך 5 חודשים
• קורסי בוקר וערב אינטנסיביים 3 פעמים בשבוע במשך 7 שבועות
כולל לימוד הנה"ח ממוחשבת.
השיטה המשולבת מקצרת את תקופת הלימודים לחצי ומוזילה את שכר הלימוד בשליש
קורס כתבנות או אנגלית חינם לכל נרשם
למד במוסד מוכר
לכבוד מכון ישראלי למינהל
ת.ד. 28124 למס' 18 ת"א מיקוד 61281
אבקשכם לשלוח אלי חינם מדריך ללימוד הנהח"ש
פנה למשרדנו הקרוב כל יום בין השעות 9.00-19.30 רצוף.
מכון ישראלי למינהל

תכנות מחשבים

לקראת התואר תכניתן סוג 1
החודש! נפתחים קורסי בוקר וערב לימוד 3 שפות תכנות: BASIC; COBOL; FORTRAIN בהתאם לתכנית הלמודים של משרד העבודה
חינם! שתי שפות תכנות נוספות ללא תשלום, לפי בחירתך: PASCAL; RPG; PL1
תרגול ועבודה מעשית על גבי מחשבים
סידור מיוחד למשרתים במילואים
יעוץ תעסוקתי לבוגרים
לחיילים משוחררים תנאים מיוחדים
מבחן פסיכוטכני להתאמת כושר — חינם.
המכון להכשרה מקצועית

יועצי מס
קורסי בוקר וערב

גרפיקה

למד בגרות בקלות בכיתה ו/או בביתך וחסוך 1000$

המכונים האמריקאיים להשכלה בכתב בשתוף המכונים הבריטיים 35 שנות נסיון 95% הצלחה.

בעמוד זה מבחר מהידיעות והמודעות שפורסמו ב"מעריב" בשבוע המקביל של 1951. הנוסח המקורי נשמר. ליקט: גבריאל שטרסמן.

מעריב

השבוע לפני 35 שנה

בעל מכונית מחפש משרה
כתור מזכיר או מתרגם בענף הבנין או במפעל תעשיה. המלצות מצוינות וחבות ספרות. לפנות: פרסום אמרתי, תל אביב, שדי. רוטשילד 38, טל. 3002 עבור "190".

ועדת הסנאט מקצצת בהענקה לישראל

הועדה ליחסי חוץ של הקונגרס האמריקני מחקה את הסעיף של הענקה נוספת לישראל בסך 50 מיליון דולר לקליטת העליה. סעיף זה הוכנס ע"י בית הנבחרים האמריקני לחוק הסיוע למדינות זרות והוא הושמט בדיוני ועדת הסינט שסיימה אתמול את בירוריה על חוק הסיוע.

מאוחר יותר נמסר כי, ועדת החוץ של הסינט והוועדה לבוחות מזויינים החליטו אמש בשעה מאוחרת לבטל קיצוץ של 37 מיליון דולאר שנעשה בחוק העזרה למדינות חוץ בישיבה של שלשום. הסכום הזה של 37 מיליון נתווסף לסכומי העזרה הכלכלית למזרח הקרוב ואפריקה, אך טרם ידוע אלו מדינות ייהנו מ-37 מיליון אלה.

נמל הקישון יעלה 2 מיליון לירות

משני עברי הקישון, ממזרח לשפכו, חופרים עכשיו תעלה ברוחב של מטר אחד בקירוב ובעומק של מטר. בכך הכל חפרו עד כה 900 מטר משני עברי הנהר. זאת היא עבודת ההכנה להתקנת נמל הקישון ובכל שהכנה הזאת מתקדמת ומתמשמשת ובאה שעת הביצוע של העבודה העיקרית, מתברר כי צריך יהיה להשקיע יותר כסף במפעל הזה.

תחילה נחתם עם הקבלנים חוזה לביצוע עבודות בסכום של מיליון ומאה וחמישים אלף לירות, ואילו היום כבר מדברים על שני מיליון לירות. ההפרש הוא בסכר עבודה, במחיר החמרים, אך בעיקר – בהחלטה לעשות את תעלת הקישון רחבה ועמוקה מכפי שהניחו תחילה. חשבו להפירה בעומק של חמשה מטר וברוחב של 82 מטר, אך עכשיו החליטו להעמיקה עד 6,5 מטר ולהרחיבה עד 97 מטר. זה יאפשר גם לספינות בגודל של האניה "הדר" להכנס לנמל זה.

מצב הכן הוכרז ברחבי מצרים

ממשלת מצרים הכריזה על מצב הכן במדינה כולה החל מהיום, נוכח ההפגנות ההמוניות המתארגנות נגד החוזה הבריטי מצרי משנת 1936.

משמרות משטרה מזויינים וחבושים כובעי פלדה עומדי על המשמר במשך כל היום מוכנים לדכא מהומות.

מחר הוא יום השנה להתימת החוזה שאותו הגדיר נחס פחה ראש הממשלה כ"חוזה שעבר זמנו ושיש לבטלו מיד".

הן מפלגת הוואפד השליטה והן מפלגות האופוזיציה מתכוננות להפגנות נגד החוזה בקאהיר, באלכסנדריה ובירת הקיץ של מצרים, בפורט סעיד ובסואץ.

כן הכריזו השלטונות המצריים בפורט סעיד על איסור גמור של ירידה להוף ועזיבת כיפון האניה בזמן ההופעה ע"י החיילים של אניות המובילות צבא העוברות את תעלת סואץ ובעצירתן בנמל סואץ או בפורט סעיד.

תמרונים בלבנון

גם הצבא של הלבנון עורך עכשיו תמרונים — מוסרת תחנת השידור של הכורח הקרוב.

התמרונים מתנהלים בפיקוחו של שר הבטחון הלבנוני, האמיר ביחידה, ומשתתפים בהם חמשה אלפים חיילים וקצינים.

סוכר – בספטמבר

כבר ברור, שגם סוכר לא יחולק החודש לאוכלוסיה. בשבוע הבא עומד להגיע מטען של 650 טון סוכר וממנו יתנו רק מפרעות של 50 אחוז לילדים וקשישים. ממקורות רשמיים מבטיחים, שחלוקת מנות אוגוסט תבוצע במחצית השניה של ספטמבר.

5 ביצים יחולקו השבוע באזור ת"א. במחוז הצפון וירושלים יחולקו 4 ביצים.

הסכם "מסחר וידידות" ישראל – ארה"ב נחתם היום

אבא אבן, שגריר ישראל בארה"ב ודין אצ'יסון, מיניסטר החוץ האמריקני, התתמו היום בוואשינגטון על "חוזה ידידות, מסחר וספנות" בין ישראל לארה"ב.

החתימה היא על נוסח עברי ואנגלי כאחד.

לפני קיצוץ בקוי "דרום יהודה"

הנהלת "דרום יהודה" דנה על הפסקה זמנית של כמה קוים ועל קיצוץ קוים אחרים בגלל מחסור בכוח אדם.

נודע שבין השאר יחוסל זמנית הקו של "דרום יהודה" לגבעת עליה ביפו. נתברר, כי עקב חיסול הקו 41 של "דן" לגבעת עליה, בגלל נימוקים דומים, גדל פי כמה העומס על קו מקביל של "דרום יהודה" לגבעת עליה. הדבר גורם לאינצידנטים בין נוסעים ונהגים. לכן יופסק קו זה של "דרום יהודה" עד ש"דן" יחדש את הקו 41.

חילופי מזכירים

אפרים עברון, שהיה מזכירו של שר החוץ מ. שרת, נתמנה מזכירו של ראש הממשלה מר ד. בן-גוריון, במקומו של אלקנה גלי, שיצא להשתלמות בארה"ב.

יצחק נבון, מי שהיה מזכיר שני בצירות ישראל בארגנטינה, נתמנה מזכירו של שר החוץ.

שעוני זהב בקופסאות חמאה

40 שעוני זהב "רוקסה" נתגלו בתוך קופסאות חמאה ושמן שהגיעו ללוד בחבילות מזון מצרפת לתושב תל-אביב. בקופסה שעליה כתוב "חמאה כהורה כשר" נמצאו 17 שעונים ובקופסה שעליה כתוב "שמן טהור – כשר" נמצאו 23 שעונים. המקבל הסביר...

לא יהיה בשר עד החגים

בשר לא יהיה עד החגים. רק חולים יקבלו מנות בשר.

מתברר, שהידיעה ממקור רשמי, שב-8 באוגוסט יצא מטען של 1000 טון בשר מארגנטינה לישראל, פורסמה ללא כל יסוד.

כעת הופיע הסבר רשמי נוסף, שמשלוח של 350 טון בשר שיצא מארגנטינה עוכב ברגע האחרון.

אספקת הבשר לחגים תלויה בהצלחת המו"מ עם תורכיה על קניית ראשי-בקר.

נחתם החוזה לייבוא בשר מחבש

ההסכם על ייבוא 10.000 טון בשר מחבש נחתם ביום ו' בין שר החקלאות מר פ. לבון ונציגי החברה השווייצרית להקמת בית קירור וייבוא מזונות, חבר הכנסת יעקב מרידור ומר לנגמוס.

מיד אחר חתימת החוזה יצא מר מרידור בלווית משלחת רופאים וטרינריים וביאולוגים לחבש, כדי לברוק את התנאים הסניטריים במקום.

שינויים ב"אל על"

ריאורגניזציה מבוצעת בעת בחברת "אל על" כתוצאה מהתערבותו של ראש הממשלה מר ד. בן-גוריון, במטרה להגדיל את יעילות חברת התעופה הלאומית.

עם תום תקופת השנתיים של החוזה שלו יעזוב את העבודה הקפטן וורינג, ראש מחלקת המבצעים. מנהל המחלקה לכוח אדם, מר גפני, יועבר לתפקיד אחר בחברה. מר מילטון ינג, מי שהיה תחילה בהנהלת חברת "ניר איסט" ובאחרונה מנהל מחלקת החוזים של "אל על", יעלה בדרגה בסולם הפקידות של החברה.

לפי הזמנתו של ראש הממשלת מר בן-גוריון הגיע מארה"ב לישראל מר א. ל. שוימר, כדי להקים במקום בתי מלאכה לתיקון אווירונים. מר שוימר עשה בעבר שרותים רבי-ערך לתעופה הישראלית. הוא אשר קנה בימי מלחמת השחרור את 3 מטוסי "קונסטליישן" שעברו עכשיו לבעלות "אל על".

בית ספר לתפירה וגזרה
"לאונורה"
רח' שלמה המלך 22, ת"א
(אוטובוס 42, 22, 13, 6, 5)
לתופרות קורסים אינדיבידואליים
מודה וקונפקציה
לגזירה ומודליזציה לפי שיטה פריסאית חדשה.

האם ביתך טרם מסודר.
...
"טעם חיים"

לוטה וירדן פרנמן
מודיעים בשמחה
על הולדת בנם דן

בעריה
הורי הכלה ... הורי החתן ...
מתכבדים להזמין את כל ידידיהם ואת כל קרוביהם והחברים לחתונת בניהם
יחיאל מיכאל עם בח"ל אדלה
...

לאכידה דירות לוקסוס
...

חדר להשכיר ...

בית ...
מזל טוב ...

31.8-5.9.86

במשביר לצרכן

השבוע האחרון להנחות סוף העונה!

ובחנות St Michael בקניון אילון

הזדמנות אחרונה
להנות מהנחה גדולה

עד 50% הנחה אמיתית
על הלבשת והנעלת
קיץ 86

St Michael מכל מוצרי היוקרה
Marks & Spencer

הצעה מיוחדת

מכנסי ג'ינס לגברים
ליוית
מבחר דגמים
רק 29.90 ש"ח

תוי קניה של המשביר לצרכן
שי לחגים
המשביר לצרכן

שבוע היצרן

31.8.-12.9.86

שי
על כל קניה
מעל 25 ש"ח נטו
מגבת פנים
חינם

25% הנחה
על כל מגוון
מגבות
ורדינון
מגבות ורדינון
נוסד 1938

הקונה במשביר לצרכן חוסך כסף, חוסך זמן!

„שרשים": שני סמינרים מיוחדים

תולדות הקבלה הצפתית

סמינר סופשבוע (כולל שני לילות במלונות בהר־כנען בצפת) ● מרצים ומשתתפים: פרופ' משה אידל, פרופ' רבקה שץ, פרופ' יוסף דן, מר אלחנן ריינר, ד"ר יוסף הקר, ד"ר מרדכי פכטר ● הסמינר יתקיים בתנאי כלכלה מלאה ● התאריך: 11–13 בספטמבר.

★

„מהיינה ועד בובר"

תרבות יהודית – תרבות גרמנית: הקונפליקט

סמינר של שלושה ימים (כולל לינה שני לילות במלון כפר־המכביה) ● מרצים ומשתתפים: פרופ' משה אידל, פרופ' אליעזר שבייד, ד"ר איטה שידלסקי, ד"ר בנימין איש־שלום, מר גרשום שוקן, גב' אידיס פישוף, פרופ' צבי אבני, פרופ' יהודה פרידלנדר, ד"ר עודד שרמר, ד"ר ירחמיאל כהן, פרופ' שלמה אבינרי ● התאריך: 7–9 בספטמבר.

□ מיוחד: סמינר „שורשים" בנושא אמונה וכפירה. 23–25.10 בכפר המכביה.

בשיתוף המחלקה לחינוך מבוגרים במשרד החינוך והתרבות

יצירה בטבע

ימי יצירה ונופש בטבע בצפת לחובבי ציור

בהדרכת מר אריה צרפתי, יו"ר קרית האמנים בצפת ומר דה־לנג, מורה לציור במכללת תל־חי וחבר הקריה.

תאריך: 21–25.9

המחיר 205 ש"ח, כולל לינה וחצי פנסיון, הדרכות והשתתפות בכל האירועים.

חופשות חגים בארץ

★ **ראש השנה בצפת**
3 לילות, חצי פנסיון במלון „נוף־הגליל", כולל סיורים מודרכים באוטובוסים בשמורת הר מירון, ברעם, מצודת בירייה, העיר העתיקה בצפת וקרית האמנים, קונצרט בומדת־ימים.
□ תאריך החופשה: 2–5.10. המחיר 217 ש"ח למבוגר בחדר זוגי, כולל מע"מ.

★ **מצוקי דרגות**
3–5.10. חופשה בכפר הנופש המדברי. 121.5 ש"ח למבוגר; 85.5 ש"ח עד גיל 12.

★ **ראש השנה בירושלים**
2 לילות על בסיס חצי פנסיון במלון „לדום" (5 כוכבים), כולל סיור רגלי בירושלים וערב „מעריב".
□ תאריך החופשה: 3–5.10. המחיר: 193 ש"ח למבוגר בחדר זוגי, כולל מע"מ.

★ **בסוכות:**
■ 3 ימי טיול בגליל 17–19.10
■ „מצוקי דרגות", חופשה בכפר הנופש המדברי.

יום טיול ברכב מדברי

בשיתוף עם מצוקי דרגות

תצפית על מנזר מרסבא ומבצר הורקניה. הליכה לראש פשחה וביקור בואדי קלט.
תאריכי יציאה: 20.9; 27.9; 4.10 (ראש השנה).
המחיר: 33 ש"ח כולל ארוחת צהריים בשטח.

טיולי יום בארץ

גוש עציון והסביבה	קיסריה, עתלית ושווייצריה הקטנה	שומרון, הבקעה וחמת גדר	פרטים והרשמה „מועדון מטיילי מעריב"
19.10, 20.10, 21.10, 22.10, 23.10 (חול המועד סוכות)	20.9, 5.10, 18.10, 19.10, 21.10, 23.10, 25.10	13.9, 27.9, 5.10, 18.10, 20.10, 22.10, 25.10	

★ אילת:

טיולי סתיו וחגים עם „נאות הככר"

★ מסלולים ייחודיים ★ צוות מדריכים מעולים ★

□ **ספרד ופורטוגל: 15 יום**
● הטיול הקלאסי (כולל גיברלטר, שמורת הבוסאקו ו„הכפרים הלבנים"). היציאה: 4.9; 18.9 (מלא). טיול נוסף 24.9; 2.10; 16.10; 20.10; 30.10.
● הטיול הקלאסי – מסלול ב' (כולל ברצלונה). היציאה: 28.9; 17.10.

□ **ספרד ופורטוגל: 19 יום (כולל ברצלונה) או 20 יום (כולל ברצלונה והפירינאים).**
● טיול מקיף של 20 יום, כולל ברצלונה והפירינאים. היציאה: 4.9; 18.9 (מלא). טיול נוסף 19.9.
● טיול מקיף של 19 יום, כולל ברצלונה. היציאה: 2.10; 16.10; 20.10.

□ **הונגריה ואוסטריה:**
● טיול מקיף של 16 יום בהונגריה ואוסטריה. היציאה: 16.9; 30.9; 7.10; 14.10.
● 9 ימים בהונגריה וינה. היציאה: 16.9; 30.9; 7.10; 14.10.

□ **יוון: 15 יום**
מסלול הכולל גם את איי הים האגאי (כולל מיקונוס וסנטוריני) ● היציאה: 10.10.

□ **יוגוסלביה: 16 יום**
הטיול הקלאסי בנופים, אתרים ותרבות ● היציאה: 6.9 (מלא; טיול נוסף 9.9; 30.9; 14.10).

□ **יוגוסלביה והונגריה: 18 יום**
היציאה: 7.9; 28.9; 12.10.

□ **יוגוסלביה הונגריה, טירול: 25 יום**
היציאה: 7.9; 28.9.

□ **ספארי בקניה: 9 או 16 יום**
● ספארי לודג'ים בשמורות המרהיבות של קניה. היציאה: 11.9; 9.10.
● טיול קמפינג 16 יום. 4.9; 9.10.

□ **תורכיה: 8, 15, 18 או 19 יום**
● הטיול הקלאסי – 18 יום. היציאה: 19.9; 3.10; 19 יום: 10.10; 15 יום (מסלול הנוף מקוצר) – 15.10.
הטיול הקצר. (8 ימים סביב איסטנבול): 3.10; 17.10.

ערב הרצאות מיוחד
בליווי שקופיות
בית ציוני אמריקה בתל־אביב
מוצאי־שבת, 30.8.1986
תורכיה
בשעה 20.00
אוסטריה הונגריה
בשעה 21.00
ביצוע הטיולים: „נאות הככר"

2 מסלולי טיול בארה"ב

★ 31 יום בארה"ב וקנדה
המחיר: $2399 (כולל טיסות) □ היציאה: 28.9
★ 29 יום בארה"ב והוואי
המחיר: $2595 (כולל טיסות) □ היציאה: 28.9
7% הנחה למטיילים ותיקים של „מועדון מטיילי מעריב"

17 יום באירופה

הנחה של עד 9% למטיילים ותיקים של „מועדון מטיילי מעריב"
★ 17 יום באירופה
המסלול: איטליה, שוויץ, צרפת ואנגליה □ המחיר (כולל טיסות): 1,290 דולר – לפני ההנחה למטיילים ותיקים □ תאריכי יציאה: 30.9; 12.10.
★ פאריס ולונדון
11 יום. תאריך יציאה: 15.10. מחיר: 870 דולר. ביצוע „אברטורס" בע"מ.

טיולים לדתיים ולשומרי מסורת

★ **המזרח הרחוק**
27 ימים, כולל יפאן, הונג־קונג ותאילנד.
תאריך יציאה: 29.10.86

חווי דתי, אוכל כשר ומלווה.

ביצוע: „טיולי נשר", המבחר הגדול ביותר של טיולים לארה"ב, המזרח הרחוק ואירופה (כולל סקאנדינאוויה, סקוטלנד וספרד).

לתורכיה בנתיבי צבאות

17 יום לאסיה הקטנה
בשיתוף עם החברה להיסטוריה צבאית
מדריך: ד"ר מאיר פעיל
ביצוע: „נאות הככר"
מועד יציאה: 8.10.86 (כולל סוכות)

טיול יחיד ומיוחד – בחופשת סוכות:

17 יום בספרד – לשוחרי אמנות

טיול ייחודי לשוחרי אמנות באתרי התרבות והאמנות של ספרד
□ המדריך: ד"ר אליקים ירון (הפקולטה לאמנויות באוניברסיטת תל־אביב) □ ביצוע: „נאות הככר" □ תאריך יציאה: 10.10.